

Mirjana Kondor-Langer, Anita Matijević, Suzana Kikić
Ubojstva žena u Republici Hrvatskoj 2016. – 2024.

Rezultati istraživanja

Nakladnik

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske
Polijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“

Za nakladnika

Josip Ćelić

Recenzenti

prof. dr. sc. Irena Cajner Mraović
prof. dr. sc. Igor Vuletić

Urednici

Dinko Ljubić
Antonija Rakuljić

Lektura i korektura

Ivana Plavčić

Naslovnica

<https://stockcake.com>

Naklada

200 primjeraka

Tisak

Grafocentar

ISBN 978-953-161-357-6

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001278763.

Naziv projekta

Istraživanje femicida u Hrvatskoj

Projektni tim

izv. prof. dr. sc. Mirjana Kondor-Langer, profesorica stručnih studija Veleučilišta kriminalistike i javne sigurnosti

Anita Matijević, voditeljica Odjela maloljetničke delinkvencije i kriminaliteta na štetu mladeži i obitelji Uprave kriminalističke policije, Ravnateljstva policije

Suzana Kikić, viša predavačica Veleučilišta kriminalistike i javne sigurnosti

Ovaj rad dio je znanstvenog projekta „Istraživanje femicida u Hrvatskoj“ koje se provodi na Veleučilištu kriminalistike i javne sigurnosti u suradnji s Ravnateljstvom policije, Upravom kriminalističke policije.

**izv. prof. dr. sc. Mirjana Kondor-Langer
Anita Matijević
Suzana Kikić**

**Ubojstva žena u
Republici Hrvatskoj 2016. – 2024.
Rezultati istraživanja**

Zagreb, 2025.

Sadržaj

Predgovor.....	5
Uvod.....	6
1. Odabrana domaća i inozemna istraživanja.....	7
2. Ubojstva žena u zakonodavstvu i statistici.....	12
2.1. Osvrt na pojedine izmjene i dopune zakonodavstva u kontekstu ubojstva žena	12
2.2. Pojedini statistički pokazatelji ubojstva žena	14
3. Istraživanje ubojstva žena u Republici Hrvatskoj 2016. – 2024.	18
3. 1. Metodologija istraživanja	18
3. 1. 1. Cilj istraživanja.....	18
3. 1. 2. Uzorak	18
3. 1. 3. Instrument.....	18
3. 1. 4. Način provođenja istraživanja.....	21
3. 1. 5. Način obrade podataka	21
3. 2. Rezultati i rasprava	22
3. 2. 1. Obilježja kaznenih djela.....	22
3. 2. 2. Obilježja žrtve	55
3. 2. 3. Obilježja počinitelja.....	69
Zaključna razmatranja.....	88
Popis grafikona.....	95
Popis tablica	98
LITERATURA.....	99

PREDGOVOR

Ubojstva žena, koja čine najteži oblik ekstremnog nasilja nad ženama, unatoč kontinuiranom unaprjeđenju legislativne zaštite i dalje predstavljaju globalni i regionalni izazov. Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri prevenirala ta kaznena djela i zaštitile osobe ženskog spola bez obzira na njihovu dob, iznimno je važno u svakom pojedinom slučaju prepoznati i utvrditi rizične čimbenike koji su pridonijeli počinjenju kaznenog djela, kao i one koji mogu utjecati na mogućnost njegova ponavljanja. Uspješnost policije u predviđanju i sprječavanju tih kaznenih djela, među ostalim, znatno ovisi o znanstvenim i stručnim istraživanjima.

Cilj istraživanja provedenog u suradnji Veleučilišta kriminalistike i javne sigurnosti i Uprave kriminalističke policije Ravnateljstva policije MUP-a RH, čiji su rezultati prikazani u ovom radu, bio je dobiti uvid u pojedina kriminološka obilježja ubojstava, teških ubojstava i teških ubojstava ženskih osoba počinjenih na štetu osoba ženskog spola od 2016. do 2024. na području Republike Hrvatske radi boljeg razumijevanja tog fenomena. Također, analiza podataka dobivenih istraživanjem može poslužiti kao podloga za donošenje strateških i operativnih planova policije u prevenciji i suzbijanju ubojstava žena u Hrvatskoj.

Istraživački dio rada podijeljen je u tri velike cjeline: obilježja kaznenog djela, obilježja žrtve i obilježja počinitelja. Rezultati prikazani u radu samo su dio istraživanja koje se nastavlja u nadolazećim godinama kako bi se postigao definirani cilj istraživanja.

Osim članova istraživačke skupine, u istraživanju su sudjelovali, a i dalje sudjeluju brojni policijski službenici koji su pribavljali policijske spise i na temelju njih popunjavali anketne upitnike.

Zagreb, rujan 2025.

Autorice

Uvod

Prema podacima *United Nations Office on Drugs and Crime* (UNODC, 2024:4), na svjetskoj su razini tijekom 2023. intimni partneri ili drugi članovi njihovih obitelji ubili oko 51.100 žena i djevojčica (u prosjeku 140 žena na dan). Žene i djevojčice diljem svijeta i dalje su pogođene tim ekstremnim oblikom rodno uvjetovanog nasilja i nijedna regija nije isključena. S procijenjenih 21.700 žrtava femicida intimnog partnera/člana obitelji u 2023., Afrika je regija s najvećim brojem žrtava u svijetu sa stopom od 2,9 na 100.000 stanovnika. Amerika i Oceanija također su zabilježile visoke stope femicida intimnog partnera/člana obitelji u 2023. (1,6, odnosno 1,5 na 100.000 stanovnika), dok su stope bile znatno niže u Aziji i Europi (0,8, odnosno 0,6 na 100.000 stanovnika). Zbog nedostatka podataka u drugim regijama trendovi femicida koje su počinili intimni partneri ili članovi obitelji trenutačno se mogu pratiti samo u Americi i Europi. Tako je u Americi tijekom 2023. od ukupnog broja žena koje su ubile njima bliske osobe, njih 58% bilo žrtva intimnog partnera, a u Europi je taj postotak bio nešto viši i iznosio je 64%. Stopa femicida intimnih partnera/članova obitelji u Europi postupno se smanjivala između 2010. i 2023. godine (-20%), kao rezultat sporog smanjenja trendova u zemljama sjeverne, istočne i južne Europe. Međutim, u ostatku svijeta (na temelju dostupnih podataka) žene i djevojčice češće su usmrćivali članovi obitelji (59%) nego njihovi intimni partneri (41%).

Složenost obiteljskih i partnerskih odnosa, njihov razvoj i dinamika nasilnog odnosa pridonose tomu da je nasilje u obitelji često prisutno mnogo dulje prije nego što žrtva to osvijesti ili odluči prijaviti nasilnika. Pojavnost i učestalost nasilnog ponašanja na štetu žena upravo u intimnom i obiteljskom okruženju nametnuli su potrebu učinkovitije reakcije šire društvene zajednice, što se danas u svijetu postiže donošenjem brojnih međunarodnih standarda zaštite žena.

Tako je jedna od obveza iz Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji¹ poduzimanje učinkovitih mjera za osiguranje sigurnosti žena i drugih članova obitelji, odnosno sprječavanje najtežih oblika nasilja poput ubojstava ili pokušaja ubojstava. To uključuje, među ostalim, potrebu utvrđivanja i upravljanja rizikom od budućih, naročito

¹ Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji koju je Hrvatska ratificirala 13. travnja 2018. godine. <https://ravnopravnost.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/images/pdf/Publikacija%20Konvencija%20Vije%C4%87a%20Europe%20o%20spre%C4%8Davanju%20i%20borbi%20protiv%20nasilja%20nad%C5%BEenama%20i%20nasilja%20u%20obitelji.pdf>, pristupljeno 1. srpnja 2025.

težih oblika nasilja uključujući i ubojstva, čemu će, nadamo se, pridonijeti i ovo istraživanje.

Radi učinkovitijeg upravljanja rizicima danas se u svijetu koriste brojni alati za procjenu rizika, a upravo su istraživanja iz područja rodnih, socijalnih i socioloških, medicinskih, psiholoških, filozofskih, kaznenopravnih, kriminoloških i viktimoloških znanosti temelj za izradu i evaluaciju takvih alata. Jedno od takvih istraživanja na području Republike Hrvatske proveli su Pavliček, Kondor-Langer, Milivojević, Odeljan, Matijević, Modrić i Damjanović (2014) na uzorku od 235 policijskih spisa i sudskih presuda za kaznena djela ubojstava i pokušaja ubojstava počinjenih na štetu članova obitelji od 2005. do 2010. godine. Istraživanje je provedeno radi identificiranja kriminoloških obilježja teških nasilnih delikata na štetu članova obitelji, čimbenika koji su utjecali na počinjenje nasilja u obitelji s teškim posljedicama i njihova doprinosa teškim posljedicama kaznenog djela kako bi se na osnovi rezultata istraživanja izradio alat za procjenu rizika od nastajanja teških posljedica zbog obiteljskog nasilja. Rezultati ovog istraživanja korišteni su prilikom izrade Obrasca rizičnih faktora za ponavljanje nasilničkog ponašanja, koji su policijski službenici temeljne i kriminalističke policije od 1. studenoga 2022. dužni primjenjivati u slučajevima nasilničkih ponašanja na štetu bliskih osoba/članova obitelji te u slučajevima nasilja nad ženama.²

1. Odabrana domaća i inozemna istraživanja

U posljednjih dvadesetak godina ubojstva, ubojstva u obitelji i ubojstva intimnih partnera bila su predmet istraživanja brojnih autora u Republici Hrvatskoj. Međutim, iako su u tim istraživanjima obuhvaćena i ubojstva žena, ona nisu bila ciljano usmjerena samo na fenomen ubojstava žena kao specifične i zbog svoje rodne uloge ranjive skupine.

Jedno od istraživanja proveli su Kovčo i Singer (1999) koji su na uzorku osuđenika osuđenih zbog ubojstva (N=492) istraživali kriminološke karakteristike počinitelja ubojstava u Hrvatskoj. Kovčo i Vukosav (2007a) istraživali su obiteljska ubojstva kao fatalan oblik obiteljskog nasilja. Za istraživanje su koristili uzorak osuđenih ispitanika (N=640) te su se bavili utvrđivanjem postojanja razlika u određenim obilježjima obiteljskih i neobiteljskih ubojstava. Osim toga, isti su autori (2007b) na uzorku od 709

² Obvezu ispunjavanja ovog Obrasca i dostavljanja nadležnim pravosudnim tijelima naložilo je Ravnateljstvo policije svim policijskim upravama dopisom: Postupanje policije u kriminalističkim istraživanjima kažnjivih djela počinjenih na štetu bliskih osoba, Klasa: 214-02/22-13/748, Urbroj: 511-01-87-22-2-I-4, od 13. rujna 2022.

punoljetnih osoba koje su od 1980. do 2004. izdržavale kaznu zatvora u Lepoglavi (muškarci) i Požegi (žene) zbog počinjenja ubojstva, teškog ubojstva i ubojstva na mah, istraživali razlike u nekim obilježjima ličnosti između počinitelja obiteljskih i neobiteljskih ubojstava. I Nađ i Kovčo (2007) istraživali su neka obilježja ličnosti počinitelja obiteljskih ubojstava s obzirom na vrstu obiteljskog odnosa, i to na uzorku 225 punoljetnih osoba koje su od 1980. do 2004. izdržavale kaznu zatvora u Lepoglavi (muškarci) i Požegi (žene) zbog ubojstva, teškog ubojstva i ubojstva na mah počinjenih na štetu člana obitelji.

Rodne karakteristike počinitelja ubojstava i pokušaja ubojstava u obitelji istraživali su Pavliček, Milivojević, Antoliš i Matijević (2012), a obilježja počinitelja i žrtava s obzirom na spol počinitelja obiteljskih ubojstava istraživala je i Kondor-Langer (2016). Ista autorica (2015a) istraživala je kriminološke i kaznenopravne aspekte ubojstva i teškoga ubojstva u obitelji te obiteljska ubojstva s obzirom na prijašnje delinkventno ponašanje i tijekom kaznenog postupka (2015b), dok su Kordić i Kondor-Langer (2016) istraživale vremenska i prostorna obilježja ubojstava u obitelji.

Pojedini autori bavili su se istraživanjima ubojstava intimnih partnera pa je tako pojedina obilježja motiva ubojstava intimnih partnera, kao što je npr. ljubomora, istraživala Kovčo (1996). Balić, Divanović i Ricijaš (2001) proučavali su obilježja nasilja i ubojstava među intimnim partnerima i njihov odnos s općim kriminalitetom, dok je Dundović (2005) istraživao razlike u nekim socioekonomskim, fenomenološkim i penološkim obilježjima počinitelja ubojstava intimnih partnera s obzirom na spol počinitelja. Isti je autor (2008) istraživao povezanost ubojstva intimnih partnera i alkohola, pri čemu je analizirao neka obilježja počinitelja, kaznenog djela i žrtve u odnosu na alkoholizam počinitelja. Uzorak ispitanika činili su punoljetni počinitelji koji su od 1980. do 2004. izdržavali kaznu zatvora u Lepoglavi (muškarci) i Požegi (žene) radi ubojstva, teškog ubojstva ili ubojstva na mah na štetu svog intimnog partnera (N=148). Draganić, Kovačević, Mužinić i Sušac (2016) su se na temelju analize podataka o počiniteljima kaznenog djela ubojstva i pokušaja ubojstva u Republici Hrvatskoj, vještačenim u Zavodu za forenzičnu psihijatriju NPB Dr. Ivan Barbot u Popovači, bavili alkoholom kao kriminogenim čimbenikom u ubojstvu i pokušaju ubojstva.

Fenomen ubojstava žena s različitih aspekata istraživali su i brojni inozemni autori. Tako su Wilson i Daly (1993) na uzorku svih policiji prijavljenih ubojstava supružnika u Kanadi (1974. – 1990.), Novom Južnom Walesu u Australiji (1968. – 1986.) i Chicagu (1965. – 1990.) istraživali učestalost ubojstava tijekom izvanbračne zajednice i nakon razdvajanja. Bailey, Kellerman, Somes, Banton, Rivara i Rushford (1997) su na uzorku od 266 slučajeva na

području okruga Shelby u Tennesseeju, okruga King u Washingtonu i okruga Cuyahoga u Ohiju utvrđivali čimbenike rizika za nasilnu smrt žena u domu, kao i povezanost između obiteljskog nasilja ili posjedovanja vatrenog oružja i ubojstva ili samoubojstva u domu. Moracco, Runyan, i Butts (1998) su na uzorku od 586 femicida žena starijih od 15 godina, počinjenih u Sjevernoj Karolini od 1991. do 1993., istraživali kontekst u kojem je došlo do ubojstva. Dutton i Kerry (1999) su na temelju intervjua i uvida u predmete 90 zatvorenika muškog spola u Kanadi istraživali bihevioralne kontingencije ubojstva na štetu bračnog partnera. Sharps, Campbell, Campbell, Gary i Webster (2001) su na uzorku od 10 velikih američkih gradova izradili studiju čija je svrha bila ispitati konzumaciju alkohola među žrtvama i počiniteljima kao čimbenik rizika za nasilje intimnih partnera i femicid. Grana (2001) je u Sjedinjenim Američkim Državama prikupila podatke o femicidu u obitelji od 32 državne koalicije za obiteljsko nasilje na temelju kojih je istraživala povezanost femicida u obitelji s varijablama ekonomskog stresa i nejednakosti, kaznenog pravosuđa i zajednice. McFarlane, Campbell, Sharps i Watson (2002) istraživali su povezanost femicida počinjenih u deset američkih gradova od 1994. do 2000. s prijašnjim zlostavljanjem tijekom trudnoće te su utvrdili da postoji veza između zlostavljanja tijekom trudnoće i pokušnog/dovršenog femicida. Povezanost uhođenja intimnih partnera s ubojstvima žena počinjenim u deset američkih gradova od 1994. do 2000. istraživali su McFarlane, Campbell i Watson (2002) koji su u svojoj studiji opisali vrstu i opseg uhođenja i prijetećeg ponašanja intimnog partnera, koje se dogodilo u rasponu 12 mjeseci prije težeg napada ili pokušaja ili femicida partnera navodeći ponašanja povezana s povećanim rizikom od potencijalne ili stvarne smrtnosti. Glass, Koziol-McLain, Campbell i Block (2004) su se u studijama slučaja bavili femicidom i pokušajem femicida počinjenim u Sjedinjenim Američkim Državama u istospolnim vezama. Dawson (2005) je, koristeći podatke iz prijašnje studije provedene na uzorku od više od 700 femicida koje je počinio intimni partner u kanadskoj pokrajini Ontario od 1974. do 1994., ispitala ulogu predumišljaja u slučajevima femicida intimnog partnera i samoubojstva, što je uspoređivala s ubojstvima koja ne kulminiraju samoubojstvom. Gallup-Black (2005) je na temelju dodatnog izvješća FBI-a o ubojstvima počinjenim od 1980. do 1999. analizirala urbane i ruralne trendove obiteljskih ubojstava i ubojstva intimnih partnera. Swatt (2006) je na uzorku od 85 heteroseksualnih ubojstava intimnog partnera koja su se dogodila u Chicagu 1995. i 1996. istraživao ulogu situacijskih čimbenika u razlikovanju ubojstava intimnog partnera koje su počinili muškarci i žene. Koziol-McLain, Webster, McFarlane, Block, Ulrich, Glass i Campbell (2006) su se, proučavajući femicide počinjene u 11 gradova Sjedinjenih Američkih Država, bavili čimbenicima rizika za femicid i naknadno

samoubojstvo počinitelja u nasilnim vezama te su izdvojili prethodne prijetnje samoubojstvom počinitelja i brak s počiniteljem kao dva čimbenika rizika koji su bili jedinstveni za slučajeve femicida i naknadnog samoubojstva.

Taylor i Nabors (2009) istraživali su utjecaj trudnoće na rizik od viktimizacije nasilja u intimnim vezama kod žena, a podatke za istraživanje preuzeli su iz prve faze Studije rizika za zdravlje žena u Chicagu (CWHRS). Thomas, Dichter i Matejkowski (2011) istraživali su razlikuju li se ubojstva intimnih partnera od ubojstava neintimnih partnera počinjenih u Indiani (SAD) od 1990. do 2002. te su uspoređivali sociodemografske, pravne, obiteljske, kliničke i situacijske karakteristike muškaraca koji su ubili intimnu partnericu (N=71) s karakteristikama muškaraca koji su ubili neintimne partnere (N=363). Au i Beh (2011) proveli su istraživanje u Hong Kongu na uzorku (N=141) koji je obuhvaćao obducirane žrtve svih ubojstava od 1995. do 2005. koje su usmrćene nekim oštrim sredstvom. Catanesi, Carabelles, Troccoli, Candelli, Grattagliano, Solarino i Fortunato (2011) u svojoj su se studiji bavili utvrđivanjem veze između izbora oružja i psihopatologije počinitelja u pokušaju ubojstava i dovršenih ubojstava na uzorku počinitelja (N=103) koji su bili procijenjeni na Odjelu za kriminologiju i forenzičku psihijatriju Sveučilišta u Bariju u južnoj Italiji. Taylor i Jasinski (2011) u svom su radu dali osvrt na načela feminističke teorije kao najodrživijeg i najučinkovitijeg okvira za razumijevanje i objašnjenje femicida koje je počinio intimni partner. Belknap, Larson, Abrams, Garcia i Anderson-Block (2012) su na uzorku od 117 heteroseksualnih slučajeva ubojstava intimnih partnera počinjenih od 1991. do 2009., pribavljenih od Odbora za preispitivanje smrtnih slučajeva u obiteljskom nasilju (DVFCR, Denver, Colorado), utvrdili da su ubojstva intimnih partnera koja su počinile žene često motivirana samoobranom. Kivivuori i Lehti (2012) su, koristeći podatke o svim ubojstvima počinjenim u Finskoj od 2002. (N=836 počinitelja), istraživali društvene korelate ubojstava intimnih partnera, odnosno što je to u njima zajedničko ili različito u odnosu na druge vrste ubojstva. Taylor (2012) je na osnovi svog istraživanja zaključila da žene koje su fizički zlostavljane tijekom trudnoće također doživljavaju veće razine svih ostalih oblika zlostavljanja u usporedbi sa ženama koje nisu bile trudne kada su bile zlostavljane, uključujući gotovo dvostruko veću razinu moći i kontrole. Tako je i istraživanje Bianchi, McFarlane, Nava, Gilroy, Maddoux i Cesario (2014) pokazalo da su žene zlostavljane tijekom trudnoće izložene većem riziku od daljnjeg zlostavljanja i ozbiljnoj opasnosti od ubojstva. Ferrara, Caporale, Cutrona, Sbordone, Amato, Spina, Ianniello, Fabrizio, Guadagno, Basile, Miconi, Perrone, Riccardi, Verrotti, Pettoello-Mantovani, Villani, Corsello i Scambia (2015) su na temelju internetske pretrage broja femicida koji su se dogodili u Italiji od 1. siječnja 2012. do 31. listopada 2014. procjenjivali

prevalenciju femicida u Italiji tijekom tri godine i potencijalne dugoročne posljedice tih traumatičnih događaja na djecu žene koja umre nasilnom smrću. Torrubiano-Domínguez, Vives-Cases, San-Sebastián, Sanz-Barbero, Goicolea i Álvarez-Dardet (2015) izradili su studiju čiji je cilj bio utvrditi je li porast nezaposlenosti među oba spola u različitim regijama Španjolske povezan s porastom stope femicida intimnih partnera tijekom razdoblja financijske krize. Zara i Gino (2018) usredotočili su se na žene koje su u Torinu od 1970. do 2016. ubili muškarci s kojim su bile u manje-više intimnom odnosu (npr. bračnom, seksualnom, prijateljskom, profesionalnom itd.) pri čemu su analizirali nasilje nad ženama i njegovu eskalaciju do femicida. Zara, Freilone, Veggi, Biondi, Ceccarelli i Gino (2019) su na uzorku od osamdeset i šest slučajeva istraživali femicide koji su se dogodili u sjeverozapadnoj Italiji od 1993. do 2013. godine. Autori Solarino, Punzi, Di Vella, Carabellese, Catanesi, (2019) na uzorku od 13 slučajeva u južnoj Italiji od 2007. do 2017. bavili su se fenomenom prekomjernog korištenja sile u ubojstvu, i to pregledom slučajeva koje su analizirali s gledišta forenzičke patologije, a ne forenzičke psihijatrije. Cilj studije autora Caman, Sturup i Howner (2022), koja uključuje sve riješene slučajeve ubojstva koje su muškarci počinili nad intimnim partnericama i drugim muškarcima u Švedskoj od siječnja 2007. do prosinca 2009., bio je dopuniti postojeću literaturu istraživanjem prevalencije i vrsta mentalnih poremećaja kod počinitelja ubojstva partnerice te dobivene podatke usporediti s onima o počiniteljima ubojstva muškaraca koje su počinili muškarci. Studijom se podupire ideja da su prethodni pokušaji samoubojstva i suicidalne ideje važni pokazatelji za predviđanje i moguće sprječavanje ubojstva žena u partnerskim odnosima. Solinas-Saunders (2022) je u svojem istraživanju uspoređivala utjecaj situacijskih, sociokulturnih i individualnih karakteristika kod femicida intimnih partnera sa samoubojstvom i femicidima intimnih partnera bez samoubojstva koji su se dogodili u Italiji od 2015. do 2019. godine.

U kontekstu ovog rada posebno su zanimljiva istraživanja u kojima su analizirani rizični čimbenici za počinjenje ubojstva u intimnim vezama i ubojstva žena. Tako su se Campbell, Webster, Koziol-McLain, Block, Campbell, Curry, Gary, Sachs, Sharps, Wilt, Manganello i Xu (2003) bavili identifikacijom rizičnih čimbenika za počinjenje ubojstva u 11 gradova u Sjedinjenim Američkim Državama te su kao znatne čimbenike rizika utvrdili odlazak žrtve drugom partneru, počiniteljevo posjedovanje i prijetnje oružjem, uhođenje, prisilni spolni odnos i zlostavljanje tijekom trudnoće. Campbell, Sharps i Glass (2001) te Campbell, Webster i Glass (2008) bavili su se procjenom opasnosti, odnosno validacijom instrumenta za procjenu rizika od smrtnosti žena žrtava ubojstva intimnih partnera u SAD-u te su istraživanjem

potvrdili rizike vezane uz povećanje učestalosti ili intenziteta zlostavljanja, posjedovanje i prijetnje oružjem, prisilni spolni odnos, kontrolirajuće ponašanje i uhođenje, zlostavljanje tijekom trudnoće, prekid zajednice i suicidalnost počinitelja.

Procjenom markera rizika kod ubojstava žena koje su počinili intimni partneri i teških oblika nasilja te instrumentima za njihovu procjenu bavili su se Echeburúa, Fernández-Montalvo, de Corral i López-Goñi (2009), a Garcia-Vergara, Almeda, Fernández-Navarro i Becerra-Alonso (2022) analizirali su postojeće instrumente za procjenu rizika da ubojstva žena počine intimni partneri.

2. Ubojstva žena u zakonodavstvu i statistici

2.1. Osvrt na pojedine izmjene i dopune zakonodavstava u kontekstu ubojstava žena

Kazneni zakon (Narodne novine, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23., 36/24., dalje u tekstu KZ) *de lege lata* je, uz više izmjena i dopuna, na snazi od 1. siječnja 2013. godine. Od stupanja na snagu važećeg Kaznenog zakona nije se mijenjalo zakonsko obilježje kaznenog djela ubojstva opisano u članku 110. Za razliku od ubojstva, zakonski opis kaznenog djela teškoga ubojstva opisan u članku 111. Izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, do sada se mijenjao dva puta, i to 2012., kada je Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 144/12., članak 26.) u točki 3. istog članka član obitelji zamijenjen bliskom osobom, čime je proširen krug osoba na čiju se štetu može počiniti ta kvalifikatorna okolnost te drugom izmjenom iz 2024., kada se zakonski opis otegotne okolnosti iz članka 111. točke 3. proširuje i na ubojstvo bilo koje osobe koja je ranije zlostavljana od strane istog počinitelja (Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, Narodne novine, br. 36/24., članak 14.).

Transportiranjem odredbi Direktive 2012/29/EU o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP³ u Zakon o kaznenom postupku, u

³ Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14. 11. 2012.).

hrvatskom kaznenopravnom sustavu znatno su ojačani položaj i prava žrtava u kaznenom postupku.⁴

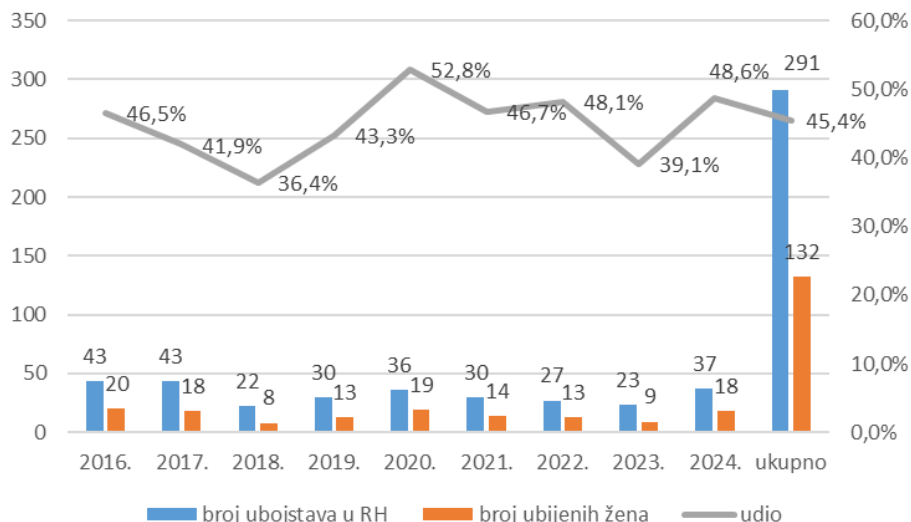
Implementiranjem odredbi Direktive (EU) 2024/1385 o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji⁵ u hrvatsko zakonodavstvo radi daljnjeg jačanja kaznenopravne zaštite od nasilja u obitelji te žena kao specifične ranjive skupine, Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 36/2024., članak 12.) u odredbu članka 87. dodan je stavak 32. kojim je uveden pojam rodno utemeljenog nasilja kao nasilja usmjerenog na ženu zato što je žena ili koje nerazmjerno pogađa žene, pri čemu se ono uzima kao otegotna okolnost ako Kaznenim zakonom nije izričito propisano teže kažnjavanje. Istim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona uvodi se i novo kazneno djelo teškog ubojstva ženske osobe, u kojem je upravo za rodno utemeljeno ubojstvo žene propisano teže kažnjavanje počinitelja, i to kaznom zatvora od najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora (KZ, članak 111.a, stavak 1.). Radi distinkcije od kaznenog djela teškoga ubojstva (KZ, članak 111.) zakonodavac je propisao da se pri utvrđivanju tog kaznenog djela moraju uzeti u obzir posebna obilježja žene žrtve kao što su: bliska veza s počiniteljem, ranije zlostavljanje od istog počinitelja, ranjivost žrtve, njezina podređenost ili zavisnost o počinitelju i/ili posebne okolnosti u kojima je kazneno djelo počinjeno, kao što su: spolno nasilje prema ženi, odnos koji žene stavlja u neravnopravan položaj ili druge okolnosti koje upućuju da se radi o rodno utemeljenom nasilju (KZ, članak 111. stavak 2.).

⁴ Prve veće izmjene u pogledu unaprjeđenja položaja žrtava u Republici Hrvatskoj uvedene su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 70/17.), a nakon dodatnih izmjena, trenutačno važeći Zakon o kaznenom postupku, Narodne novine, br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 130/20., 80/22., 36/24., 72/25., sadrži brojne odredbe kojima se štite prava i interesi žrtava (npr. članci 16., 43. – 50., 285., 296., 297., 388. – 390. i dr.).

⁵ Direktiva (EU) 2024/1385 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

2.2. Pojedini statistički pokazatelji ubojstava žena

U Grafikonu 1^{6,7} prikazano je kretanje broja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. i udio ubijenih žena u ukupnom broju ubojstava u Republici Hrvatskoj prema referentnim godinama.

Grafikon 1: Udio ubijenih žena u ukupnom broju ubojstava u Republici Hrvatskoj

Prema statističkim podacima Ministarstva unutarnjih poslova, od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2024. u Republici Hrvatskoj zabilježeno je 291 kazneno djelo ubojstva (KZ, članak 110.), teškoga ubojstva (KZ, članak 111.) i teškoga ubojstva ženske osobe (KZ, članak 111.a), od čega su njih 132 počinjena na štetu osoba ženskog spola (uključujući žene i djevojčice). Iz prikazanih podataka vidljivo je da relativni udio ubojstava žena u ukupnom broju ubojstava u promatranim godinama oscilira, a moguće razloge godišnjih oscilacija potrebno je istražiti u nekom budućem istraživanju.

U Tablici 1 prikazana je stopa ubojstava žena počinjenih od 2016. do 2024. na području Republike Hrvatske na 100.000 stanovnika i 100.000 stanovnika ženskog spola u ukupnom stanovništvu te ukupnom stanovništvu ženskog spola po županijama.

⁶ Ministarstvo unutarnjih poslova. Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada u 2024. godini. https://mup.gov.hr/UserDocImages/statistika/2025/statistika%20za%202024%20hrv%20i%20eng/Statisticki_pregled_2024_web.pdf, IV, pristupljeno 15. lipnja 2025.

⁷ Ministarstvo unutarnjih poslova. Ubojstva RH - 2014. – 2024. https://mup.gov.hr/UserDocImages/statistika/Nasilje%20u%20obitelji%2C%20Ubojstva%20u%20RH/Ubojstva%20RH-%20od%202014.-2024_.pdf, pristupljeno 15. lipnja 2025.

Tablica 1: Stopa ubojstva žena na 100.000 stanovnika i 100.000 stanovnika ženskog spola od 2016. do 2024. po županijama

Županija	Stanovništvo prema Popisu iz 2021. godine ⁸		Broj ubijenih žena od 2016. do 2024.	Stopa na 100.000 stanovnika
Bjelovarsko-bilogorska	ukupno	101.879	8	7,8
	ženskog spola	52.235		15,3
Brodsko-posavska	ukupno	130.267	4	3,1
	ženskog spola	66.816		6
Dubrovačko-neretvanska	ukupno	115.564	4	3,5
	ženskog spola	59.019		6,8
Istarska	ukupno	195.237	7	3,6
	ženskog spola	100.754		6,9
Karlovačka	ukupno	112.195	2	1,8
	ženskog spola	57.814		3,5
Koprivničko-križevačka	ukupno	101.221	1	1,0
	ženskog spola	52.092		1,9
Krapinsko-zagorska	ukupno	120.702	9	7,5
	ženskog spola	61.925		14,5
Ličko-senjska	ukupno	42.748	2	4,7
	ženskog spola	21.556		9,3
Međimurska	ukupno	105.250	7	6,7
	ženskog spola	53.730		13,0
Osječko-baranjska	ukupno	258.026	8	3,1
	ženskog spola	133.825		6,0
Požeško-slavonska	ukupno	64.084	3	4,7
	ženskog spola	32.884		9,1
Primorsko-goranska	ukupno	265.419	5	1,9
	ženskog spola	138.365		3,6
Sisačko-moslavačka	ukupno	139.603	9	6,4
	ženskog spola	71.618		12,6
Splitsko-dalmatinska	ukupno	423.407	9	2,1
	ženskog spola	218.108		4,1

⁸ Državni zavod za statistiku. Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima. Popis 2021. <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/stanovnistvo/popis-stanovnistva/>, pristupljeno 22. srpnja 2025.

Županija	Stanovništvo prema Popisu iz 2021. godine		Broj ubijenih žena od 2016. do 2024.	Stopa na 100.000 stanovnika
Šibensko-kninska	ukupno	96.381	5	5,2
	ženskog spola	48.929		10,2
Varaždinska	ukupno	159.487	4	2,5
	ženskog spola	81.938		4,9
Virovitičko-podravska	ukupno	70.368	1	1,4
	ženskog spola	36.379		2,7
Vukovarsko-srijemska	ukupno	143.113	6	4,2
	ženskog spola	73.872		8,1
Zadarska	ukupno	159.766	4	2,5
	ženskog spola	81.573		4,9
Grad Zagreb i Zagrebačka	ukupno	1.067.116	35	3,3
	ženskog spola	563.272		6,2
Republika Hrvatska	ukupno	3.871.833	132	3,4
	ženskog spola	2.006.704		6,6

Iz prikazanih podataka vidljivo je da je stopa ubojstva žena u ukupnom broju ubojstva žena počinjenih od 2016. do 2024. na području Republike Hrvatske na 100.000 stanovnika iznosila 3,4 te 6,6 na 100.000 stanovnika ženskog spola. Ako se pojedinačno analiziraju stope po županijama, vidljivo je da je stopa ubojstva žena na 100.000 stanovnika bila najveća u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji te je iznosila 7,8, dok je najmanja stopa bila u Koprivničko-križevačkoj (1,0).

Europski institut za ravnopravnost spolova u svom istraživanju Mjerenje femicida u Hrvatskoj⁹ navodi dostupne podatke Eurostata o stopi žena žrtava ubojstva u Hrvatskoj koja je 2018. iznosila 0,38 na 100.000 stanovnika, što je najniža stopa među sadašnjim državama članicama za koje postoje dostupni podaci. Republika Hrvatska ima drugu najnižu stopu (0,05) žena žrtava ubojstva koja su počinili članovi obitelji ili rođaci i treću najnižu stopu (0,19) ženskih žrtava ubojstva koja su počinili intimni partneri.

⁹ Mjerenje femicida u Hrvatskoj, https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20211563_pdf_mh0121103hrn_002.pdf, pristupljeno 12. lipnja 2025.

U Tablici 2¹⁰ prikazana je stopa žena žrtava ubojstava u sadašnjim državama članicama Europske unije za 2018. godinu.

Tablica 2: Stopa žena žrtava ubojstava u državama članicama EU 2018.

Država članica EU	Ukupan broj žrtava ubojstva	Država članica EU	Ubojstva koja su počinili članovi obitelji ili rođaci	Država članica EU	Ubojstva koja su počinili intimni partneri
Latvija	4,12	Latvija	1,15	Malta	0,85
Litva	3,57	Malta	0,85	Finska	0,57
Malta	1,70	Austrija	0,69	Švedska	0,44
Cipar	1,36	Slovenija	0,48	Nizozemska	0,32
Bugarska	1,05	Litva	0,40	Njemačka	0,30
Austrija	0,98	Njemačka	0,18	Latvija	0,29
Slovačka	0,93	Francuska	0,12	Litva	0,26
Njemačka	0,87	Španjolska	0,11	Francuska	0,24
Finska	0,86	Italija	0,11	Italija	0,24
Mađarska	0,84	Finska	0,11	Mađarska	0,22
Rumunjska	0,82	Mađarska	0,08	Španjolska	0,2
Estonija	0,72	Hrvatska	0,05	Hrvatska	0,19
Francuska	0,71	Nizozemska	0,03	Slovačka	0,07
Danska	0,69	Slovačka	nema podataka	Slovenija	0,01
Švedska	0,66	Estonija	nema podataka	Austrija	nema podataka
Grčka	0,52	Švedska	nema podataka	Estonija	nema podataka
Španjolska	0,49	Bugarska	nema podataka	Bugarska	nema podataka
Slovenija	0,48	Danska	nema podataka	Danska	nema podataka
Italija	0,45	Irska	nema podataka	Irska	nema podataka
Nizozemska	0,42	Cipar	nema podataka	Cipar	nema podataka
Poljska	0,42	Poljska	nema podataka	Poljska	nema podataka
Irska	0,41	Rumunjska	nema podataka	Rumunjska	nema podataka
Hrvatska	0,38	Grčka	nema podataka	Grčka	nema podataka
Belgija	nema podataka	Belgija	nema podataka	Belgija	nema podataka
Češka	nema podataka	Češka	nema podataka	Češka	nema podataka
Luksemburg	nema podataka	Luksemburg	nema podataka	Luksemburg	nema podataka
Portugal	nema podataka	Portugal	nema podataka	Portugal	nema podataka

¹⁰ EIGE. Navedeni podaci o stopama u tablici preuzeti su iz publikacije EIGE, mjerenje femicida za svaku navedenu državu članicu, mrežne poveznice nalaze se u popisu literature.

3. Istraživanje ubojstava žena u Republici Hrvatskoj 2016. – 2024.

3. 1. Metodologija istraživanja

3. 1. 1. Cilj istraživanja

Cilj istraživanja bio je dobiti uvid u pojedina kriminološka obilježja ubojstava, teških ubojstava i teških ubojstava ženske osobe počinjenih na štetu osoba ženskog spola od 2016. do 2024. na području Republike Hrvatske radi boljeg razumijevanja tog fenomena. Također, analiza podataka dobivenih istraživanjem može poslužiti kao podloga za donošenje strateških i operativnih planova policije u prevenciji i suzbijanju ubojstava žena u Hrvatskoj.

3. 1. 2. Uzorak

Za uzorak istraživanja korišteni su sekundarni izvori podataka, i to prikupljeni policijski spisi ubojstava, teških ubojstava i teških ubojstava ženske osobe počinjenih na području Republike Hrvatske od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2024. godine. Tijekom istraživanja analizirano je 130 ubojstava, teških ubojstava i teških ubojstava ženske osobe. Istraživanjem je u ovoj fazi obuhvaćeno 125 počinitelja i 130 žrtava, od kojih je 127 žrtava ubio jedan počinitelj, a ubojstvo 3 žrtve počinjeno je u supočiniteljstvu. Stoga je u pojedinim grafikonima (primjerice gdje se razmatra odnos žrtava ubojstva i počinitelja i dr.) prikazan broj žrtava u odnosu na svakog pojedinog počinitelja (N=133). Kod pojedinih varijabli mogu se pronaći apsolutni brojevi koji ne odgovaraju ukupnom broju počinitelja, žrtava ili njihovim međusobnim odnosima. Naime, riječ je o pojedinim subuzorcima iz ukupnog uzorka koji su se promatrali u pojedinim varijablama. Također, u ovom istraživanju pojam intimne veze podrazumijeva samo odnose djevojka – dečko.

Potrebno je spomenuti da za promatrano razdoblje postoji razlika između službenih statističkih podataka Ministarstva unutarnjih poslova (N=132) i promatranih slučajeva ubijenih žena u ovom istraživanju (N=130). Do razlike od dva ubojstva žena došlo je zato što je u službenim podacima Ministarstva unutarnjih poslova obuhvaćeno ubojstvo strane državljanke počinjeno na teritoriju druge države u kojem je počinitelj bio hrvatski državljanin te ubojstvo žene koja je ubijena 2000., a počinitelj je otkriven 2019. godine.

3. 1. 3. Instrument

Podaci su prikupljeni pomoću anketnog upitnika sastavljenog od 131 pitanja koja su se odnosila na obilježja kaznenog djela, obilježja počinitelja,

obilježja žrtve i njezinu povezanost s počiniteljem. U skladu s generalnim etičkim principima u znanstvenim istraživanjima poštovana je anonimnost počinitelja i žrtava, odnosno identifikacijski podaci nisu bili uneseni u anketne upitnike. Za potrebe ovog istraživanja korištene su varijable koje su podijeljene u tri skupine:

1. obilježja kaznenih djela:

- policijska kvalifikacija kaznenog djela
- policijska uprava počinjenja ubojstva
- godina počinjenja ubojstva
- mjesec počinjenja ubojstva
- dan ubojstva u tjednu
- vrijeme počinjenja ubojstva
- područje počinjenja ubojstva
- bliža oznaka mjesta počinjenja ubojstva
- vrsta zatvorenog prostora u kojem je počinjeno ubojstvo
- broj događaja s više žrtava
- počinitelj je ubojstvo počinio samostalno
- počinitelj je poduzimao samo radnje nužne za usmrćenje
- način počinjenja ubojstva
- vrsta hladnog oružja ili oruđa kojim je počinjeno ubojstvo
- vrsta vatrenog oružja kojim je počinjeno ubojstvo
- porijeklo vatrenog oružja kojim je počinjeno ubojstvo
- osobe koje su nazočile počinjenju ubojstva
- nazočnost maloljetne djece počinjenom ubojstvu
- utjecaj opojnih sredstava na žrtvu *tempore criminis*
- utjecaj opojnih sredstava na počinitelja *tempore criminis*
- počinitelj je nakon ubojstva pokušao počiniti samoubojstvo
- počinitelj je nakon ubojstva počinio samoubojstvo
- žrtva ubojstva i počinitelj bili su povezani (poznavali su se)
- odnos žrtve ubojstva i počinitelja
- vrsta odnosa počinitelja i žrtve ubojstva
- žrtva ubojstva u vrijeme počinjenja ubojstva bila je s počiniteljem u postupku razvoda braka/prekida životnog partnerstva
- žrtva ubojstva najavila je počinitelju prekid intimne (djevojka – dečko) veze
- žrtva ubojstva prekinula je intimnu (djevojka – dečko) vezu s počiniteljem
- žrtva ubojstva prekidala je i ponovno obnavljala intimnu (djevojka – dečko) vezu s počiniteljem
- saznanja o neprijavljenom nasilju između žrtve ubojstva i počinitelja.

2. obilježja žrtava:

- dob žrtve ubojstva *tempore criminis*
- žrtva ubojstva živjela je s počiniteljem
- bračni status žrtve ubojstva *tempore criminis*
- roditeljski status žrtve ubojstva *tempore criminis*
- broj djece žrtve ubojstva
- broj maloljetne djece žrtve ubojstva
- žrtvino obrazovanje
- zaposlenje žrtve ubojstva
- žrtvina sklonost alkoholu
- žrtvina konzumacija opojnih sredstava
- prijašnji pokušaji samoubojstva žrtve ubojstva
- žrtva je osoba s tjelesnim invaliditetom
- osobe prema kojima se žrtva ubojstva ranije nasilnički ponašala (prijavljeno i/ili neprijavljeno)
- prijavljivanaost prijašnjeg nasilničkog ponašanja žrtve ubojstva
- žrtva ubojstva ranije je prijavljivana za kaznena djela na štetu počinitelja
- žrtva ubojstva ranije je prijavljivana za prekršaje na štetu počinitelja.

3. obilježja počinitelja:

- spol počinitelja ubojstva
- dob počinitelja ubojstva *tempore criminis*
- s kim je živio počinitelj ubojstva *tempore criminis*
- bračni status počinitelja ubojstva *tempore criminis*
- roditeljski status počinitelja ubojstva *tempore criminis*
- broj djece počinitelja ubojstva
- počiniteljevo obrazovanje
- zaposlenje počinitelja ubojstva
- materijalne prilike počinitelja ubojstva
- razdoblje u kojem je počinitelj ubojstva ostao bez primanja
- počiniteljeva sklonost alkoholu
- počinitelj ubojstva liječio se od ovisnosti
- počinitelj ubojstva bio je sklon kockanju i klađenju
- tjelesno zdravlje počinitelja ubojstva
- počinitelj ubojstva osoba je s tjelesnim invaliditetom
- mentalno zdravlje počinitelja ubojstva
- prethodno nasilničko ponašanje počinitelja ubojstva
- prijavljivanaost prijašnjeg nasilničkog ponašanja počinitelja ubojstva

- počinitelj ubojstva ranije je prijavljivao za kaznena djela na štetu žrtve ubojstva
- počinitelj ubojstva ranije je prijavljivao za prekršaje na štetu žrtve ubojstva
- broj prethodnih prijava počinitelja ubojstva za prekršaje na štetu žrtve ubojstva
- počinitelju ubojstva već je izricana zaštitna/sigurnosna mjera i/ili mjera opreza zbog nasilja nad žrtvom ubojstva.

3. 1. 4. Način provođenja istraživanja

Od Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Ravnateljstva policije, Ureda glavnog ravnatelja dobivena je suglasnost za provedbu istraživanja i korištenje podataka te je zatražena i dobivena suglasnost Etičkog povjerenstva Veleučilišta kriminalistike i javne sigurnosti. U smislu generalnih etičkih principa u znanstvenim istraživanjima poštovana je anonimnost počinitelja i žrtava, tako da identifikacijski podaci nisu uneseni u anketne upitnike. Istraživanje se provodilo popunjavanjem anketnih upitnika na temelju uvida u policijske spise.

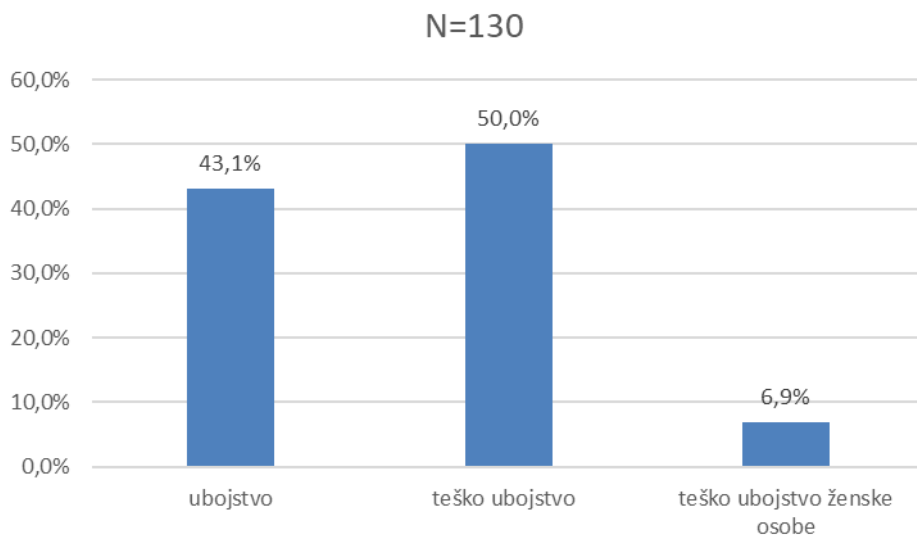
3. 1. 5. Način obrade podataka

Nakon dovršenog prikupljanja podaci iz anketnih upitnika uneseni su u bazu podataka u statističkom računalnom programu SPSS (verzija 20). Nakon unosa podataka obavljena je logička kontrola. Za potrebe deskriptivne analize definiranih ciljeva istraživanja računale su se apsolutne i relativne frekvencije po kategorijama svih varijabli. Kada je o obradi podataka riječ, treba navesti da u pojedinim varijablama nisu bili dostupni svi podaci pa je zbog toga formirana kategorija „nije poznato“.

3. 2. Rezultati i rasprava

3. 2. 1. Obilježja kaznenih djela

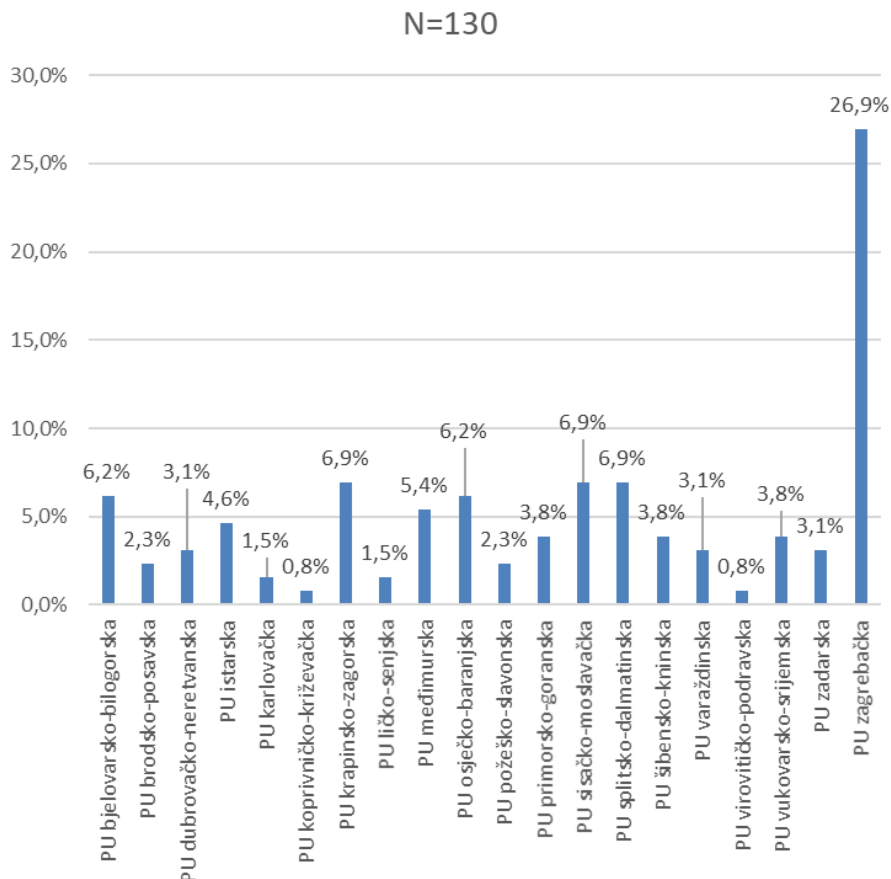
Podaci o policijskoj kvalifikaciji počinjenih kaznenih djela ubojstava žena prikazani su u Grafikonu 2.

Grafikon 2: Policijska kvalifikacija kaznenog djela

Prema prikazanim podacima, u analiziranom devetogodišnjem razdoblju (2016. – 2024.) od ukupno 130 slučajeva ubojstava žena, njih 50,0% policija je kvalificirala kao teško ubojstvo, dok je u najmanjem broju slučajeva, njih tek 6,9% kazneno djelo kvalificirala kao teško ubojstvo ženske osobe. U potonjoj kvalifikaciji svakako treba uzeti u obzir da je kazneno djelo teškog ubojstva ženske osobe u Kazneni zakon uvedeno 2024. godine.

U Grafikonu 3 prikazan je udio kaznenih djela ubojstava ženskih osoba u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2020. po policijskim upravama na čijem su području počinjena.

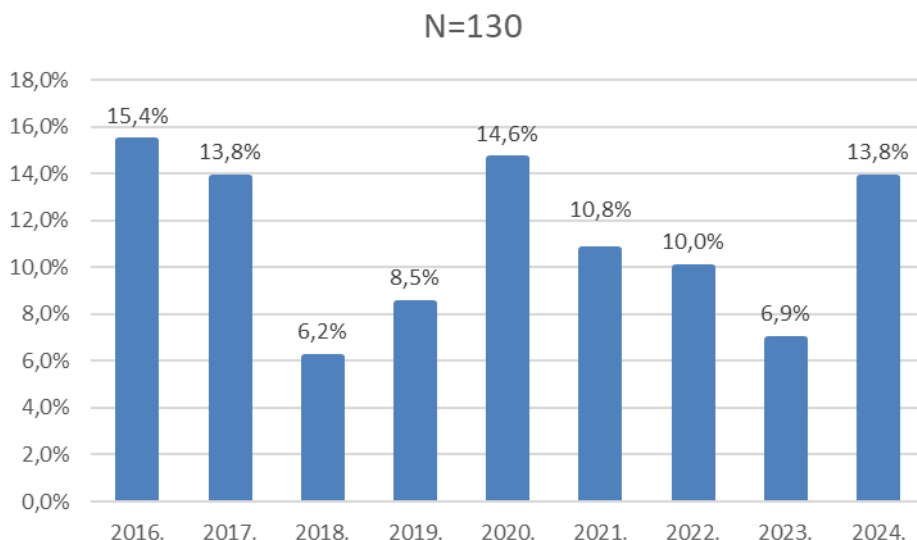

Grafikon 3: Policijska uprava počinjenja ubojstva

Iz istraživanja je vidljivo da je relativno najveći broj ubojstava u promatranom razdoblju počinjen na području PU zagrebačke (26,9%), nakon čega po relativnom udjelu slijede PU krapinsko-zagorska, PU sisačko-moslavačka i PU splitsko-dalmatinska s relativnim udjelima od po 6,9%. Nešto malo manji relativni udjeli pronalaze se u PU bjelovarsko-bilogorskoj i PU osječko-baranjskoj (6,2%). Nakon njih slijede PU međimurska (5,4%) i PU istarska (4,6%), a potom s jednakim relativnim udjelima ubojstava slijede PU primorsko-goranska, PU šibensko-kninska i PU vukovarsko-srijemska (3,8%) te s nešto manjim relativnim udjelima PU dubrovačko-neretvanska, PU varaždinska i PU zadarska (po 3,1%). Nešto manji broj ubojstava počinjen je na području PU brodsko-posavske i PU požeško-slavonske s relativnim udjelima od po

2,3% te na području PU karlovačke (1,5%). U promatranom razdoblju relativno najmanje ubojstava zabilježeno je na području PU koprivničko-križevačke i PU virovitičko-podravske s relativnim udjelima od 0,8%.

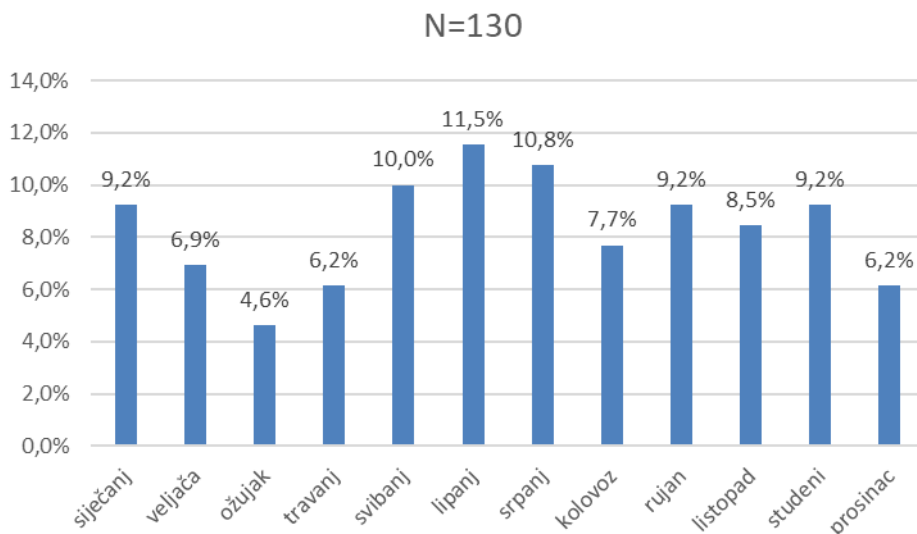
U Grafikonu 4 prikazano je kretanje broja kaznenih djela ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. po godinama počinjenja.

Grafikon 4: Godina počinjenja ubojstva

Ukupno promatrajući analizirano razdoblje od 2016. do 2024. vidljive su godišnje oscilacije u kretanju broja ubojstava na štetu žena. Naime, podaci pokazuju da je u analiziranom razdoblju od ukupnog broja ubojstava (N=130) relativno najveći broj njih na štetu osoba ženskog spola počinjen u 2016. (15,4%), a potom 2020. (14,6%) te 2017. i 2024. u jednakim relativnim udjelima od 13,8%. Relativno najmanji broj ubojstava žena u relativnom udjelu od 6,2% počinjen je 2018. i 2023. (6,9%). Utvrđivanje razloga kontinuirane oscilacije broja ubojstava po promatranim godinama moglo bi biti predmet već spomenutih budućih istraživanja.

U Grafikonu 5 prikazana je distribucija ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. po mjesecima.

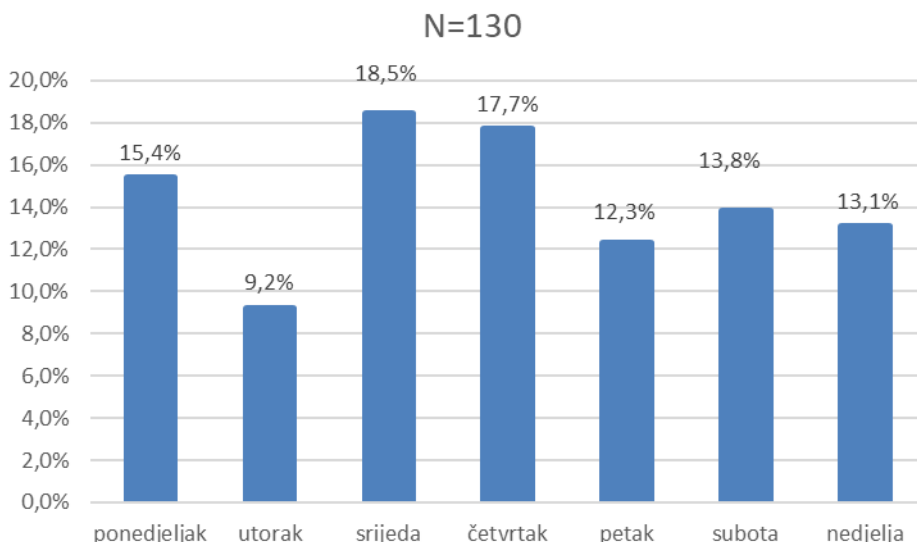

Grafikon 5: Mjesec počinjenja ubojstva

Istraživanje je pokazalo da je relativno najveći udio ubojstava žena u referentnom razdoblju počinjen u lipnju (11,5%), zatim je podjednak broj ubojstava počinjen u srpnju (10,8%) i svibnju (10%), a nakon toga slijede siječanj, rujan i studeni s relativnim udjelom od po 9,2% te listopad s 8,5%. U relativno manjem broju ubojstva žena počinjena su u kolovozu s relativnim udjelom od 7,7% i veljači (6,9%) te prosincu i travnju s relativnim udjelima od po 6,2%. Relativno najmanje ubojstva počinjeno je u ožujku (4,6%).

I Kondor-Langer (2015a:147) u svom istraživanju analizira frekvenciju ubojstava u obitelji na području Republike Hrvatske od 2005. do 2010. po mjesecima te dobiva slične rezultate, odnosno navodi da je najmanje ubojstava u obitelji počinjeno u prosincu (5,5%) i travnju (5,4%), dok je, suprotno rezultatima ovdje prikazanog istraživanja, najviše ubojstava od 2005. do 2010. počinjeno u studenome (13,3%).

U Grafikonu 6 prikazana je učestalost počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. u odnosu na dane u tjednu.

Grafikon 6: Dan ubojstva u tjednu

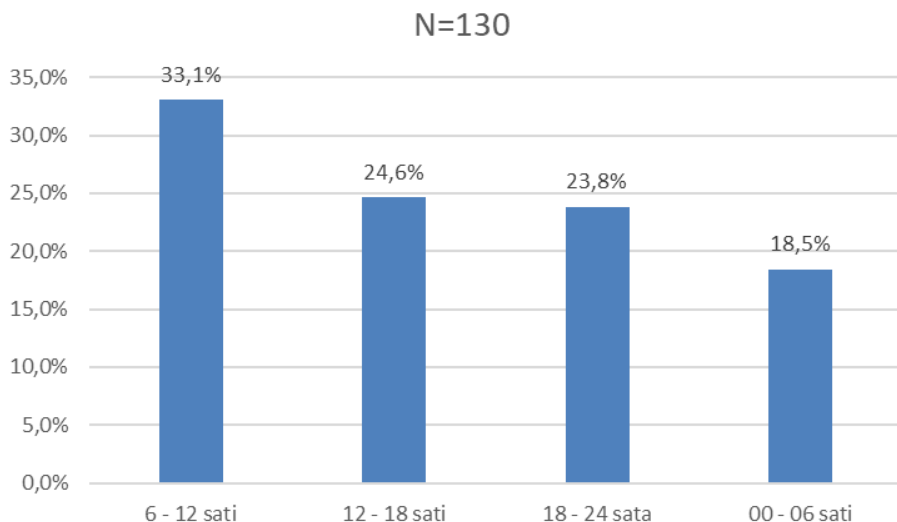
U promatranom razdoblju relativno najmanje ubojstava žena počinjeno je početkom tjedna, odnosno utorkom (9,2%), dok je relativno najveći broj ubojstava počinjen srijedom (18,5%), a potom četvrtkom (17,7%) i ponedjeljkom (15,4%). Ako se promatraju dani vikenda pojedinačno, vidljiv je relativno podjednak udio počinjenih ubojstava (subota – 13,8%, nedjelja – 13,1%), ali ako se dani vikenda promatraju zajedno, vidljivo je da je relativno najviše ubojstava počinjeno vikendom odnosno subotom i nedjeljom (26,9%).

Do sličnih rezultata u svom istraživanju dolazi i Kondor-Langer (2015a:149), prema kojima je gotovo četvrtina ubojstava u obitelji počinjena vikendom (subotom – 12,5% i nedjeljom – 11,7%), dok je najviše ubojstava u obitelji počinjeno početkom tjedna (16,4%).

**Nešto više od
1/4 ubojstava
žena počinjeno je
vikendom.**

Iz provedenih istraživanja vidljivo je da se najveći broj ubojstava događa vikendom (subotom i nedjeljom), što bi se moglo objasniti činjenicom da članovi obitelji tada najčešće provode najviše vremena zajedno.

U Grafikonu 7 prikazana je rasprostranjenost počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2024. u odnosu na doba dana.

Grafikon 7: Vrijeme počinjenja ubojstva

U analiziranim predmetima relativno najviše su zastupljena ubojstva žena počinjena u prijedpodnevnim satima, odnosno od 6 do 12 sati (33,1%), a potom s relativno podjednakim udjelima u ukupnom broju ubojstava slijede razdoblja od 12 do 18 sati (24,6%) te od 18 do 00 sati (23,8%). Relativno najmanje ubojstava počinjeno je u noćnim satima, odnosno od 00 do 6 sati (18,5%).

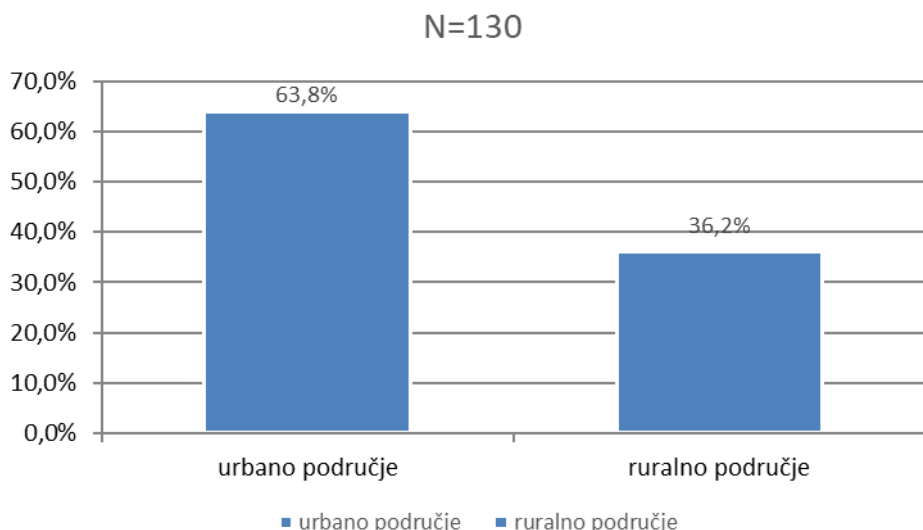
**1/3 ubojstava
žena počinjena je
prijepodne
od 6 do 12 sati.**

Za razliku od provedenog istraživanja, Swatt (2006:287) iznosi podatke da su muškarci kao počinitelji ubojstva intimne partnerice u gotovo polovini slučajeva (45,6%) ubojstvo počinili noću. Zara i sur. (2019:6) u svojoj studiji nalaze da se ubojstva žena nisu događala homogeno tijekom dana. Uočeno je da su u 56,9% slučajeva žene vjerojatno ubijene tijekom dana između 5 i 18 sati.

Prema podacima *Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention*,¹¹ broj nasilnih zločina koje počinje odrasle osobe povećava se iz sata u sat od 6 sati ujutro do poslijepodnevni i večernjih sati, doseže vrhunac u 21 sat, a zatim pada na najnižu točku u 5 sati, odnosno 30,0% svih nasilnih zločina koje počinje odrasli dogodi se između 18 i 23 sata.

¹¹ Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention. *OJJDP Statistical Briefing Book*. Online, <https://www.ojjdp.gov/ojstatbb/offenders/qa03401.asp?qaDate=2019>. pristupljeno 22. srpnja 2025.

U Grafikonu 8 prikazana je rasprostranjenost počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. u odnosu na klasifikaciju urbanističkih područja počinjenja ubojstva.

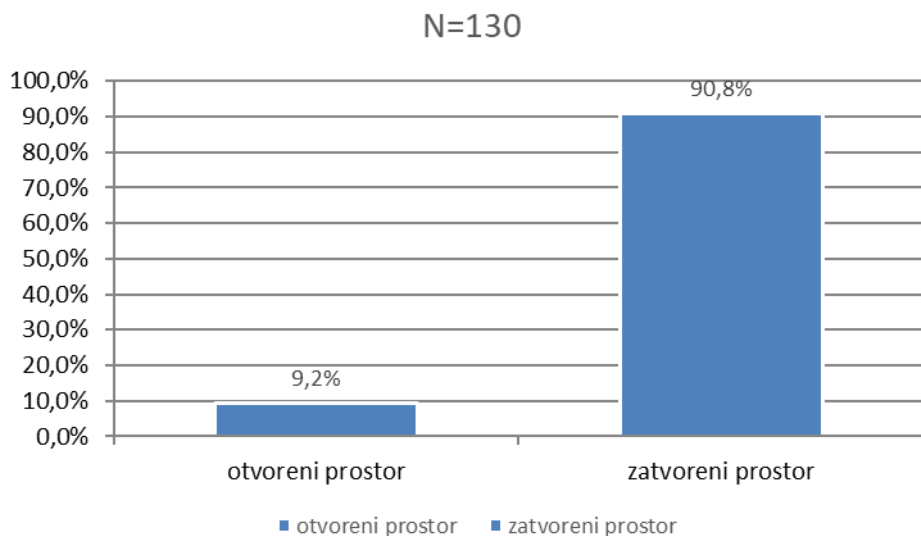
Grafikon 8: Područje počinjenja ubojstva

Od ukupnog broja analiziranih ubojstava žena najveći broj njih počinjen je u nekom urbanom području s relativnim udjelom u ukupnom broju od 63,8%. Svakako je potrebno spomenuti da taj podatak može biti posljedica većeg broja stanovnika u urbanim područjima.

Do sličnih zaključaka došao je u prijašnjem istraživanju Dundović (2005:138), prema kojem je manje od polovine ubojstava žena počinjeno u seoskim sredinama (40,1%).

Suprotno tomu, Gallup-Black (2005) navodi da su stanovnici ruralnih područja izloženiji riziku da budu žrtve ubojstava intimnih partnera od onih koji žive u urbanom području. Razlike koje su dobivene u ovdje navedenim usporednim istraživanjima mogu biti posljedica različitih metoda istraživanja kojima su se koristili autori.

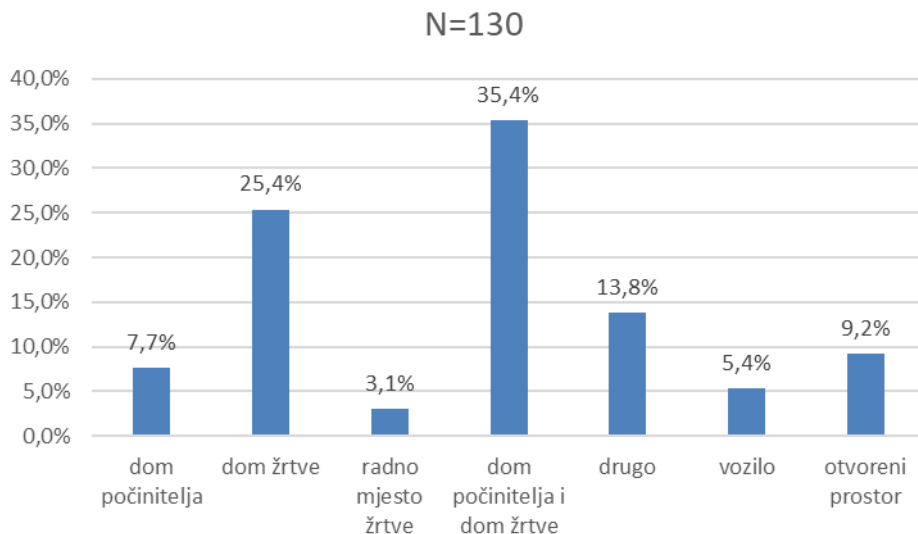
U Grafikonu 9 prikazani su podaci o bližoj oznaci mjesta počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. u odnosu na otvoreni i zatvoreni prostor.

Grafikon 9: Bliža oznaka mjesta počinjenja ubojstva

Ako se pogleda bliža oznaka mjesta ubojstava, vidljivo je da su gotova sva ubojstva počinjenja u nekom zatvorenom prostoru (90,8%).

Detaljnija analiza zatvorenih prostora u kojima su počinjena ubojstva žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazana je u Grafikonu 10.

Grafikon 10: Vrsta zatvorenog prostora u kojem je počinjeno ubojstvo

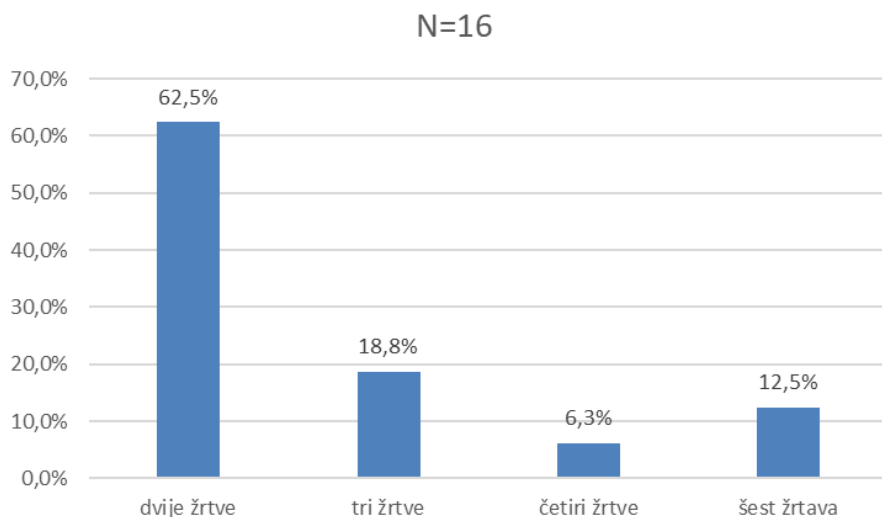
Iz ove analize vidljivo je da je relativno najveći broj ubojstava počinjen u zajedničkom domu žrtve i počinitelja (35,4%), a potom u domu žrtve (25,4%). Nakon toga slijede mjesta koja su označena kategorijom drugo, a podrazumijevaju stan treće osobe, dom za starije i nemoćne osobe, caffe bar, halu i sl. (13,8%). Relativni udio ubojstava koja su počinjena u domu počinitelja iznosi 7,7%. Potom s relativno najmanjim udjelima slijede ubojstva počinjenja u vozilu 5,4% i ona počinjena na radnome mjestu žrtve (3,1%). Ako se zbirno prikažu podaci vezani uz ubojstva žena koja su počinjena u domu (dom počinitelja, dom žrtve i zajednički dom počinitelja i žrtve) vidljivo je da je nešto više od 2/3 ubojstava žena, odnosno 68,5% počinjeno unutar obiteljska četiri zida.

I Kondor-Langer (2015a:156) u svojem istraživanju navodi podatak da su gotovo tri četvrtine (71,1%) ubojstava u obitelji počinjene u stanu, odnosno zatvorenom prostoru, dok se kao najčešća mjesta ubojstava počinjenih na otvorenom prostoru navode dvorišta obiteljskih kuća (7,8%), ulica (5,5%) te u manjoj mjeri šuma, park, makadamski put ili tramvajsko stajalište.

**Nešto više od
2/3 ubojstava
žena počinjeno je
unutar obiteljska
četiri zida.**

Swatt (2006:287) je u svojem istraživanju došao do zaključka da su muškarci u 80,7% slučajeva ubojstva intimnih partnerica počinili u domu. Prema Zara i sur. (2019:6), većina ubojstava žena dogodila se u kući žrtve ili počinitelja (69,4%), dok su se u 30,6% slučajeva dogodila na javnome mjestu (kao što su automobil, ulica ili selo).

U Grafikonu 11 prikazani su podaci o događajima u kojima je ubijeno više osoba u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. godine. Osim žrtava ženskog spola, u većini događaja žrtve su bili i muškarci.

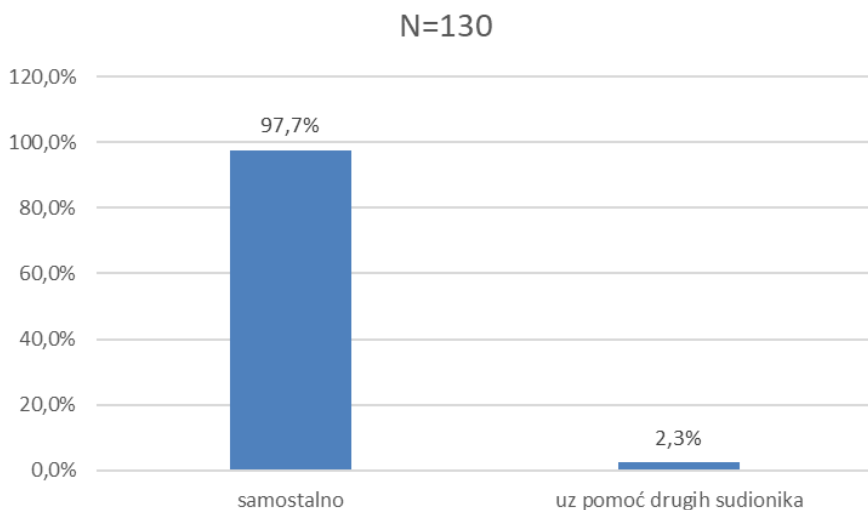
Grafikon 11: Broj događaja s više žrtava

Analizom događaja u kojima je počinjeno više ubojstava (N=16) ukupno je ubijeno 45 osoba od kojih su 24 (53,3%) bile žene. Detaljnija analiza podataka pokazala je da su u 10 događaja bile dvije žrtve (u devet događaja bila je jedna žrtva ženskog spola i jedna žrtva muškog spola, a u jednom događaju bile su dvije žrtve ženskog spola), što u ukupnom broju događaja u kojima je bilo više žrtava iznosi 62,5%. U tri događaja bile su po tri žrtve, odnosno ukupno je bilo devet žrtava (u dva događaja bila je po jedna žrtva ženskog spola i dvije muškog spola, a u jednom događaju dvije žrtve ženskog spola i jedna muškog spola). U dva događaja bilo je ukupno 12 žrtava (u jednom događaju bile su tri žrtve ženskog spola i tri muškog spola, a u drugom događaju pet žrtava ženskog spola i jedna muškog spola). U jednom od ukupno 16 događaja ubijene su četiri osobe (jedna žrtva ženskog spola i tri muškog spola).

Do sličnih rezultata došla je i Kondor-Langer (2015a:138) u istraživanju ubojstava u obitelji, prema kojima je 113 počinitelja lišilo života ukupno 118 žrtava.

Zara i sur. (2019:4) pronalaze da je na uzorku od 86 ubojstava žena u 77 slučajeva počinitelj ubio jednu žrtvu dok je u 10,0% slučajeva ubijeno više žrtava. Također, Thomas i sur. (2011:298) u svom su istraživanju došli do podatka da je 18,3% počinitelja uz primarnu žrtvu usmrtilo još osoba, pretežno članova obitelji, a potom prijatelja, poznanika i nepoznatih osoba.

U Grafikonu 12 prikazani su podaci o počiniteljstvu i supočiniteljstvu ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. godine.

Grafikon 12: Počinitelj je ubojstvo počinio samostalno

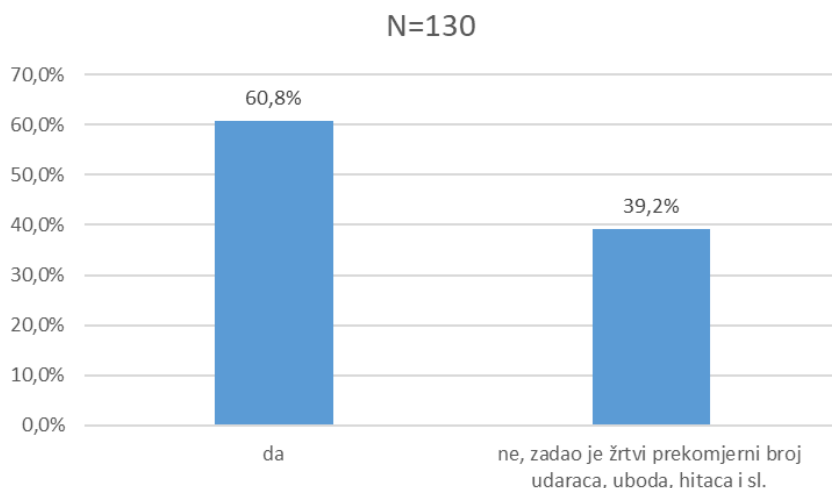
Počinitelj ubojstva u gotovo svim slučajevima činio je ubojstvo samostalno (97,7%). Taj bi se podatak svakako mogao povezati s motivacijom svakog pojedinog počinitelja na počinjenje ubojstva. Naime, motivacija je psihički proces koji ljude potiče na mentalne ili tjelesne aktivnosti i „iznutra“ djeluje na njihovo ponašanje. Motivacija je u psihologiji zamijenila nekadašnji pojam „volje“, koji se ubraja u „psihologiju moći“ („moć govora“, „moć volje“ i sl.). I čuvstva (emocije) potiču ljude na aktivnosti pa suvremeni psiholozi ne postavljaju granicu između motivacije i emocija. Motivacijsko ponašanje može se predložiti kružnim crtežom: u početku postoji motiv ili potreba za ostvarenjem nekoga cilja, nakon toga slijedi ponašanje kojim nastojimo doprijeti do toga cilja, a ako ga uspijemo ostvariti (prije ili poslije), razvije se potreba za novim višim ciljem i „motivacijski ciklus“ se ponavlja. Na putu do cilja mogu se pojaviti različite zapreke: fizičke (neprohodan put i sl.), društvene (zakonske, vjerske i druge zabrane) i osobne (nedovoljna tjelesna ili psihička

sposobnost, borba motiva). Ako je motivacija jaka, a zapreke nepremostive, pojavljuju se izričita neugoda, nemir ili bijes, poznat kao frustracija.¹²

Od ukupno 130 ubojstava žena tri ubojstva počinjena su u supočiniteljstvu.

Na istovjetne ili slične podatke upućuju i podaci dobiveni istraživanjima drugih autora, što navodi na zaključak da muškarci najčešće ubijaju žene sami, bez sudioništva drugih osoba (Kondor-Langer, 2015a; Thomas i sur., 2011).

Tijekom istraživanja prikupljani su podaci i o intenzitetu radnji koje je počinitelj poduzimao prilikom počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024., koji su prikazani u Grafikonu 13.

Grafikon 13: Počinitelj je poduzimao samo radnje nužne za usmrćenje

Podaci su pokazali da su počinitelji u 39,2% slučajeva ubojstava žena za počinjenje kaznenog djela koristili prekomjernu silu (prekomjeren broj udaraca, uboda, hitaca).

Slučajevi u kojima počinitelji prilikom ubojstava intimnih partnera koriste prekomjernu silu, odnosno veću količinu sile nego što je potrebna, mogu upućivati na počiniteljevu motivaciju, primjerice bijes (Dutton i Kerry, 1999; prema Solarino i sur., 2019, 403). Tako Zara i Gino (2018:1) navode da bi motivi femicida intimnog partnera mogli objasniti različit stupanj nasilja. Što je dulji i bliži odnos između žrtve i počinitelja, veći je rizik da se nasilje u intimnom partnerstvu pretvori u femicid te da se femicid poćini ekstremnom i teškom silom. Dutton i Kerry (1999) navode da je na žrtvama koje su usmrtili muški braćni drugovi pronađen ekstremno broj ozljeda koje su im nanesene

¹² Hrvatska enciklopedija, <https://www.enciklopedija.hr/clanak/motivacija>, pristupljeno 12. kolovoza 2025.

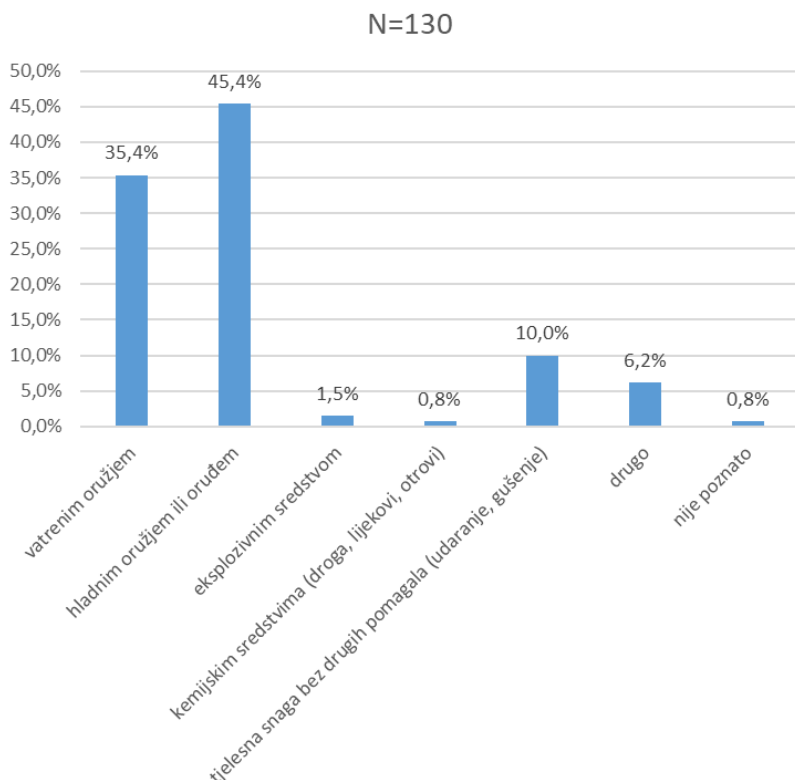
udarcima ili ubodima nožem, odnosno da je počinitelj tijekom ubojstva primjenjivao više nasilja nego što je potrebno da bi se osobu usmrtilo. Au i Beh (2011) pronašli su da intimni partneri (supružnici i ljubavnici) i poznanici najviše ozljeda nanose žrtvi u gornje dijelove tijela te da ozljede glave, lica i vrata mogu upućivati na bliži odnos počinitelja i žrtve.

U 39,2% ubojstava žena počinitelj je koristio prekomjernu silu.

Kondor-Langer (2015a:172) je u istraživanju ubojstava u obitelji utvrdila da je čak 72,7% žrtava od počinitelja (člana obitelji) zadobilo više ozljeda.

Zara i sur. (2019:8) utvrdili su da je u 45,2% slučajeva žrtva ubijena žestinom i ponovljenim radnjama čak i nakon prestanka vitalnih životnih funkcija, odnosno na tijelu žrtava bio je znatan broj višestrukih i teških ozljeda, dok su Catanesi i sur. (2011) došli do zaključka da je 12,0% žrtava koje su usmrćene hladnim oružjem zadobilo prekomjeran broj ozljeda, a od onih koje su ubijene vatrenim oružjem, njih 39,3% zadobilo je jednu, dvije ili tri ozljede.

Jedna od promatranih varijabli u istraživanju jest i način, odnosno sredstvo počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024., za koje su podaci prikazani u Grafikonu 14.

Grafikon 14: Način počinjenja ubojstva

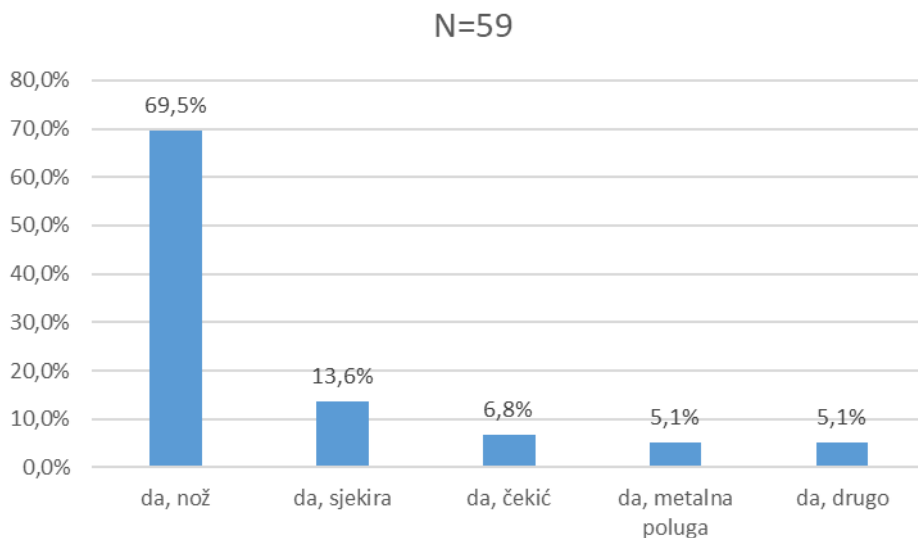
Analiza prikupljenih podataka o načinu počinjenja ubojstava žena pokazala je da je relativno najveći udio ubojstava u analiziranom uzorku počinjen hladnim oružjem ili oruđem (45,4%) te vatrenim oružjem (35,4%). Relativno mnogo manji udio počinitelja prilikom ubojstva žena koristio je tjelesnu snagu (10,0%) te druge predmete kao što su uže, cjepanica, jastuk, cigla i sl. (6,2%). Najmanje ubojstava počinjeno je uporabom nekog eksplozivnog sredstva (1,5%) te kemijskim sredstvima kao što su droga, lijekovi ili otrovi (0,8%). U jednom ubojstvu žene nije bilo poznato čime je ubijena s obzirom na to da tijelo žrtve do danas nije pronađeno.

Za razliku od rezultata dobivenih u ovom istraživanju, Kondor-Langer (2015a:167–168) u svojem je istraživanju utvrdila da su žrtve ubojstava u obitelji najčešće usmrćene pucanjem iz vatrenog oružja (39,1% slučajeva), a potom hladnim oružjem (28,1% slučajeva), dok su u relativno manjem broju slučajeva usmrćene upotrebom nekog tupog tvrdog predmeta (14,1% slučajeva) ili upotrebom tjelesne snage (11,7% slučajeva), a u najmanjem broju slučajeva (7,0%) ostalim sredstvima poput ručne bombe, kabela, konopa, heroína ili lako zapaljivih tekućina. Za razliku od Kondor-Langer, Dundović (2005:134) je u istraživanju ubojstava intimnih partnera došao do podataka da su ona najčešće počinjena hladnim oružjem (48,3%), a potom vatrenim oružjem (24,2%). Slično kao i Dundović, Nađ (2001:107) u istraživanjima supružničkih ubojstava dolazi do podataka da su najčešće počinjena hladnim oružjem (51,0%). Slične podatke iznosi i Swatt (2006:287) navodeći da su muškarci za ubojstvo intimne partnerice u 28,0% slučajeva koristili nož, a u 40,4% slučajeva vatreno oružje, dok Auerhahn (2007:220) navodi da su

**Nešto manje
od polovice
ubojstava žena
počinjeno je
hladnim oružjem
ili oruđem.**

muški počinitelji za ubojstva intimne partnerice u 45,6% slučajeva koristili vatreno oružje (pištolj), a u 40,4% slučajeva nož. Zara i sur. (2019:6) navode da su počinitelji kao sredstvo izvršenja u 51,0% slučajeva ubojstava žena koristili vatreno oružje ili „ubodno“ oružje, a u 48,1% tupi predmet ili vlastite ruke.

Budući da je najveći broj ubojstava žena počinjen hladnim oružjem ili oruđem, u Grafikonu 15 prikazani su podaci o vrstama hladnog oružja koje su počinitelji koristili prilikom ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. godine.

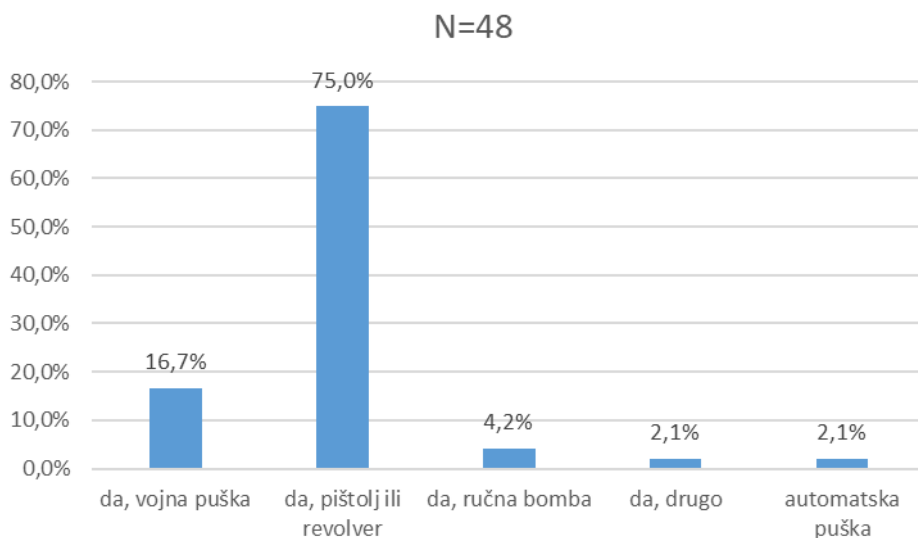

Grafikon 15: Vrsta hladnog oružja ili oruđa kojim je počinjeno ubojstvo

Od hladnog oružja ili oruđa počinitelj je nož kao sredstvo počinjenja koristio u gotovo 3/4 ubojstava žena.

U subuzorku ubojstava počinjenih hladnim oružjem ili oruđem (N=59) vidljivo je da je nož kao sredstvo počinjenja korišten u relativno najvećem broju slučajeva (69,5%), odnosno žene su u gotovo 3/4 slučajeva usmrćivane hladnim oružjem (nožem) koje je neizostavni dio svakog kućanstva.

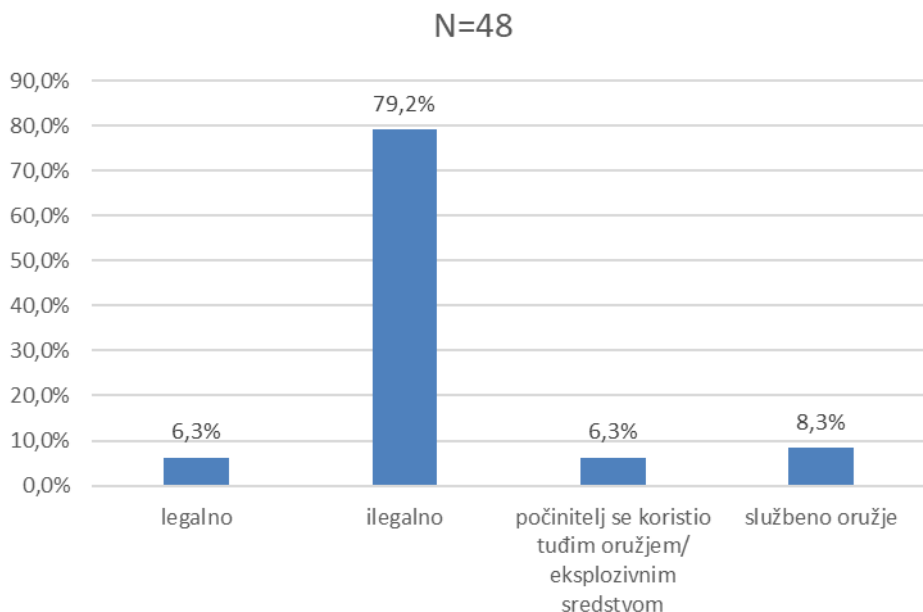
U Grafikonu 16 prikazani su podaci o vrstama vatrenog oružja upotrijebljenog prilikom ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. godine.

Grafikon 16: Vrsta vatrenog oružja kojim je počinjeno ubojstvo

U subuzorku ubojstava počinjenih vatrenim oružjem (N=48) vidljivo je da je počinitelj u 3/4 slučajeva za počinjenje ubojstva koristio pištolj ili revolver, a nakon toga vojnu pušku (16,7%).

U Grafikonu 17 prikazani su podaci o posjedovanju vatrenog oružja koje su počinitelji koristili prilikom ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. godine.

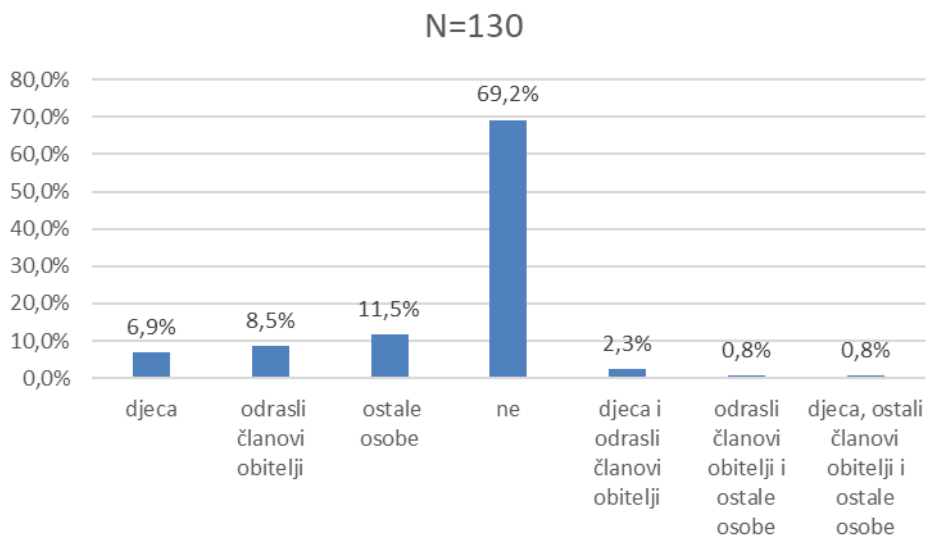
Grafikon 17: Porijeklo vatrenog oružja kojim je počinjeno ubojstvo

Ako se sagleda počiniteljevo posjedovanje vatrenog oružja u ukupnom broju ubojstava koje je počinjeno vatrenim oružjem (N=48), vidljivo je da je njih 79,2% počinjeno vatrenim oružjem koje je počinitelj posjedovao ilegalno, dok je u 6,2% slučajeva počinitelj ubojstvo počinio tuđim oružjem ili eksplozivnim sredstvom. Kondor-Langer (2015a:169) u istraživanju ubojstava u obitelji nalazi da su žrtve najčešće usmrćivane oružjem koje je počinitelj posjedovao ilegalno, čak u 82,0% slučajeva.

U više od 3/4 ubojstva žena koja su počinjena vatrenim oružjem korišteno je ilegalno vatreno oružje.

Zara i sur. (2019:6) navode da su počinitelji ubojstva u 53,8% slučajeva koristili oružje za koje su posjedovali dozvolu.

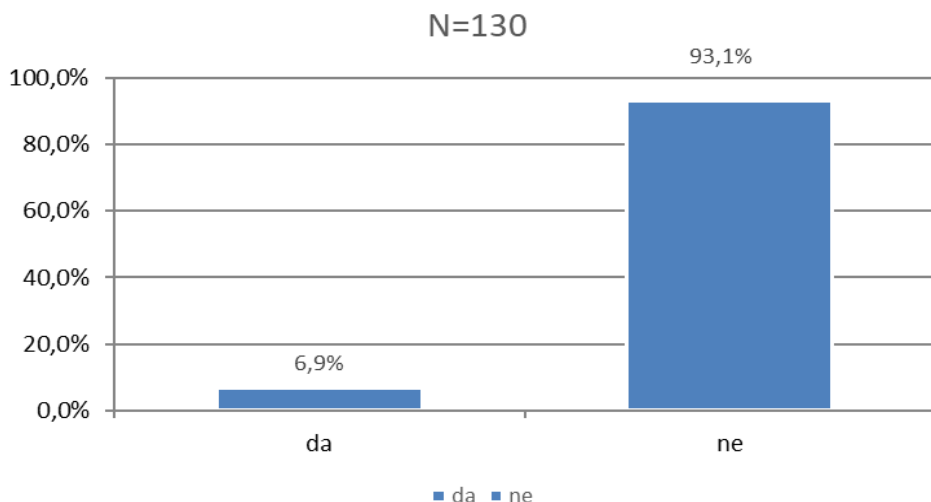
Podaci o nazočnosti drugih osoba prilikom ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazani su u Grafikonu 18.

Grafikon 18: Osobe koje su nazočile počinjenju ubojstva

U relativno najvećem broju slučajeva počinjenju ubojstava nisu bile nazočne druge osobe (69,2%). U ukupnom broj ubojstava žena u 11,5% slučajeva ubojstvu su bile nazočne osobe koje nisu ni u kakvoj vezi sa žrtvom, a potom slijedi nazočnost odraslih članova obitelji žrtve (8,5%) i djece (6,9%). U 2,3% slučajeva ubojstava žena bili su nazočni zajedno djeca i ostali članovi obitelji, dok su odrasli članovi obitelji i ostale osobe, kao i djeca, bili prisutni ubojstvu u 0,8% slučajeva.

U Grafikonu 19 prikazani su podaci o nazočnosti maloljetne djece (do 18 godina) ubojstvima žena u Republici Hrvatskoj počinjenim od 2016. do 2024. godine.

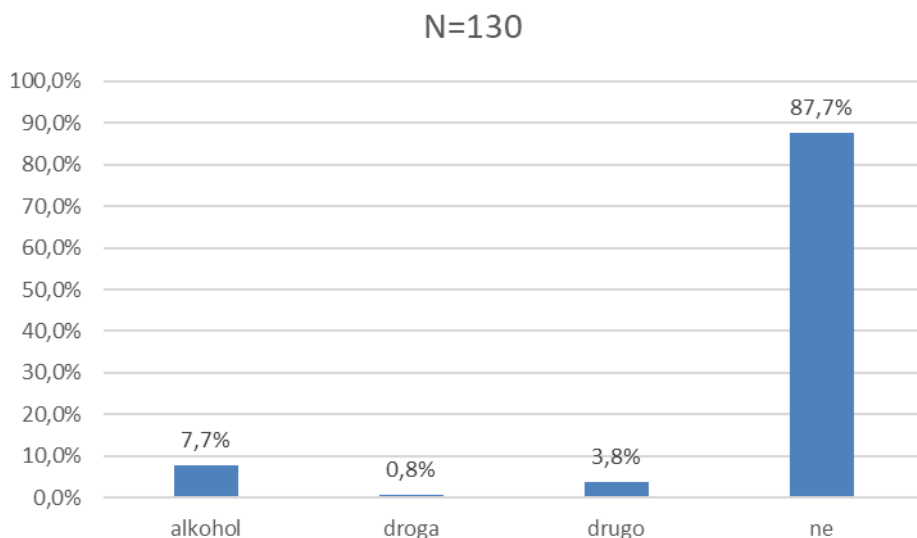
Grafikon 19: Nazočnost maloljetne djece počinjenom ubojstvu

Podaci dobiveni istraživanjem pokazali su da je u 6,9% slučajeva ubojstvu žene svjedočilo maloljetno dijete.

Slične rezultate dobio je Pavliček (2014:56) u istraživanju ubojstava u obitelji, prema kojima je u 5,4% slučajeva dijete svjedočilo ubojstvu člana obitelji, a u 4,7% slučajeva uz djecu su ubojstvu svjedočili i drugi odrasli članovi obitelji.

Ferrara i sur. (2015:3) navode da je ubojstvu 319 žena od 2012. do 2014. svjedočilo 180 maloljetne djece.

Podaci o prisutnosti opojnih sredstava kod žrtve *tempore criminis* u ukupnom broju ubojstava žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. prikazani su u Grafikonu 20.

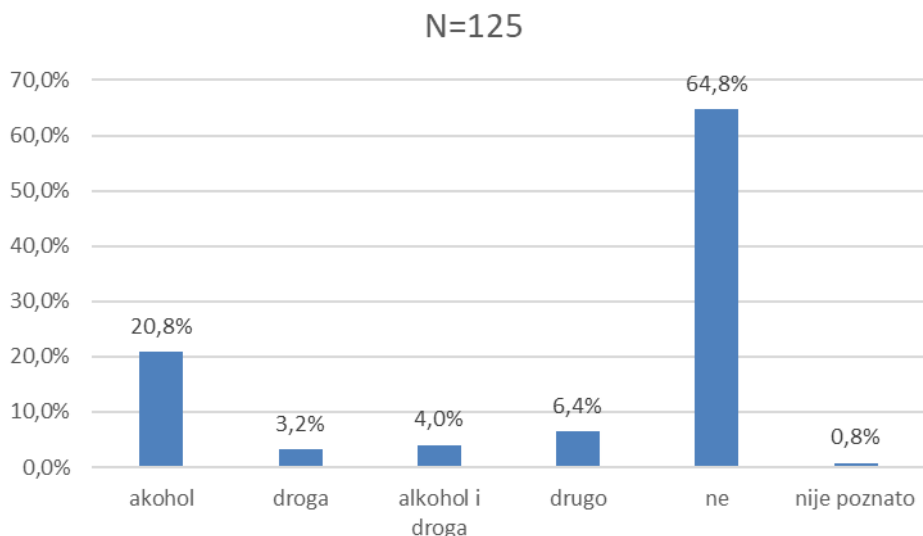

Grafikon 20: Utjecaj opojnih sredstava na žrtvu *tempore criminis*

Istraživanje je pokazalo da relativno najveći udio žrtava *tempore criminis* nije bio pod utjecajem opojnih sredstava (87,7%). Nakon njih slijedi relativni udio od 7,7% žrtava koje su u vrijeme počinjenja bile pod utjecajem alkohola i drugih opojnih sredstava (3,8%), a relativno najmanji udio žrtava u vrijeme počinjenja djela bio je pod utjecajem opojnih droga (0,8%).

Sharps i sur. (2001:131) u svojem istraživanju uloge alkohola kod femicida intimnih partnera također pronalaze da 79,2% žrtava femicida i pokušaja femicida nije bilo pod utjecajem alkohola u vrijeme počinjenja djela.

S druge strane, u Grafikonu 21 prikazani su podaci o prisutnosti opojnih sredstava kod počinitelja *tempore criminis* u ukupnom broju počinitelja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. godine.

Grafikon 21: Utjecaj opojnih sredstava na počinitelja tempore criminis

Istraživanje je pokazalo da od ukupnog broja počinitelja ubojstava žena (N=125) relativno najveći udio (64,8%) nije bio pod utjecajem opojnih sredstava u vrijeme počinjenja ubojstva. Od ukupnog broja počinitelja njih 20,8% u vrijeme počinjenja djela bilo je pod utjecajem alkohola, a njih 6,4% pod utjecajem drugih opojnih sredstava (razni lijekovi). Pod utjecajem i alkohola i opojne droge bilo je 4,0% počinitelja, a pod utjecajem opojne droge njih 3,2%.

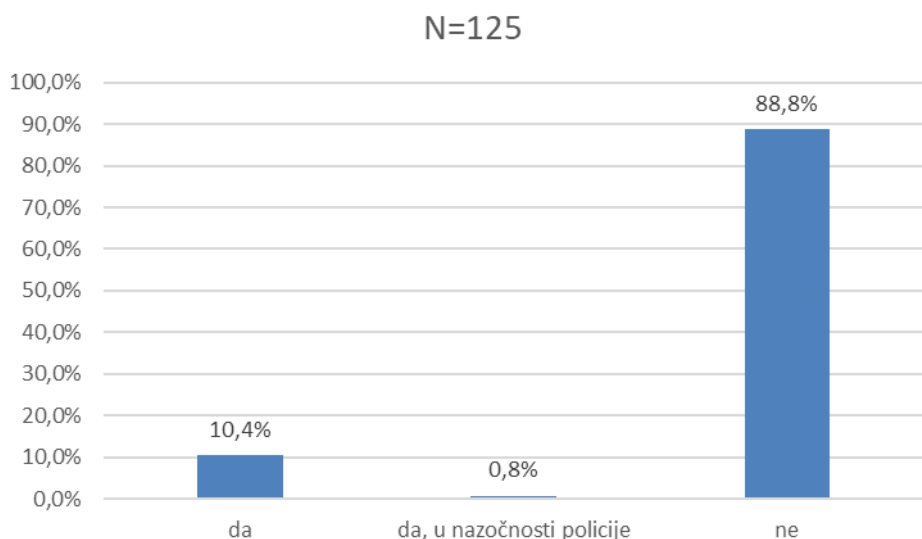
Dundović (2008:191–192) je u istraživanju ubojstava intimnih partera i korelacije s alkoholom došao do rezultata o znatno većoj prisutnosti alkohola kod počinitelja ubojstava, odnosno njih 52,4% je u vrijeme počinjenja djela bilo u pijanom stanju.

Nešto više od 1/3 počinitelja bilo je pod utjecajem nekog opojnog sredstva *tempore criminis*.

Nađ (2001:108) te Kovčo i Singer (1999:107 i 109) navode da je u vrijeme počinjenja više od polovice počinitelja bilo alkoholizirano, dok je prema Draganić i sur. (2014:304) u trenutku počinjenja kaznenog djela ubojstva na uzorku od 100 počinitelja (42 u pokušaju) njih 50 bilo trijezno, a 50 pod utjecajem alkohola, od kojih 20 ovisnika o alkoholu i 30 akutno intoksiciranih.

Sharps i sur. (2001:132) u svojem istraživanju uloge alkohola kod femicida intimnih partnera među muškim počiniteljima femicida i pokušaja femicida pronalaze 33,2% počinitelja koji su bili pod utjecajem alkohola u vrijeme počinjenja djela. Caman i sur. (2022:1) navode da je dijagnoza poremećaja povezanih s opojnim drogama iz psihijatrijske skrbi bila znatno češća kod počinitelja ubojstava muškaraca (37,0%) u usporedbi s počiniteljima ubojstava žena (15,0%).

Važnu varijablu u istraživanju činili su podaci o pokušajima samoubojstava počinitelja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024., koji su prikazani u Grafikonu 22.

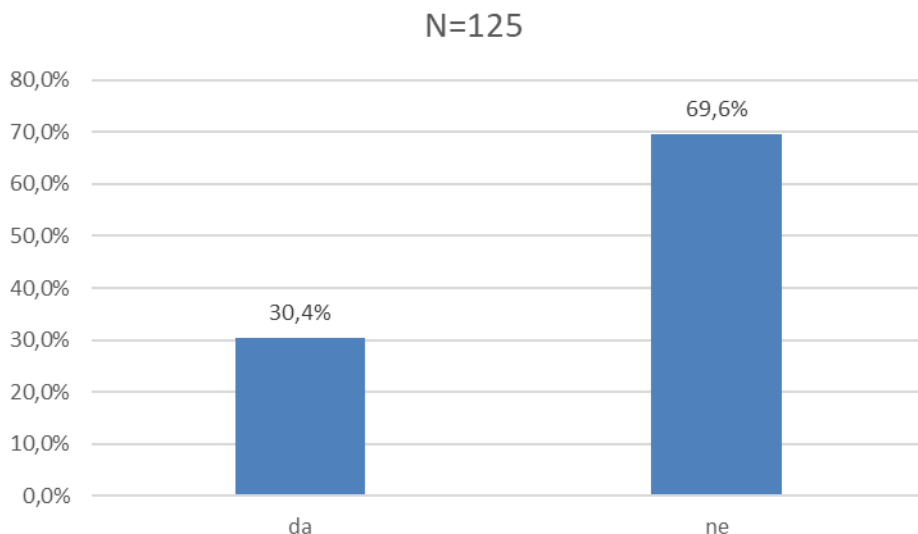
Grafikon 22: Počinitelj je nakon ubojstva pokušao počiniti samoubojstvo

11,2%
počinitelja nakon
ubojstva žene
pokušalo je
samoubojstvo.
8% počinitelja
ranije je prijetilo
samoubojstvom.
7,2% počinitelja
ranije je pokušalo
samoubojstvo.

Od ukupnog broja počinitelja (N=125) vidljivo je da nakon počinjenja ubojstva relativno najveći broj počinitelja nije pokušao samoubojstvo (88,8%), dok je 11,2% njih pokušalo.

Međutim, indikativni su podaci prema kojima je 8,0% počinitelja ranije prijetilo počinjenjem samoubojstva, dok je njih 7,2% ranije pokušalo samoubojstvo.

Podaci o broju počinitelja koji su nakon ubojstva žena počinili samoubojstvo prikazani su u Grafikonu 23.

Grafikon 23: Počinitelj je nakon ubojstva počinio samoubojstvo

Prema podacima dobivenim istraživanjem, nakon počinjenja ubojstva 30,4% počinitelja počinilo je samoubojstvo, što generalno upućuje na problem nesustavnog prepoznavanja i rješavanja mentalnih poremećaja koji su nastupili kod počinitelja prije počinjenja ubojstva.

Nešto manje od 1/3 počinitelja nakon ubojstva žene počinilo je samoubojstvo.

Važno je podsjetiti se da je među svim dobnim skupinama samoubojstvo muškaraca češće nego kod žena u omjeru 3,5:1. Razlozi su nejasni, ali jedno od mogućih objašnjenja jest i to kako je manje vjerojatno da će muškarci potražiti pomoć. Trenutačno znanstveno utemeljeno stajalište o samoubojstvu jest da je, iako složen, samoubojstvo događaj povezan sa zdravljem koji uključuje skup genetskih, okolišnih i psiholoških/bihevioralnih čimbenika. Studije psihološke obdukcije jasno pokazuju da su u svakom slučaju samoubojstva pokojnici iskusili više čimbenika rizika za samoubojstvo. Istraživanje je pokazalo da 85 do 95% ljudi koji umru zbog samoubojstva ima dijagnosticiran neki oblik mentalnog poremećaja zdravstvenog stanja u trenutku smrti. Jedan od najčešćih, moćnih i otklonjivih čimbenika rizika za samoubojstvo jest depresija, a ostali rizični čimbenici su: većina drugih ozbiljnih psihičkih zdravstvenih poremećaja, prethodni pokušaji samoubojstva, poremećaji ličnosti (npr. granični poremećaj ličnosti), impulzivnost i agresija, traumatska iskustva iz

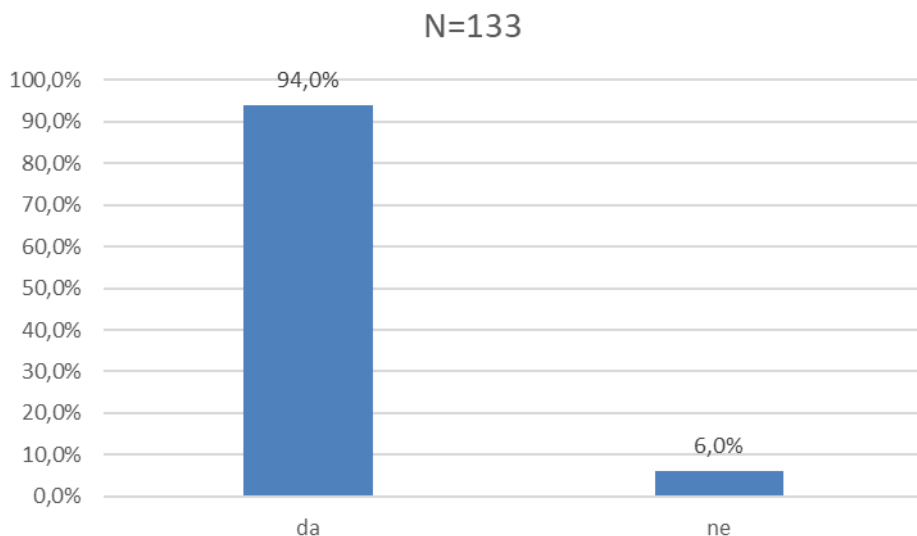
djetinjstva, obiteljska anamneza o samoubojstvu i/ili psihijatrijskim stanjima, zlouporaba alkohola, droga i analgetika na recept, ozbiljna ili kronična tjelesna zdravstvena stanja (npr. kroničan bol, traumatska ozljeda mozga), razdoblja gubitka (npr. smrt obitelji ili prijatelja), konflikt u vezi (npr. razvod), prekid rada (npr. nezaposlenost), razdoblja prijelaza u karijeri (npr. promjena vojnog statusa iz aktivne službe u status veterana ili odlazak u mirovinu), financijski stres (npr. ekonomske krize, nedovoljna zaposlenost) i zlostavljanje (npr. internetsko zlostavljanje, društveno odbacivanje, diskriminacija, ponižavanje).¹³

Zara i sur. (2019:6) dolaze do rezultata da je u samo 16,9% slučajeva počinitelj počinio samoubojstvo nakon izvršenog ubojstva žene, pri čemu su gotovo svi počinitelji (84,6%) počinili samoubojstvo nakon što su ubili svoje tadašnje supruge, dok je u jednom slučaju (7,7%) žrtva bila bivša supruga, a u drugom slučaju majka. Caman i sur. (2022:6) navode da je 20,0% počinitelja ubojstava intimnih partnera počinilo samoubojstvo u roku 24 sata nakon ubojstva. Koziol-McLain i sur. (2006:7) u studiji kojom je obuhvaćeno 310 promatranih slučajeva ubojstava žena pronalaze da je u 100 slučajeva (32,0%) počinitelj nakon ubojstva počinio samoubojstvo. Do sličnih rezultata dolazi i Dawson (2025:79) koja navodi kako su istraživanja pokazala da se ubojstva i samoubojstva ponajprije događaju u intimnim vezama te je na uzorku od 703 slučaja, u kojima su ubojice identificirane kao sadašnji ili bivši supružnici, izvanbračni ili intimni partneri, u 194 slučaja (28,0%) utvrdila da su počinitelji izvršili samoubojstvo odmah nakon ubojstva ili kratko nakon toga. Prema podacima *Violence Policy Centra*,¹⁴ u 2021. u Sjedinjenim Američkim Državama 62,0% ubojstava s naknadnim samoubojstvom počinjeno je u intimnim partnerskim odnosima (160 od 258). Od toga su u 95,0% slučajeva žrtve bile žene koje su ubili njihovi muški intimni partneri (152 od 160), a u 93,0% tih slučajeva počinitelj je kao sredstvo počinjenja koristio vatreno oružje.

¹³ HeMED, https://hemed.hr/Default.aspx?sid=12653#v1605789_hr, pristupljeno 12. kolovoza 2025.

¹⁴ Violence Policy center. American Roulte, Murder-Suicide in United States, <https://vpc.org/studies/amroul2023.pdf>, pristupljeno 10. srpnja 2025.

U Grafikonu 24 prikazani su podaci o povezanosti, odnosno poznavanju žrtve i počinitelja ubojstva žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. godine.

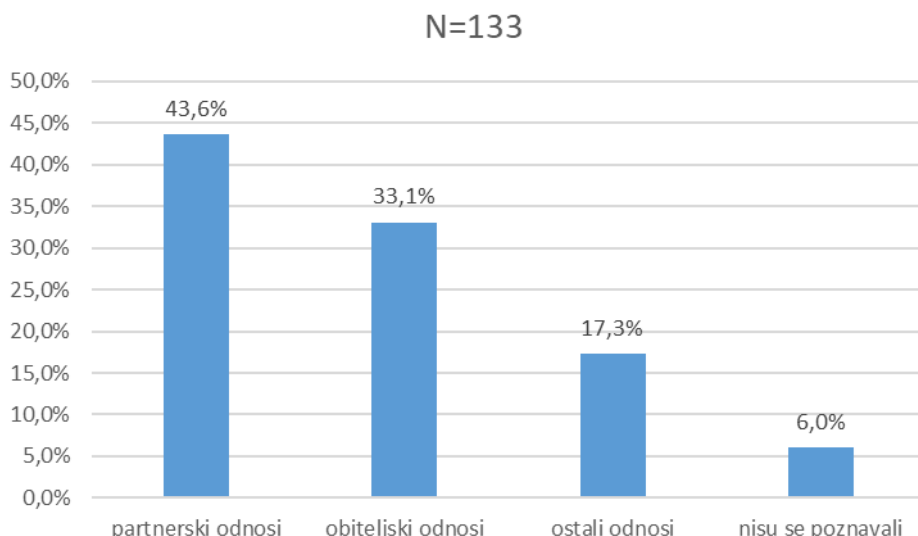
Grafikon 24: Žrtva ubojstva i počinitelj bili su povezani (poznavali su se)

S obzirom na to da se razmatra odnos žena žrtava i svih počinitelja ubojstva (u tri ubojstva sudjelovala su po dva počinitelja), ukupan analizirani apsolutni broj iznosio je 133. U skladu s očekivanjima, rezultati istraživanja pokazali su da su se počinitelj i žrtva otprije poznavali (94,0%), a samo 6,0% počinitelja i žrtava nisu se otprije poznavali.

*BJS Statistician*¹⁵ navodi da je ukupno 76,0% ubojstava žena počinila osoba poznata žrtvi, dok je kod ubojstava muškaraca taj udio bio znatno manji, tj. u 56,0% slučajeva ubojstvo muškarca počinile su osobe koje on poznaje.

¹⁵ BJS Statistician. Female Murder Victims and Victim-Offender Relationship, 2021. <https://bjs.ojp.gov/sites/g/files/xyckuh236/files/media/document/fmvvor21.pdf>, pristupljeno 22. lipnja 2025.

Podaci o odnosu između žrtava i počinitelja ubojstva žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. prema grupacijama pojedinih kategorija odnosa (partnerski, obiteljski, ostali) prikazani su u Grafikonu 25.

Grafikon 25: Odnos između žrtve ubojstva i počinitelja

Varijabla koja se odnosi na odnos žrtve i svih počinitelja koji su sudjelovali u ubojstvu pokazala je da je relativno najviše ubijenih žena bilo u partnerskom¹⁶ odnosu s počiniteljem (43,6%). Nakon njih slijede žrtve obiteljskih¹⁷ ubojstava (33,1%), a potom žrtve koje su s počiniteljem bile u nekom drugom (ostalom)¹⁸ odnosu (17,3%) te žrtve koje nisu poznavale počinitelja (6,0%).

Više od 2/5 ubijenih žena bilo je u partnerskom odnosu s počiniteljem. 1/3 žrtava žena bila je u obiteljskim odnosima s počiniteljem.

Detaljnijim sagledavanjem odnosa žrtve i počinitelja vidljivo je da je relativno najveći udio žrtava i počinitelja bio u srodničkom odnosu po krvi u ravnoj lozi (29,3%). Nakon njih po relativnom udjelu slijede bračni partneri (23,3%) te žrtve i počinitelji koje je povezivalo neko drugo svojstvo, npr. susjedi, prijatelji i sl. (15,8%). Potom s relativno jednakim

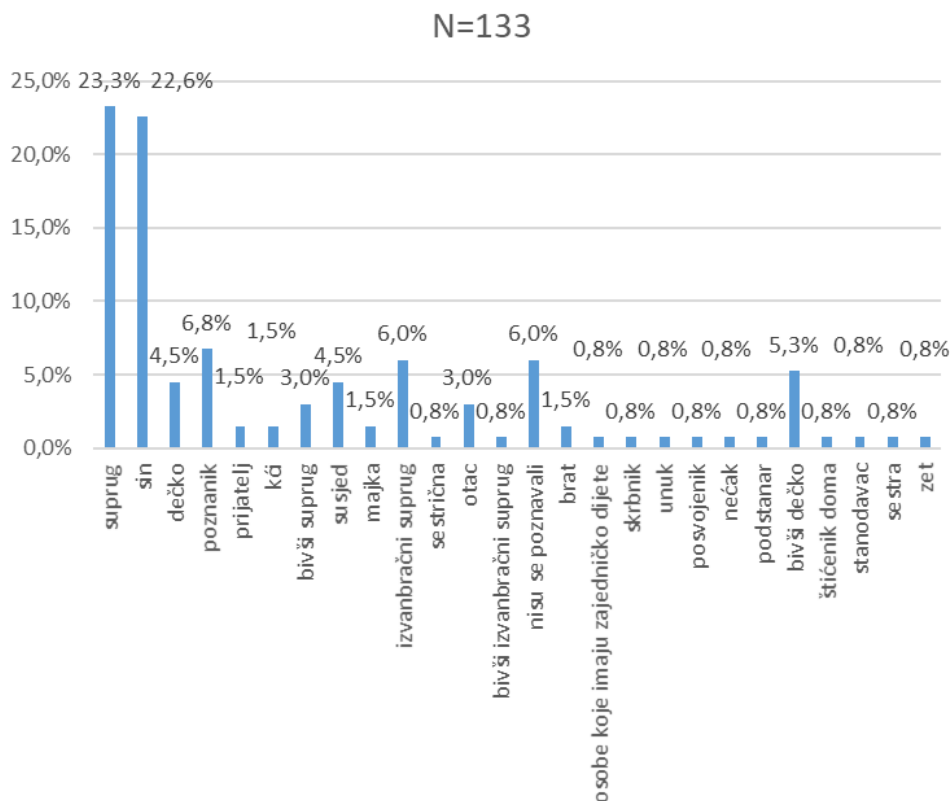
¹⁶ Bračni drugovi, intimna veza, izvanbračni drugovi, bivši bračni drugovi, bivši izvanbračni drugovi, osobe koje su ranije bile u intimnoj vezi, osobe koje imaju zajedničko dijete.

¹⁷ Srodnici po krvi u ravnoj lozi, srodnici po pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik.

¹⁸ Drugo (susjedi, prijatelji i sl.), osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu.

udjelima slijede izvanbračni partneri i osobe koje se nisu poznavale (6,0%), a nakon njih osobe koje su ranije bile u intimnoj vezi (djevojka – dečko) (5,5%) i one koje su u intimnoj vezi (djevojka – dečko) (4,5%). Nakon njih slijede bivši bračni ili izvanbračni partneri (3,8%) i srodnici u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja (2,3%). U ubojstvima osoba ženskog spola relativno najmanji udio odnosi se na osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu (1,5%) te srodnike po tazbini do zaključno drugog stupnja, posvojitelje i posvojenike, kao i na osobe koje imaju zajedničko dijete, s relativnim udjelima od 0,8%.

Podaci o vrsti odnosa između svih počinitelja i žrtve ubojstava žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. prikazani su u Grafikonu 26.

Grafikon 26: Vrsta odnosa počinitelja i žrtve ubojstva

I ovdje je potrebno spomenuti da se razmatra odnos žena žrtava i svih počinitelja ubojstava (u tri ubojstva sudjelovala su po dva počinitelja) zbog čega je ukupan analizirani apsolutan broj iznosio 133.

U gotovo jednakim udjelima analizirani podaci pokazali su da su počinitelj i žrtva relativno najčešće bili u srodstvu suprug – supruga (23,3%) i sin –

majka (22,6%). Nakon njih slijede ubojstva u kojima su počinitelj i žrtva bili u odnosu poznanik – poznanica (6,8%), a potom, u istom relativnom udjelu od 6,0 %, ubojstva u kojima su počinitelj i žrtva bili u izvanbračnoj zajednici i ona u kojima se počinitelj i žrtva nisu poznavali. Relativni udio ubojstava u kojima su počinitelj i žrtva bili u odnosu bivši dečko – djevojka bilo je 5,3%. Na ubojstva kod kojih su počinitelj i žrtva bili u odnosu dečko – djevojka i susjed – susjeda otpada po 4,5%, a na ubojstva u kojima je otac usmrtio kćer i bivši suprug bivšu suprugu po 3,0%. Prijatelj je usmrtio prijateljicu, kći majku, majka kćer i brat sestru u 1,5% slučajeva. Najmanji je relativni udio zabilježenih ubojstava u kojima su počinitelji sestrice, bivši izvanbračni suprug, počinitelj koji je imao zajedničko dijete sa žrtvom, skrbnik, unuk, posvojenik, nećak, podstanar, štićenik doma, stanodavac, sestra i zet (s po 0,8%).

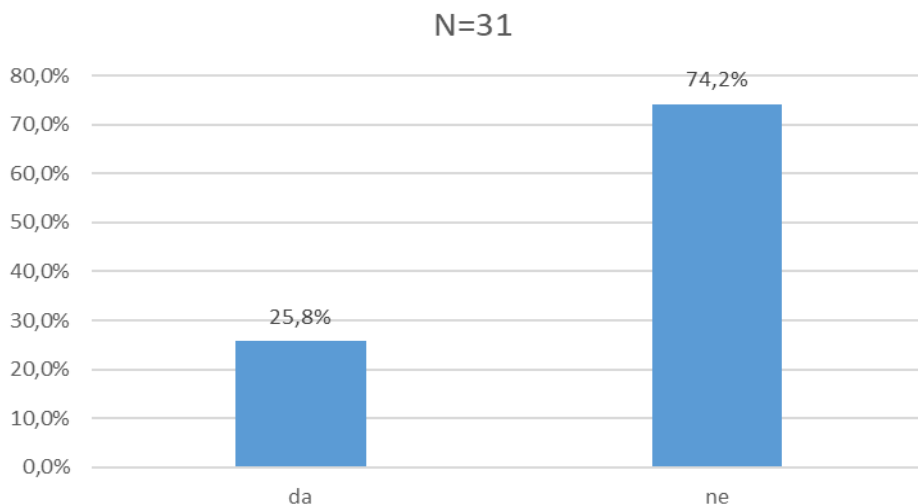
**Najčešće
srodstvo žrtve
ubojstva i
počinitelja
bilo je supruga –
suprug (23,3%)
te majka – sin
(22,6%).**

Zara i sur. (2019:6) također su analizirali odnos počinitelja i žrtve te utvrdili da je u 58,3% slučajeva postojala intimna ili obiteljska povezanost, u 34,5% slučajeva riječ je bila o površnjoj razini odnosa (primjerice susjedi ili poznanici), dok je u samo 7,0% počinitelj bio potpuni stranac. Ferrara i sur. (2015:2) dolaze do još većeg udjela ubojstava žena koje su počinili žrtvin sadašnji ili bivši partner od čak 61,75%, dok je njih 14,42% ubio drugi član obitelji. *BJS Statistician*¹⁹ navodi

da je od procijenjenih 4.970 žena žrtava ubojstva i ubojstva iz nehaja u 2021. u Sjedinjenim Američkim Državama njih 34,0% ubio intimni partner. Za usporedbu, tek oko 6,0% (od 17.970) muškaraca ubijenih te godine bilo je žrtva ubojstva intimnog partnera. Oko 16,0% žena žrtava ubojstava ubili su neintimni članovi obitelji – roditelji, baka i djed, brat ili sestra, tazbina i drugi članovi obitelji, dok su tek 10,0% muških žrtava ubile iste te osobe.

¹⁹ BJS Statistician. Female Murder Victims and Victim-Offender Relationship, 2021. <https://bjs.ojp.gov/sites/g/files/xyckuh236/files/media/document/fmvvor21.pdf>, pristupljeno 22. lipnja 2025.

U Grafikonu 27 prikazani su podaci o udjelu žrtava ubojstava žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024., koje su u vrijeme počinjenja ubojstva bile u postupku brakorazvoda ili prekida životnog partnerstva s počiniteljem.

Grafikon 27: Źrtva ubojstva u vrijeme počinjenja ubojstva bila je s počiniteljem u postupku razvoda braka/prekida životnog partnerstva

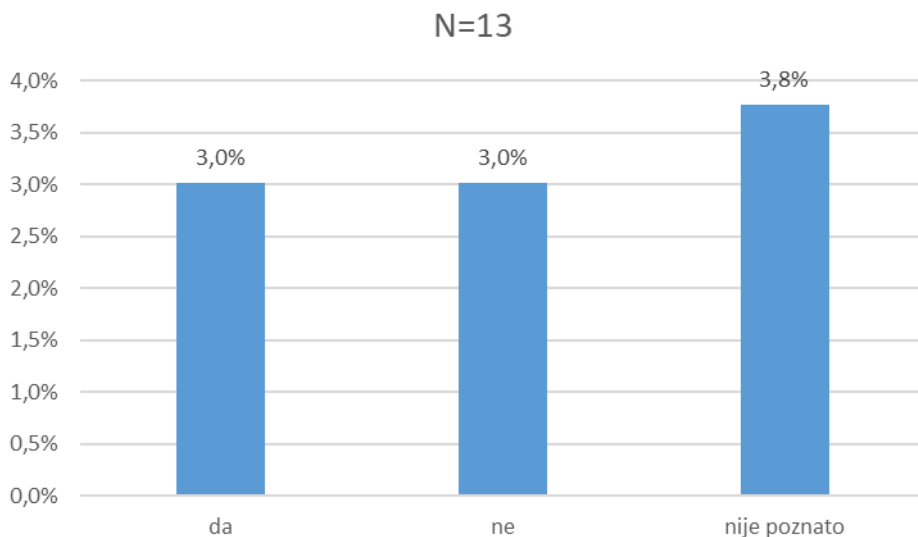
Sagledavajući ukupan uzorak koji obuhvaća sve odnose između počinitelja i Źrtve (N=133), Źene Źrtve u vrijeme počinjenja ubojstva relativno najčešće nisu bile u braku ili životnom partnerstvu s počiniteljem (76,7%). Međutim, u subuzorku Źrtava koje su u vrijeme počinjenja ubojstva bile u braku (N=31) vidljivo je da je malo više od 1/4 Źena ubijeno tijekom brakorazvoda.

Potrebno je napomenuti da je relativan udio Źena koje su ubijene tijekom, neposredno prije ili nakon službene radnje/odluke nekog državnog tijela iznosio 6,8% (devet Źena).

Od Źena koje su u vrijeme ubojstva bile u braku s počiniteljem nešto više od 1/4 ubijeno je tijekom brakorazvoda.

Gallup-Black (2005:169) na temelju analize podataka FBI-a o ubojstvima u obitelji od 1980. do 1999. dolazi do zaključka kako broj ubojstava intimnih partnera daleko nadmašuje broj ubojstava u obitelji, u prosjeku za 41,0%. Wilson i Daly (1993:8) navode da je na području Novog Južnog Walesa među Źenama koje su ubili njihovi partneri s kojima su prekinule, njih 47,0% ubijeno u roku od dva mjeseca, a 91,0% u godinu dana od prekida veze.

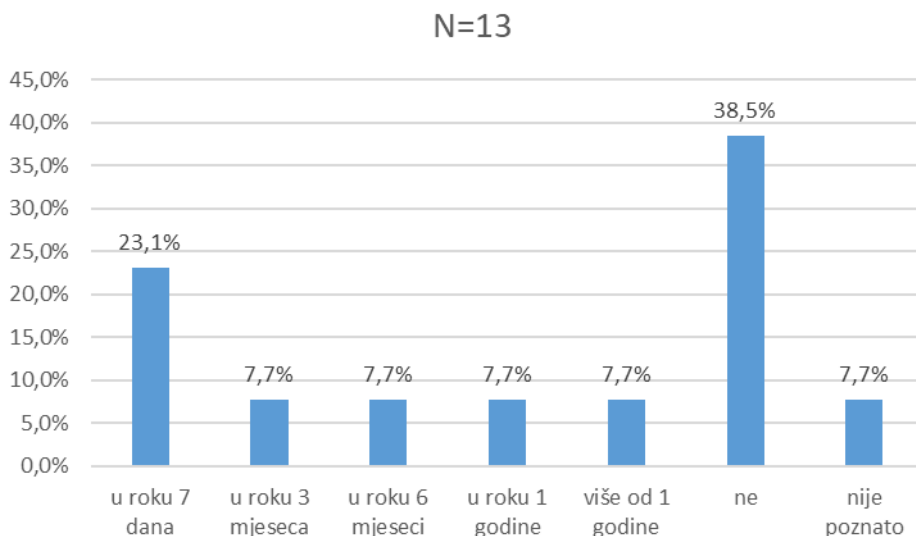
Podaci o žrtvama koje su u vrijeme počinjenja ubojstva najavile prekid intimne veze (djevojka – dečko) prikazani su u Grafikonu 28.

*Grafikon 28: Žrtva ubojstva najavila je
počinitelju prekid intimne (djevojka – dečko) veze*

Relativno najveći broj žrtava u vrijeme počinjenja nije bio u intimnoj vezi (djevojka – dečko) (90,2%). Analizirajući samo žrtve koje su bile u intimnoj vezi (djevojka – dečko; sadašnja ili bivša veza) (N=13), vidljivo je da je 3,0% žrtava počinitelju najavljivalo prekid intimne veze.

Grafikon 29 prikazuje podatke o prekidu intimne (djevojka – dečko) veze žrtve s počiniteljem prije počinjenja ubojstva.

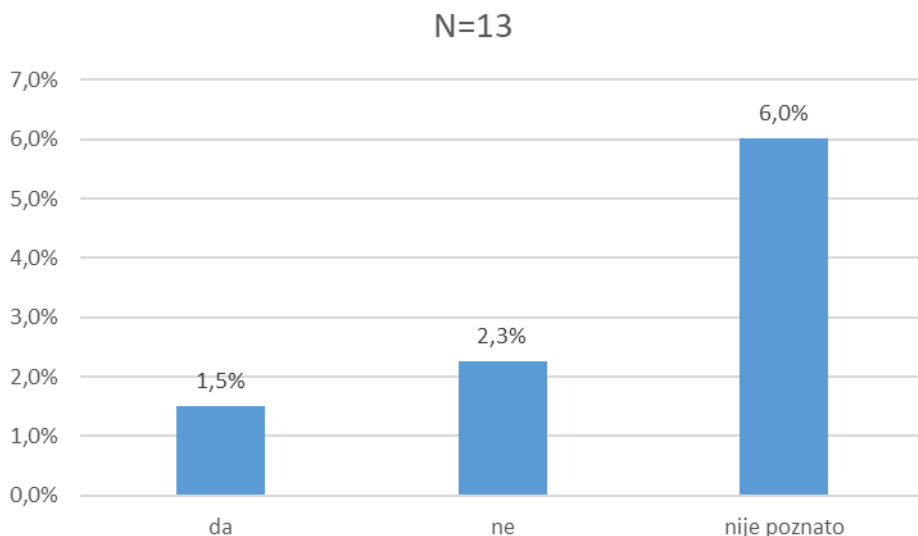
Grafikon 29: Žrtva ubojstva prekinula je intimnu (djevojka – dečko) vezu s počiniteljem

Ako se pogleda samo subuzorak žena žrtava koje su bile u intimnoj (djevojka – dečko) vezi (sadašnjoj ili bivšoj) s počiniteljem (N=13), vidljivo je da je čak 53,8% žrtava prekidalo vezu prije nego što je ubijeno. Relativno najveći broj njih vezu je prekinulo do sedam dana prije ubojstva (23,1%).

Više od polovine žrtava koje su s počiniteljem bile u vezi (djevojka – dečko) prekidalo je tu vezu prije ubojstva, a gotovo 1/4 njih vezu je prekinula do 7 dana prije ubojstva.

Prema Zara i sur. (2019:7), u 10,0% slučajeva ubojstvo se dogodilo nakon prekida zajednice žrtve i počinitelja, a u 50,0% nikada nisu živjeli zajedno. Ferrara i dr. (2015:3) navode da se u 20,7% slučajeva ubojstvo dogodilo nakon prekida veze.

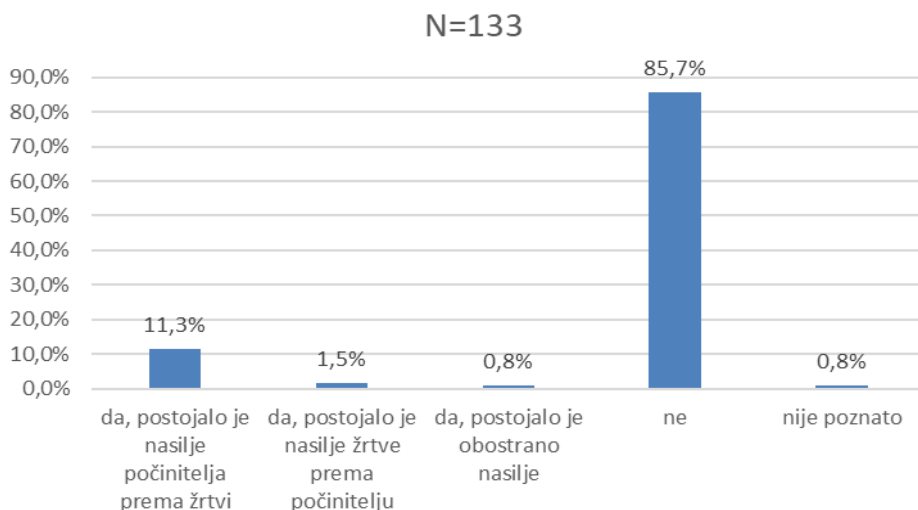
Grafikon 30 prikazuje podatke o žrtvama koje su prije počinjenja ubojstva prekidale i ponovno obnavljale intimnu (djevojka – dečko) vezu s počiniteljem.

Grafikon 30: Žrtva ubojstva prekidala je i ponovno obnavljala intimnu (djevojka – dečko) vezu s počiniteljem

Iz podataka koji se odnose na žrtve koje su bile u sadašnjoj i bivšoj intimnoj vezi (djevojka – dečko) (N=13) vidljivo je da je 1,5% žena žrtava ubojstva prekidalo i ponovno obnavljalo intimnu vezu (djevojka – dečko) s počiniteljem.

U Grafikonu 31 prikazani su podaci o prijašnjem neprijavljenom nasilju između žrtve i počinitelja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. godine.

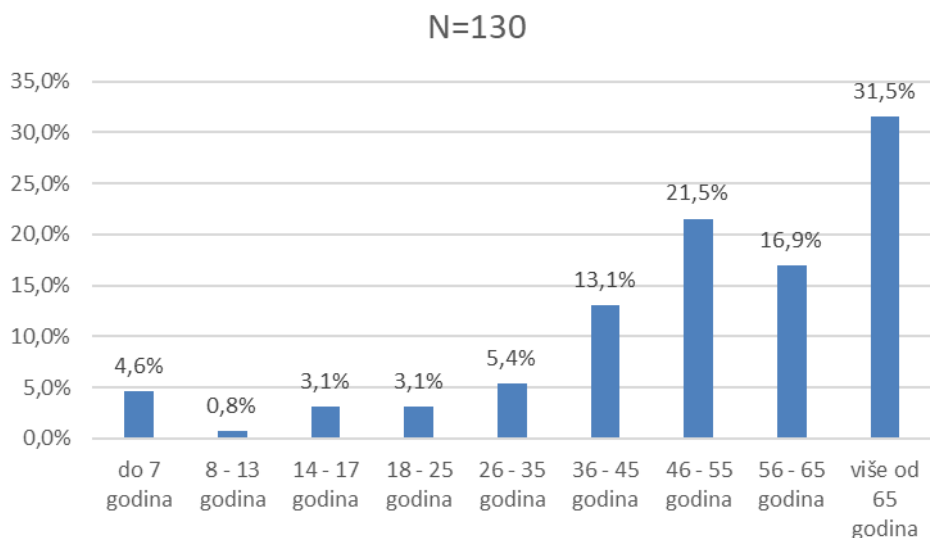

Grafikon 31: Saznanja o neprijavljenom nasilju između žrtve ubojstva i počinitelja

Iz podataka koji prikazuju odnose žrtava i svih počinitelja ubojstava (N=133) vidljivo je da je u 13,6% slučajeva postojalo ranije neprijavljeno nasilje između žrtve i počinitelja. Relativno najveći broj odnosio se na neprijavljeno nasilje počinitelja prema žrtvi (11,3%), a potom na nasilje žrtve prema počinitelju (1,5%), dok je u 0,8% slučajeva takvo neprijavljeno nasilje bilo obostrano.

3. 2. 2. Obilježja žrtve

Dobna struktura žena žrtava u vrijeme počinjenja ubojstava prikazana je u Grafikonu 32.

Grafikon 32: Dob žrtve ubojstva tempore criminis

Iz podataka o dobi žena žrtava ubojstava *tempore criminis* vidljivo je da je najveći relativni udio žrtava u vrijeme ubojstva bio stariji od 65 godina (31,5%). Nakon njih po relativnom udjelu slijede žrtve u dobi od 46 do 55 godina (21,5%) pa žrtve u dobi od 56 do 65 godina (16,9%). Žrtava u dobi od 26 do 35 godina bilo je 5,4%, a ženske djece žrtava ubojstava u dobi do 7 godina bilo je 4,6%. Istraživanje je pokazalo relativno jednake udjele žena žrtava u dobi od 14 do 17 godina i 18 do 25 godina (3,1%), dok su relativno najmanji udio žrtava činila ženska djeca u dobi od 8 do 13 godina (0,8%).

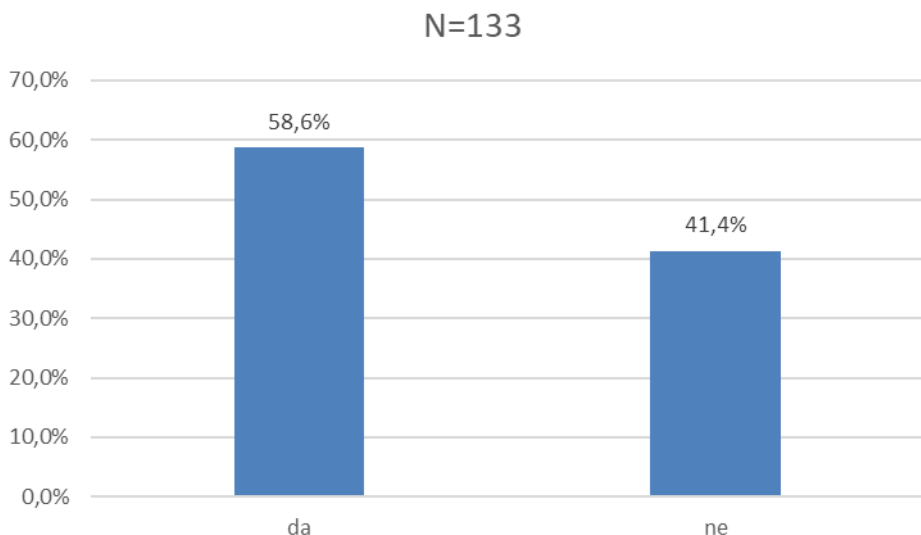
Činjenica da je gotovo dvije trećine žrtava u vrijeme ubojstva bilo starije od 46 godina ne podržava stereotipna uvjerenja da su žene izazvale nasilje svojim ponašanjem (prigovaranjem, ljubomorom, neurednošću i sl.), nego vjerojatno upućuje na to da je do ubojstva došlo uslijed najčešće dugotrajnije, prethodne viktimizacije u obitelji ili partnerskoj vezi koju žrtve nisu mogle napustiti iz praktičnih razloga, kao što su ekonomska ovisnost o počinitelju, nedostatak socijalne podrške i sl.

**Više od 2/3 žrtava
bilo je starije od
46 godina.**

Ferrara i sur. (2015:3) nalaze da je najveći broj žrtava ubojstava, njih 23,2% bio u dobi od 46 do 60 godina, zatim 19,2% u dobi od 26 do 35 godina, 12,4% starijih od 75 godina i 10,7% u dobi od 18 do 25 godina, dok je najmanje ubijeno maloljetnih osoba ženskog spola, njih 0,9%. Belknap i sur. (2012:366) navode da je najviše žena žrtava ubojstava koje su počinili intimni

partneri pripadalo dobnoj skupini od 26 do 40 godina (47,5%), zatim dobnoj skupini od 41 do 55 godina. Žrtava s navršenih 25 godina i mlađih bilo je 22,8%, a najmanje žena žrtava imalo je navršenih 56 godina ili su bile starije. Moracco i sur. (1998:429) u svome istraživanju ubojstava žena navode da su žene žrtve ubojstva intimnog partnera bile u dobi između 25 i 34 godine (34,3%).

Grafikon 33 prikazuje udio žrtava ubojstava žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. koje su živjele s počiniteljem u zajedničkom kućanstvu.

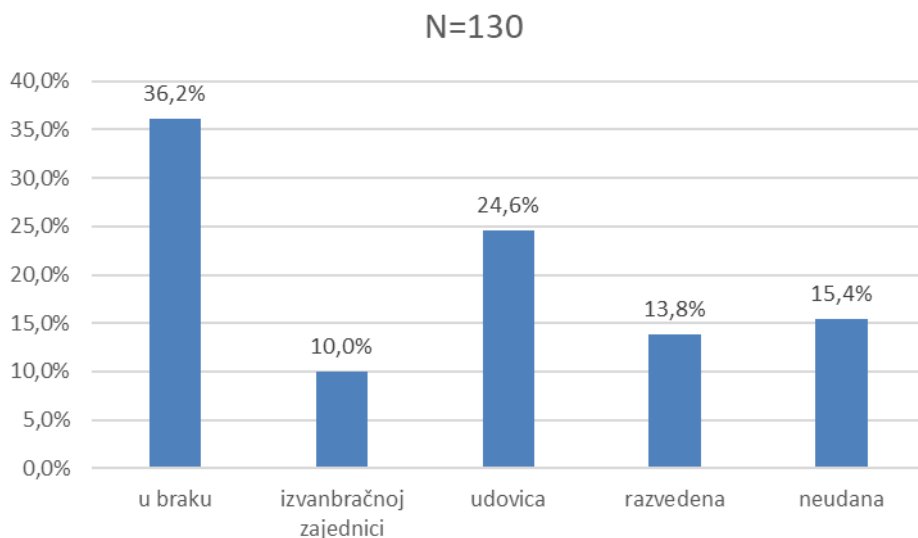
Grafikon 33: Žrtva ubojstva živjela je s počiniteljem

**Gotovo 3/5
žrtava živjelo je s
počiniteljem.**

Iz prikazanih podataka koji obuhvaćaju odnose između svih žrtava i svih počinitelja ubojstava (N=133) vidljivo je da je relativno najveći udio žrtava u trenutku počinjenja kaznenog djela živio s počiniteljem u istom kućanstvu (58,6%).

Zara i sur. (2019:7) su pak u svom istraživanju došli do podataka da je u samo 38,5% slučajeva žrtva živjela s počiniteljem.

Podaci o bračnom statusu žrtava u vrijeme počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazani su u Grafikonu 34.

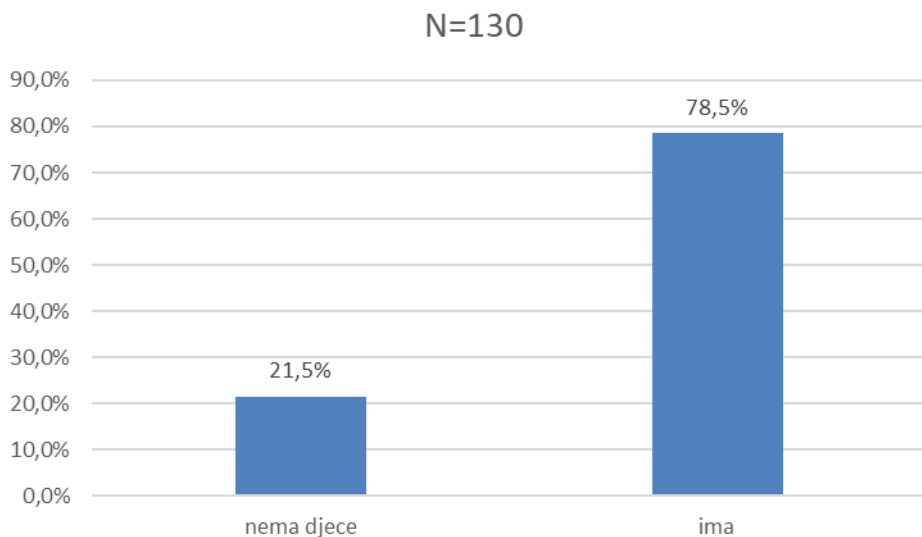

Grafikon 34: Bračni status žrtve ubojstva tempore criminis

**Više od 1/3 žrtava
bilo je u braku, a njih
10% u izvanbračnoj
zajednici.
1/4 bile su udovice.**

U vrijeme počinjenja ubojstva relativno najveći broj žrtava bio je u braku (36,2%), a potom slijede žrtve koje su u vrijeme počinjenja djela bile udovice (24,6%). Udio neudanih žrtava bio je znatno manji (15,4%), kao i broj žrtava koje su bile razvedene (13,8%). Relativno najmanji udio čine žrtve koje su u vrijeme počinjenja djela bile u izvanbračnoj zajednici (10%).

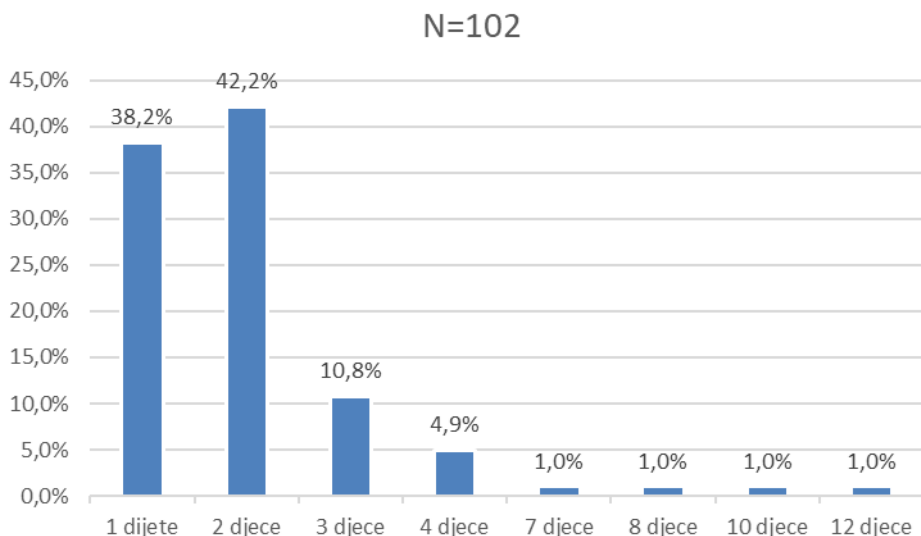
Roditeljski status žrtava *tempore criminis* u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazan je u Grafikonu 35.

Grafikon 35: Roditeljski status žrtve ubojstva tempore criminis

Najveći broj žrtava u vrijeme počinjenja djela bili su roditelji (78,5%).

U Grafikonu 36 prikazani su podaci o broju djece žrtava ubojstava žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. godine.

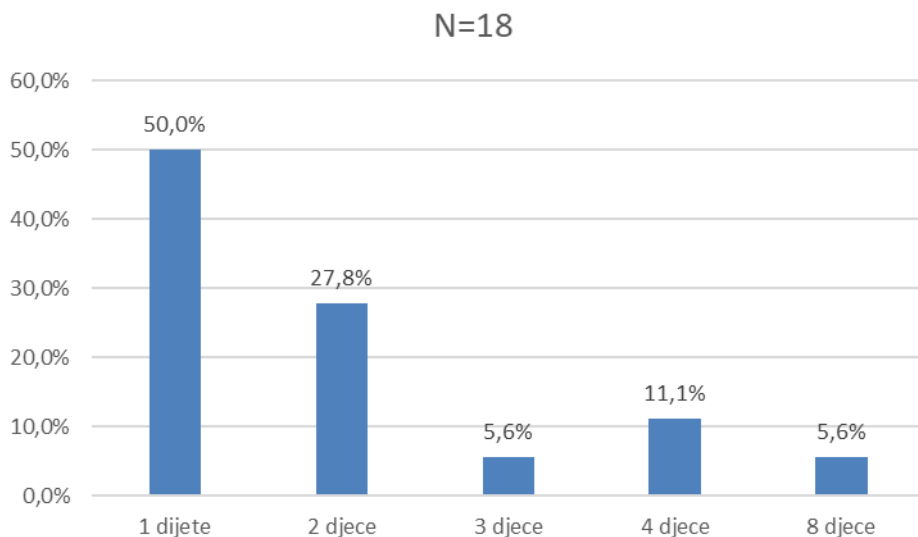
Grafikon 36: Broj djece žrtve ubojstva

U subuzorku od 102 žrtve koje su bile roditelji relativno najveći udio njih imalo je dvoje djece (42,2%) ili jedno dijete (38,2%). Nakon njih slijede žrtve koje su imale troje djece (10,8%) te one s četvero djece (4,9%). S relativnim udjelom od po 1,0% u analiziranom uzorku bile su žrtve koje su imale sedmero, osmero, desetero i dvanaestero djece.

**Više od 3/4
žrtava bile
su majke, a od
njih je više
od 3/5 imalo dvoje
ili više djece.**

Istražujući ubojstva ukupno 319 žena, Ferrara i sur. (2015:3) utvrdili su da su imale ukupno 417 djece od kojih je 180 bilo maloljetno u trenutku usmrćenja majke.

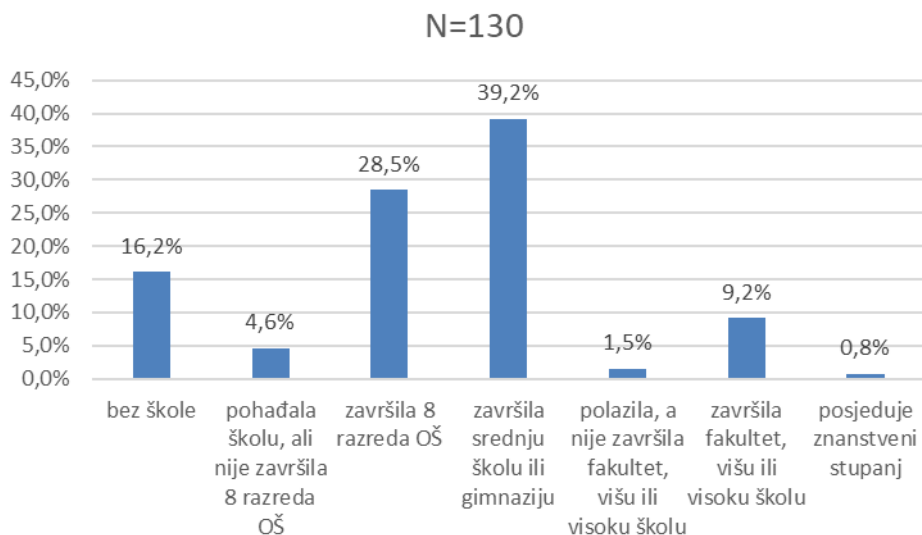
U Grafikonu 37 prikazan je broj maloljetne djece žrtava ubojstava žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. *tempore criminis*.

Grafikon 37: Broj maloljetne djece žrtve ubojstva

Od ukupno 18 žrtava (13,8%) koje su u vrijeme počinjenja ubojstva imale maloljetnu djecu najveći broj njih (50,0%) imalo je jedno maloljetno dijete. Zatim, 27,8% žrtava u vrijeme ubojstva imalo je dvoje maloljetne djece, a 11,1% četvero maloljetne djece. Istraživanje je pokazalo relativno jednake udjele žrtava koje su u vrijeme počinjenja djela imale troje i osmero maloljetne djece (5,6%).

Obrazovni status žrtava ubojstva žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. u vrijeme počinjenja djela prikazan je u Grafikonu 38.

Grafikon 38: Žrtvino obrazovanje

Prema dobivenim podacima vidljivo je da je relativno najveći broj žrtava završio srednju školu ili gimnaziju (39,2%). Nakon njih, slijede žrtve koje su završile osam razreda osnovne škole (28,5%) i žrtve bez škole (16,2%). Žrtava koje su završile fakultet, višu ili visoku školu bilo je 9,2%, a onih koje su pohađale školu, ali nisu završile osam razreda osnovne škole 4,6%. Relativno najmanji udio činile su žrtve koje su polazile, ali nisu završile fakultet, višu ili visoku školu (1,5%) i one koje posjeduju znanstveni stupanj (0,8%). Usporedbe radi, prema posljednjem popisu stanovništva Republike Hrvatske iz 2021.²⁰, od ukupno 1.738.060 osoba ženskog spola starijih od 15 godina, njih gotovo polovina (49,3%) završila je srednju školu, četvrtina visokoškolsko obrazovanje (25,3%), dok je petina stekla osnovnoškolsko obrazovanje (20,8%). Najmanji udio čine osobe ženskog spola sa stečenim znanstvenim stupnjem (0,5%) te bez škole (1,0%) i s nezavršenom osnovnom školom (3,2%).

Anderson (1997), Hornung i sur. (1981), Kaukinen (2004) (prema Taylor i Jasinski, 2011:347) navode da je kod žene nižeg stupnja obrazovanja od muškarca s kojim je u intimnoj vezi veći rizik od različitih vrsta njezina zlostavljanja (od psihičkog do fizičkog).

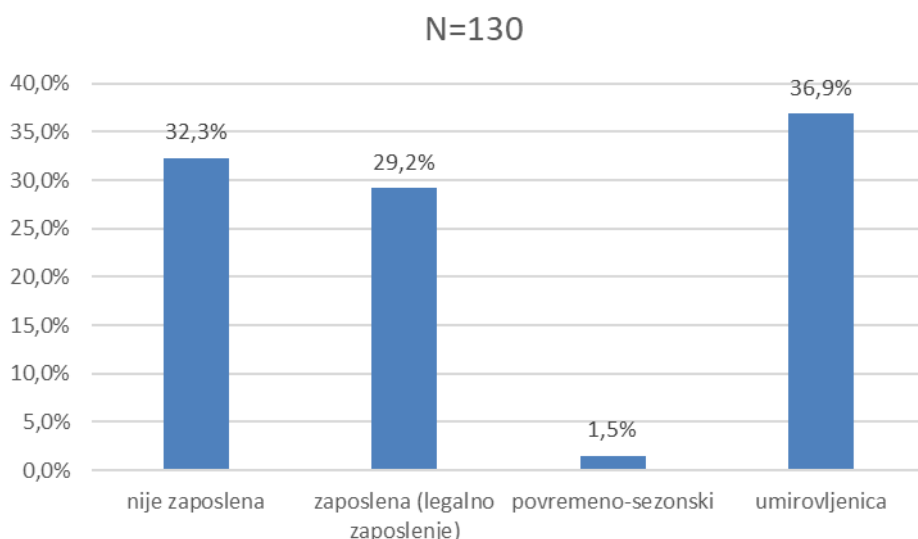
²⁰ Državni zavod za statistiku. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu po gradovima/općinama, Popis 2021. <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/stanovnistvo/popis-stanovnistva/>, pristupljeno 11. kolovoza 2025.

Iz više istraživanja (Anderson, 1997; Gauthier & Bankston, 2004; McCloskey, 1996, prema Taylor, Jasinski, 2011:348) proizišlo je da su muškarci

**2/5 žrtava završilo
je srednju školu
ili gimnaziju.**

koji zarađuju manje od žena s kojima su u intimnoj vezi više nasilni prema njima. Nadalje, Taylor i Nabors (2009) navode da, u usporedbi sa ženama istog obrazovanja kao i muškarac s kojim su u intimnoj vezi, upravo žene višeg obrazovanja od muškarca s kojim su u intimnoj vezi imaju deset puta veću vjerojatnost da ih ubije intimni partner.

U Grafikonu 39 prikazan je radni status žrtava ubojstava žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. u vrijeme počinjenja djela.

Grafikon 39: Zaposlenje žrtve ubojstva

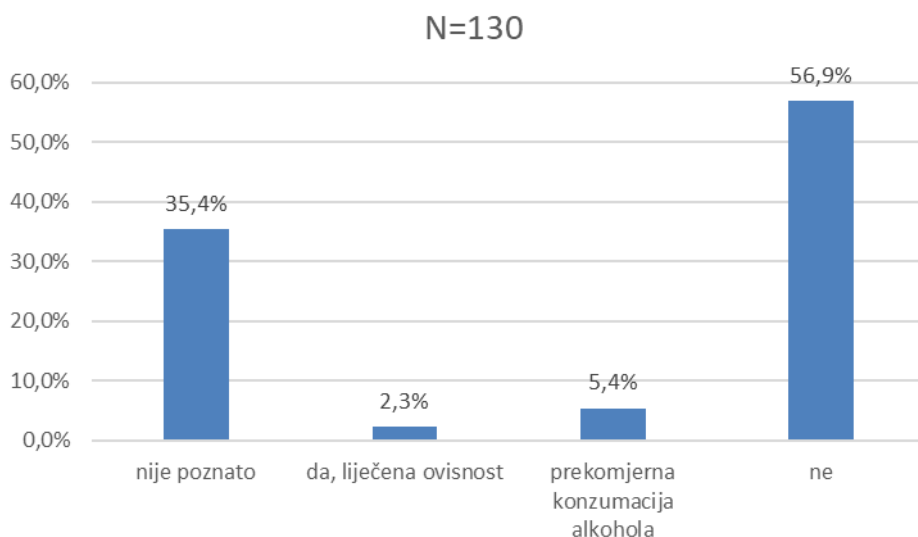
Analiza radnog statusa žena žrtava ubojstava u Republici Hrvatskoj pokazala je da je relativno najveći udio žrtava u vrijeme počinjenja djela bio u mirovini (36,9%) ili su bile nezaposlene (32,3%). Nakon njih slijede žrtve koje su bile (legalno) zaposlene (29,2%) i žrtve koje su povremeno, sezonski radile (1,5%).

**Više od 1/3
žrtava
u vrijeme
počinjenja
ubojstva bilo je u
mirovini.**

Relativno najveći udio žrtava koje su bile u mirovini vrlo se vjerojatno može povezati s relativno najvećom zastupljenosti žrtava u dobi starijoj od 65 godina.

I Modrić i Damjanović (2010:75) dolaze do sličnih podataka te identificiraju socioekonomski status kao jedan od važnih čimbenika koji utječe na obiteljske odnose u Hrvatskoj. Za razliku od njihova istraživanja, Belknap i sur. (2012:366) u svom istraživanju dolaze do podatka da je 75,0% žena žrtava ubojstava koje su počinili njihovi intimni partneri bilo zaposleno, dok su ostale bile nezaposlene, umirovljene, nesposobne za rad, studentice ili maloljetne. Grana (2001:428) u svom istraživanju socijalnostrukturnih razmatranja ubojstava žena dolazi do podatka da je siromaštvo znatno povezano s ubojstvima žena u zajedničkom domaćinstvu (*domestic femicide*).

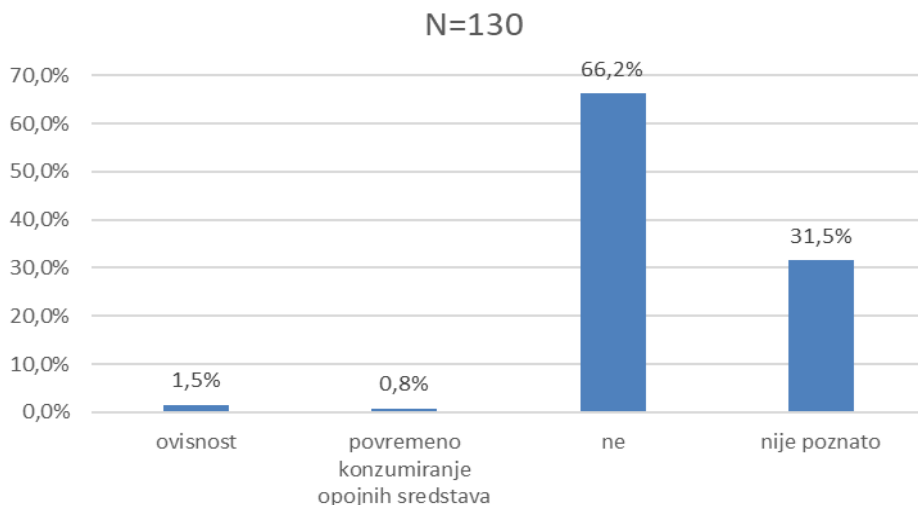
Jedna od varijabli u istraživanju odnosila se na utvrđivanje sklonosti žena žrtava ubojstava konzumiranju alkohola. Dobiveni rezultati prikazani su u Grafikonu 40.

Grafikon 40: Žrtvina sklonost alkoholu

Od ukupnog broja žrtava relativno je najveći udio onih koje nisu bile sklone alkoholu (56,9%). Nakon njih slijede žrtve koje su prekomjerno konzumirale alkoholna pića (5,4%) te liječene ovisnice (2,3%). Ovdje je potrebno spomenuti da u 35,4% slučajeva u analiziranim predmetima nije bio poznat podatak vezan uz žrtvinu sklonost alkoholu.

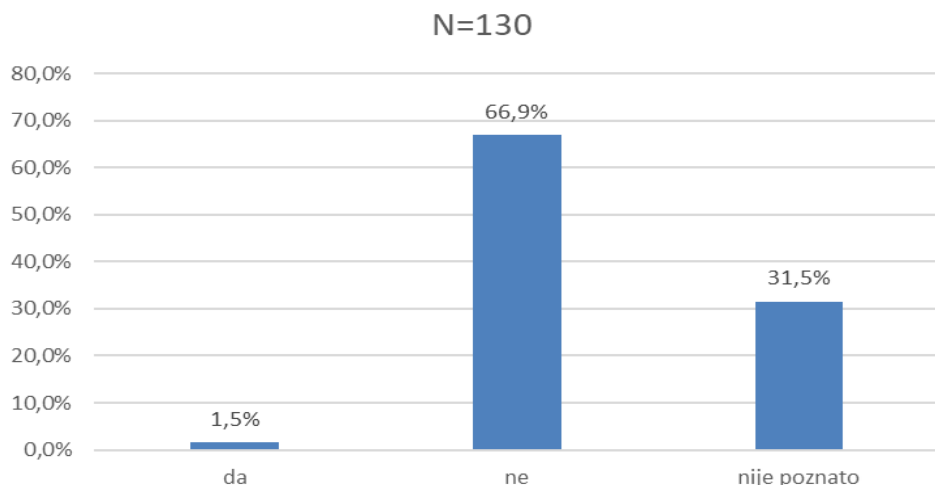
Podaci koji se odnose na saznanja o žrtvinoj konzumaciji opojnih sredstava prikazani su u Grafikonu 41.

Grafikon 41: Žrtvina konzumacija opojnih sredstava

Iz prikupljenih podataka vidljivo je da relativno najveći broj žrtava nije konzumirao opojna sredstva (66,2%). Od ukupnog broja žrtava njih 1,5% bile su ovisne o opojnim sredstvima, a njih 0,8% povremeno je konzumiralo opojna sredstva. Od ukupnog broja žrtava tri su se liječile od ovisnosti. Kada je riječ o tim podacima, potrebno je spomenuti da kod 31,5% žrtava u predmetima nisu pronađeni podaci vezani uz konzumaciju opojnih sredstava.

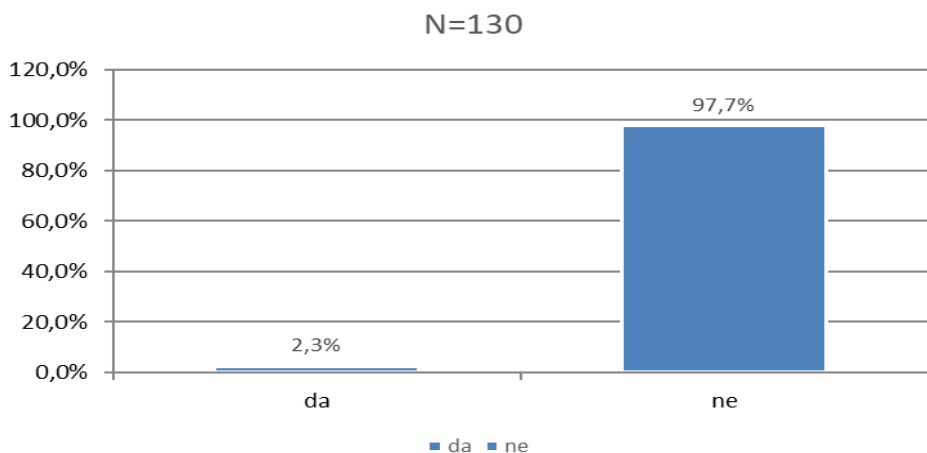
Grafikon 42 prikazuje podatke vezane uz saznanja policije o prijašnjim pokušajima samoubojstava žena žrtava ubojstava u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. godine.

Grafikon 42: Prijašnji pokušaji samoubojstva žrtve ubojstva

U relativno najvećem broju slučajeva žrtve nisu ranije, odnosno prije ubojstva pokušale samoubojstvo (66,9%). Ukupno dvije žrtve, odnosno 1,5% njih prije je pokušalo samoubojstvo. Potrebno je spomenuti da kod 31,5% žrtava u predmetima nije bio poznat podatak o prijašnjim pokušajima samoubojstava.

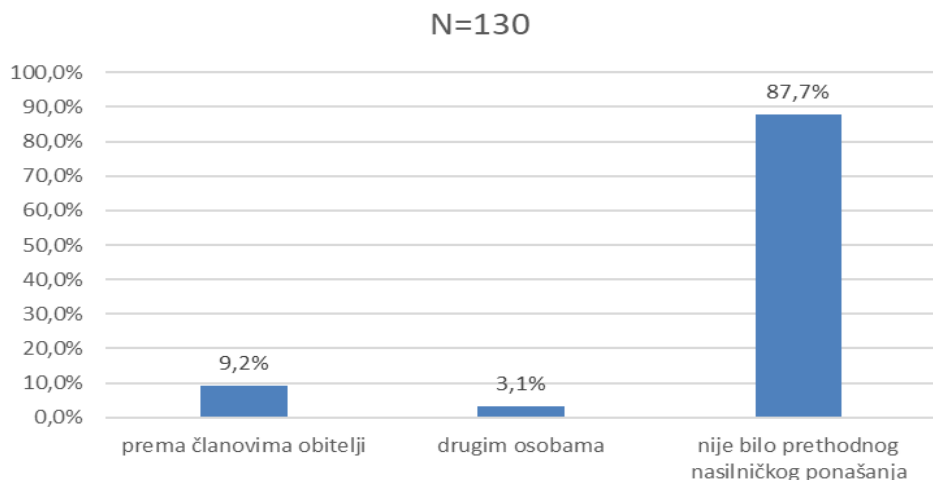
U Grafikonu 43 prikazani su podaci o udjelu žrtava s tjelesnim invaliditetom u ukupnom broju ubojstava osoba ženskog spola.

Grafikon 43: Žrtva je osoba s tjelesnim invaliditetom

Prikupljeni podaci o udjelu žrtava osoba s invaliditetom u ukupnom broju ubojstava pokazali su da je udio žrtava s invaliditetom iznosio 2,3%, od kojih je jedna žrtva bila slabovidna, jedna slijepa te jedna osoba s teškoćama u kretanju.

U Grafikonu 44 prikazani su podaci o prijašnjem prijavljenom ili neprijavljenom nasilničkom ponašanju žrtve prema članovima obitelji ili drugim osobama.

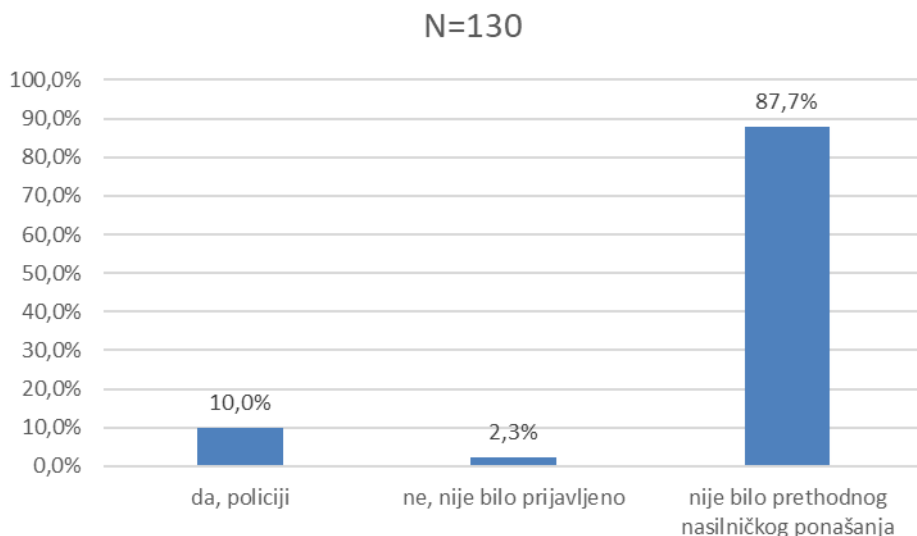

Grafikon 44: Osobe prema kojima se žrtva ubojstva ranije nasilnički ponašala (prijavljeno i/ili neprijavljeno)

Prema dobivenim rezultatima, relativno najveći broj žrtava nije se ranije nasilnički ponašao prema drugim osobama (87,7%). Od žrtava koje su se nasilnički ponašale njih 9,2% nasilnički se ponašalo (prijavljeno ili neprijavljeno) prema članovima obitelji, a 3,1% prema drugim osobama.

Do sličnih podataka došla je u svom istraživanju Kondor-Langer (2015a:283), prema kojima je 6,3% žrtava bilo ranije prijavljeno za prekršaje iz domene nasilja u obitelji prema počinitelju ubojstva, 3,1% njih bilo je prijavljeno za isti prekršaj na štetu drugih članova obitelji, dok je 3,3% žrtava prije ubojstva bilo prijavljeno za kaznena djela s elementima nasilja prema članovima obitelji.

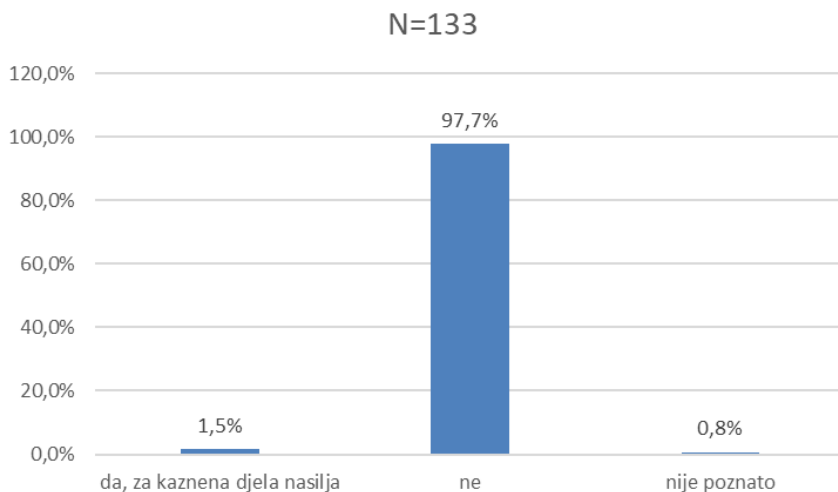
U Grafikonu 45 prikazani su podaci o prijašnjem nasilničkom ponašanju žrtava.

Grafikon 45: Prijavljivost prijašnjeg nasilničkog ponašanja žrtve ubojstva

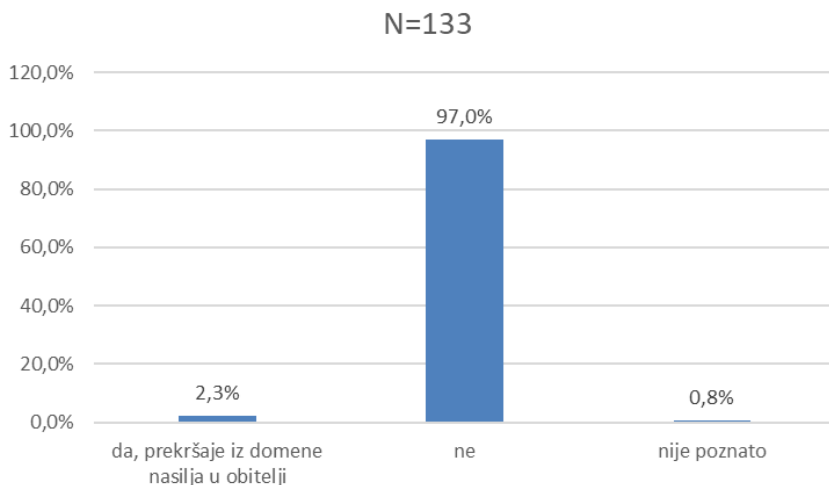
U slučajevima u kojima se žrtva ranije nasilnički ponašala takvo njezino ponašanje bilo je prijavljivano u 10,0% slučajeva, dok je u 2,3% slučajeva prethodno nasilničko ponašanje ostalo dio tamne brojke, odnosno ostalo neprijavljeno do trenutka počinjenja ubojstva (2,3%).

U grafikonima 46 i 47 prikazani su podaci o prijašnjem prijavljivanju žrtava ubojstava žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. za kaznena djela i prekršaje na štetu počinitelja njezina ubojstva.

Grafikon 46: Žrtva ubojstva ranije je prijavljivana za kaznena djela na štetu počinitelja

Iz analiziranih podataka svih odnosa između žrtava i svih počinitelja (N=133) vidljivo je da 97,7% žrtava ranije nije prijavljivano za kaznena djela počinjena na štetu počinitelja, dok je samo 1,5% žrtava, odnosno njih dvije ranije činilo nasilna kaznena djela na štetu počinitelja.

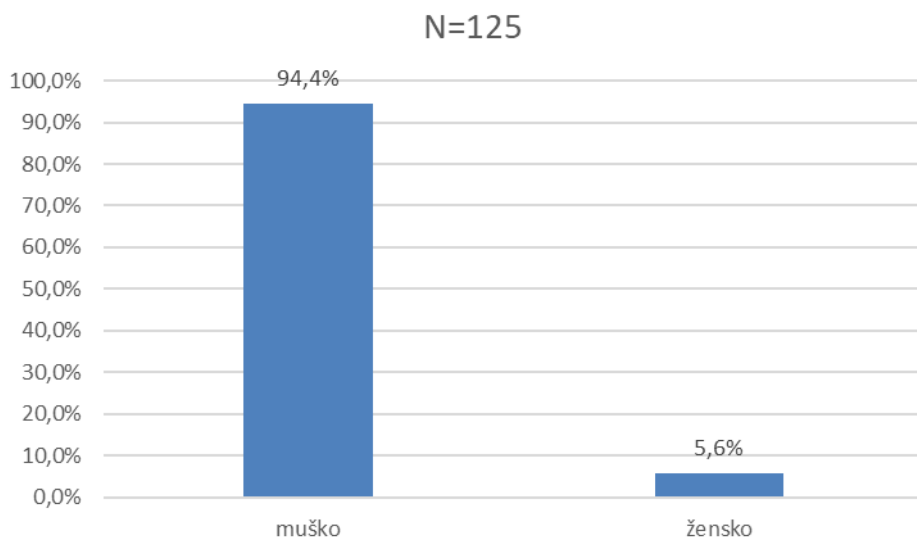

Grafikon 47: Žrtva ubojstva ranije je prijavljivana za prekršaje na štetu počinitelja

Također, najveći broj žrtava ranije nije prijavljivan za počinjenje prekršaja na štetu počinitelja (97,0%). Samo 2,3% žrtava, odnosno njih tri ranije su počinile prekršaj na štetu počinitelja iz domene nasilja u obitelji.

3. 2. 3. Obilježja počinitelja

U Grafikonu 48 prikazani su podaci o spolu počinitelja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj počinjenih od 2016. do 2024. godine.

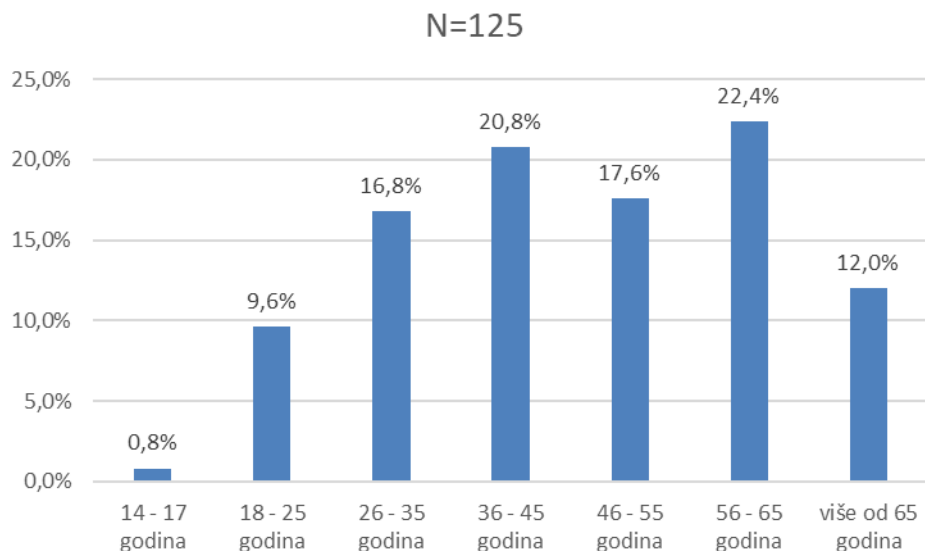

Grafikon 48: Spol počinitelja ubojstva

Od ukupno 125 počinitelja bilo je samo sedam počiniteljica.

Gotovo u svim slučajevima ubojstava žena u promatranom razdoblju u Republici Hrvatskoj počinitelji su bili muškarci (94,4%) te je od ukupno 125 počinitelja samo sedam njih bilo ženskog spola (5,6%).

Podaci o dobi počinitelja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazani su u Grafikonu 49.

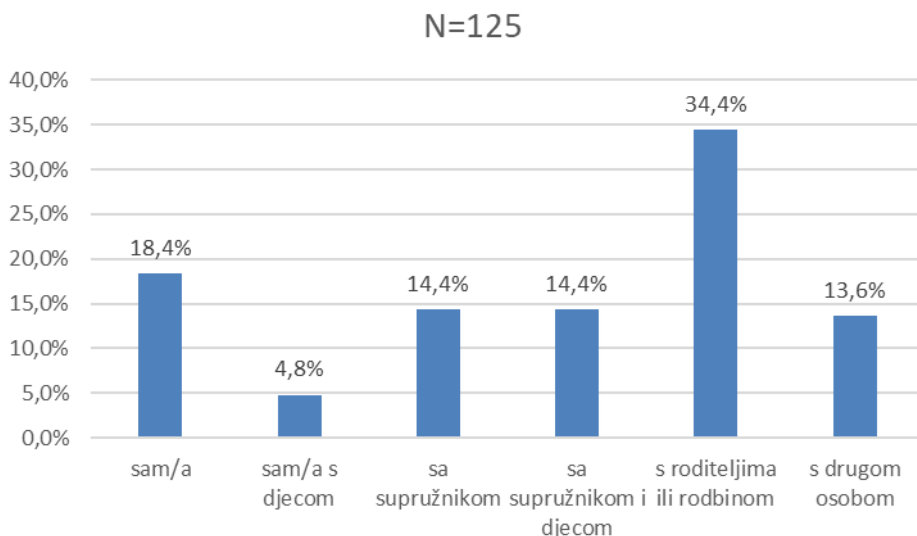

Grafikon 49: Dob počinitelja ubojstva tempore criminis

Najveći broj počinitelja bio je u dobi od 56 do 65 godina, a potom u dobi od 36 do 45 godina.

Relativno najveći udio u analiziranom uzorku odnosi se na počinitelje u dobi od 56 do 65 godina (22,4%), a potom one u dobi od 36 do 45 godina (20,8%). Nakon njih slijede počinitelji u dobi od 46 do 55 godina (17,6%) te oni u dobi od 26 do 35 godina (16,8%). Relativni udio počinitelja starijih od 65 godina iznosio je 12,0%, a onih u dobi od 18 do 25 godina 9,6%. Relativno najmanje počinitelja bilo je u dobi od 14 do 17 godina (0,8%), što je u skladu s dobi žrtava jer najveći broj počinitelja čine supružnici i sinovi žrtvi.

U Grafikonu 50 prikazani su podaci o stambenom statusu počinitelja u vrijeme počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. godine.

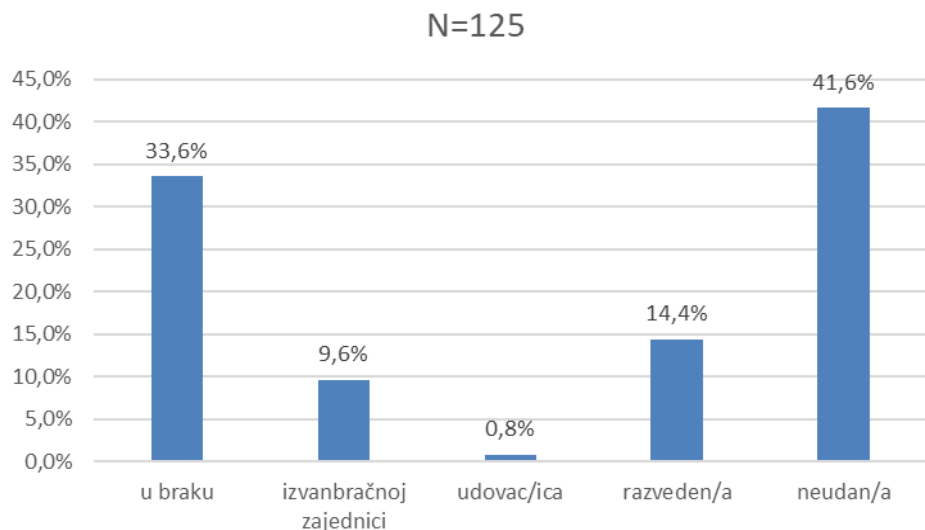

Grafikon 50: S kim je živio počinitelj ubojstva tempore criminis

**Više od 1/3
počinitelja živjelo
je s roditeljima ili
rodbinom.**

Relativno najveći broj počinitelja je *tempore criminis* živio s roditeljima ili rodbinom (34,4%). Nakon njih slijede počinitelji koji su živjeli sami (18,4%), a potom s relativno jednakim udjelima slijede počinitelji koji su živjeli sa supružnicima i oni koji su živjeli sa supružnicima i djetom s po 14,4%. Od ukupnog broja počinitelja njih 13,6% živjelo je s drugom osobom, a njih 4,8% živjelo je samo.

Bračni status počinitelja *tempore criminis* ubojstva žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazan je u Grafikonu 51.

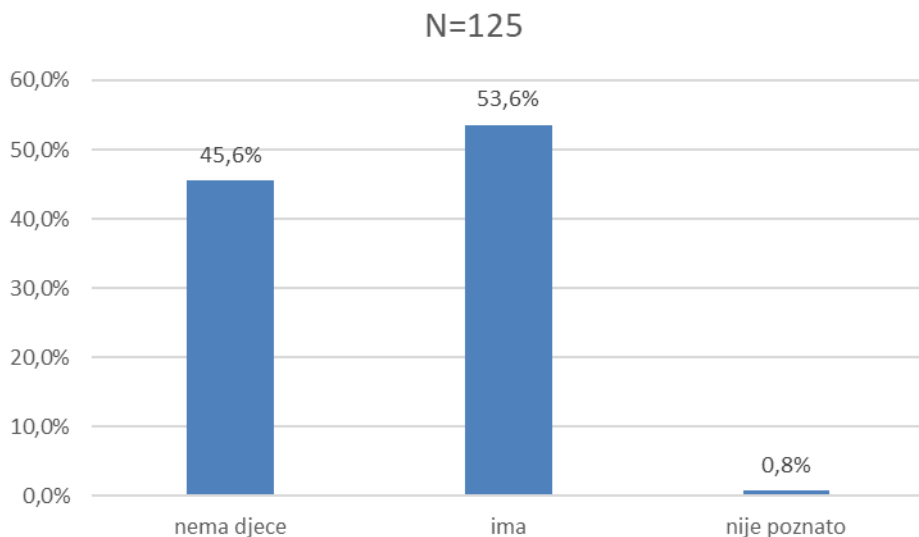

Grafikon 51: Bračni status počinitelja ubojstva *tempore criminis*

Nešto više od 2/5 počinitelja bilo je neoženjeno/neudano, a 1/3 bila je u braku.

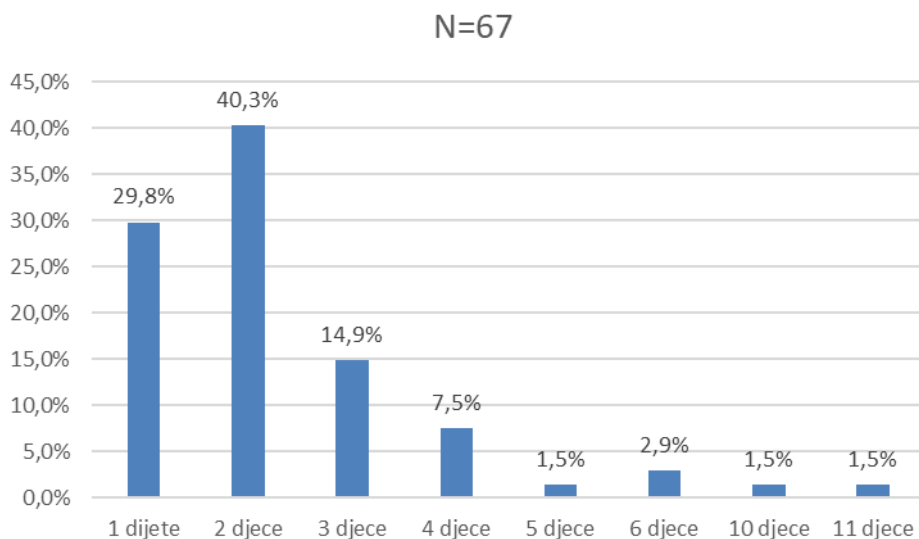
Počinitelji su relativno najčešće u vrijeme počinjenja djela bili neoženjeni/neudane (41,6%) te u braku (33,6%). Na trećem mjestu po relativnom udjelu su počinitelji koji su bili razvedeni (14,4%), a potom oni koji su bili u izvanbračnoj zajednici (9,6%). Relativno najmanji udio bio je onih koji su bili udovci/e (0,8%).

Roditeljski status počinitelja *tempore criminis* ubojstva žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazan je u grafikonima 52 i 53.

Grafikon 52: Roditeljski status počinitelja ubojstva tempore criminis

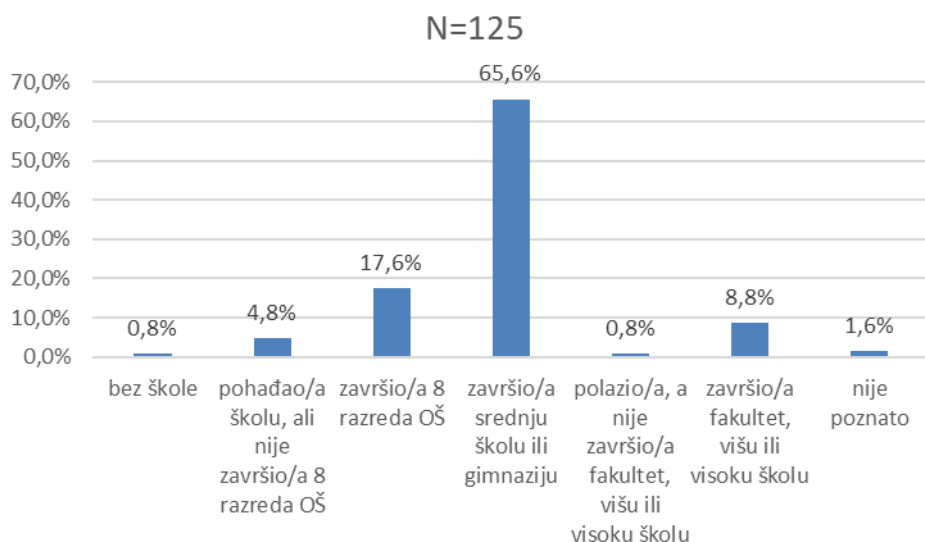
Istraživanje je pokazalo podjednak udio počinitelja koji u vrijeme ubojstva nisu imali (45,6%) i onih koji su imali djecu (53,6%).

Grafikon 53: Broj djece počinitelja ubojstva

Od ukupnog broja počinitelja koji su imali djecu (N=67) relativno najveći broj njih imao je dvoje djece (40,3%). Nakon njih slijede počinitelji koji su imali jedno dijete (29,8%). Počinitelja s troje djece bilo je 14,9%, a onih s četvero djece 7,5%. Počinitelja koji su imali šestero djece bilo je 2,9%, a relativno najmanji i jednak broj počinitelja imao je petero, desetero i jedanaestero djece (1,5%).

U Grafikonu 54 prikazani su podaci o obrazovnom statusu počinitelja u vrijeme počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. godine.

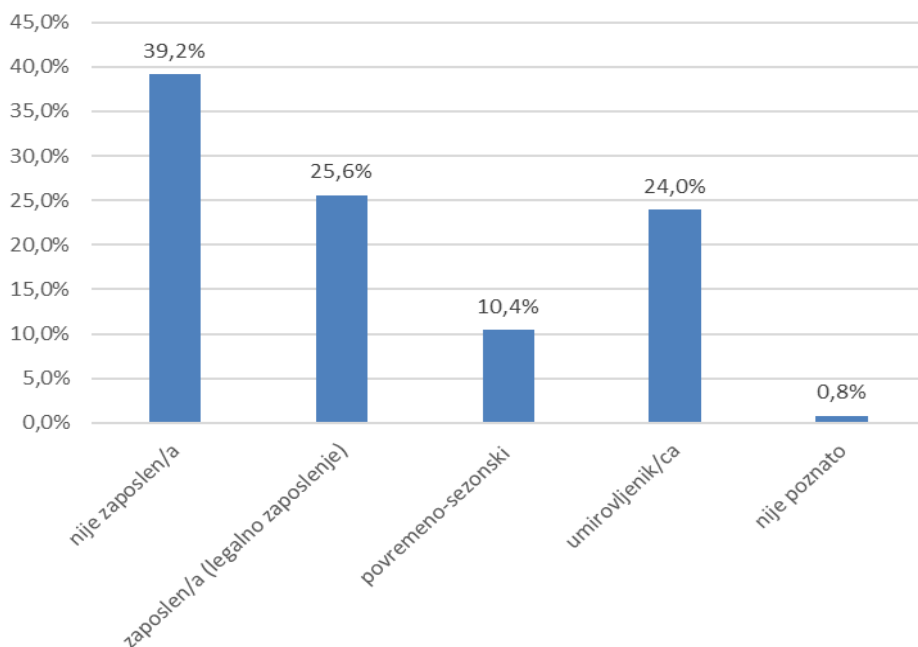
Grafikon 54: Počiniteljevo obrazovanje

Gotovo 2/3 počinitelja završilo je srednju školu ili gimnaziju.

Relativno najveći broj počinitelja ubojstava žena u promatranom razdoblju imao je završenu srednju školu ili gimnaziju (65,6%). Nakon njih po relativnom udjelu slijede počinitelji koji su završili/e osam razreda osnovne škole (17,6%) te oni/e koji su završili fakultet, višu ili visoku školu (8,8%). Počinitelja koji su pohađali/e školu, ali nisu završili/e osam razreda osnovne škole bilo je 4,8% te je s relativno jednakim udjelom bio broj počinitelja bez škole, kao i onih koji su polazili/e, ali nisu završili/e fakultet, višu ili visoku školu (po 0,8%).

Podaci o radnom statusu počinitelja u vrijeme počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazani su u Grafikonu 55.

N=125

Grafikon 55: Zaposlenje počinitelja

Relativno je najveći udio počinitelja koji u vrijeme počinjenja djela nisu bili zaposleni (39,2%). Potom slijede počinitelji koji su bili zaposleni (25,6%) i oni koji su bili u mirovini (24,0%). Relativno je najmanji bio udio počinitelja koji su radili povremeno – sezonski (10,4%).

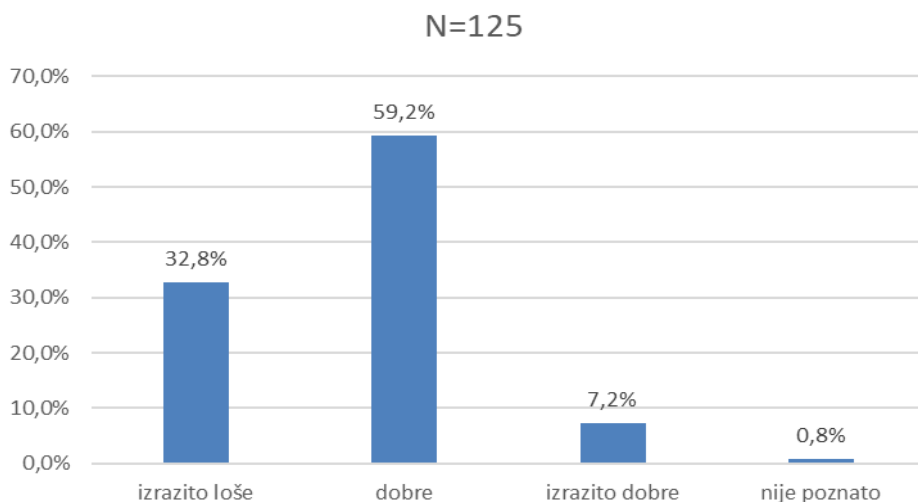
**Više od 1/3
počinitelja
bilo je
nezaposleno.**

Iz rezultata istraživanja Belknap i sur. (2012:366) vidljivo je da je muškarac kao počinitelj ubojstva intimnog partnera najčešće bio zaposlen (60,8%), nezaposlen je bio u 25,8% slučajeva, nesposoban za rad u njih 5,2%, ispod dobi za zaposlenje u 4,1% slučajeva, umirovljen u 3,1%, a student u 1,0% slučajeva.

Kivivuori i Lehti (2011:67) u svom istraživanju zaključuju da je nezaposlenost počinitelja bitno obilježje u svim kategorijama ubojstava, kako onih intimnog partnera i rođaka tako i općenito u drugim tipovima ubojstava u općoj populaciji. Do drugačijeg zaključka dolaze Torrubiano-Domínguez i sur. (2015:4) koji su u istraživanju provedenom na

515 slučajeva žena koje su ubili intimni partneri zaključili da zabilježeni porast stope nezaposlenosti nije utjecao na porast broja ubojstava žena, nego je stopa ubojstava žena u promatranom razdoblju bila promjenjiva s tendencijom smanjivanja.

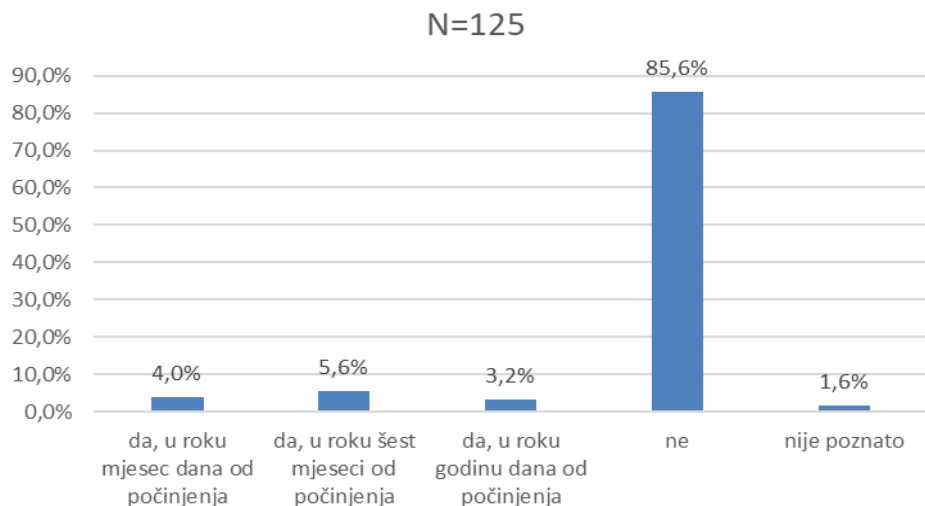
Materijalne prilike počinitelja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazane su u grafikonima 56 i 57.

Grafikon 56: Materijalne prilike počinitelja ubojstva

Istraživanje je pokazalo da je relativno najveći broj počinitelja bio dobrog materijalnog statusa (59,2%). Nakon njih slijede počinitelji koji su bili izrazito loših materijalnih prilika (32,8%), a potom počinitelji izrazito dobrih materijalnih prilika (7,2%).

Prema podacima istraživanja Kivivuori i Lehti (2011:61), u općoj populaciji svih počinitelja ubojstava prevladavaju oni koji žive u lošim materijalnim prilikama, ali smatraju kako nije nužno da počinitelji ubojstava intimnih partnera potječu iz nižih društvenih slojeva zbog specifičnosti odnosa snaga između spolova u takvim odnosima.

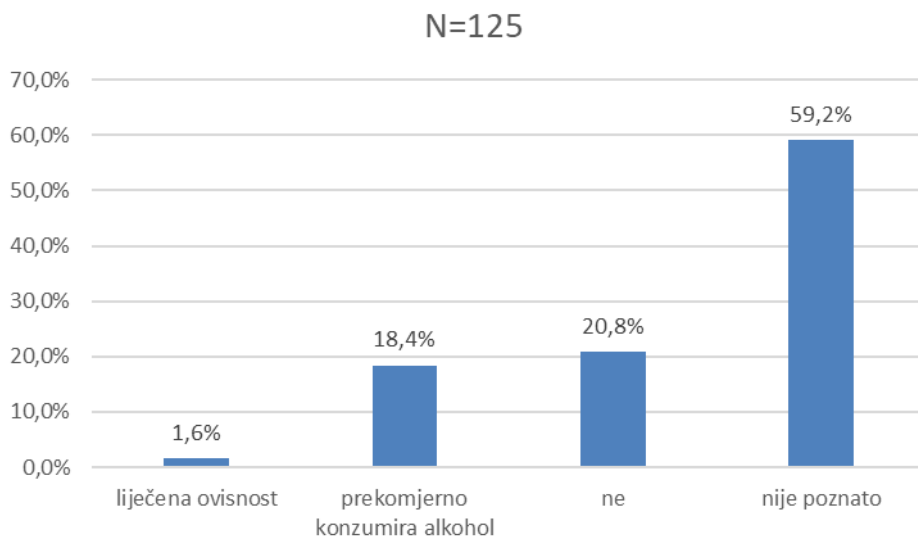

Grafikon 57: Razdoblje u kojem je počinitelj ubojstva ostao bez primanja

Od ukupnog broja počinitelja njih je 5,6% šest mjeseci prije počinjenja djela ostalo bez primanja, dok je 4,0% njih bez primanja ostalo u roku mjesec dana prije počinjenja djela. Najmanji broj počinitelja ostao je bez primanja u roku godinu dana prije počinjenja djela (3,2%).

Do sličnih rezultata došle su Odeljan i Matijević (2014:97) u istraživanju ubojstava počinjenih u obitelji prema kojem je ukupno 8,1% počinitelja prije počinjenja kaznenog djela ostalo bez prihoda.

U Grafikonu 58 prikazana su saznanja policije o počiniteljevim sklonostima konzumaciji alkohola prije počinjenih ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. godine.

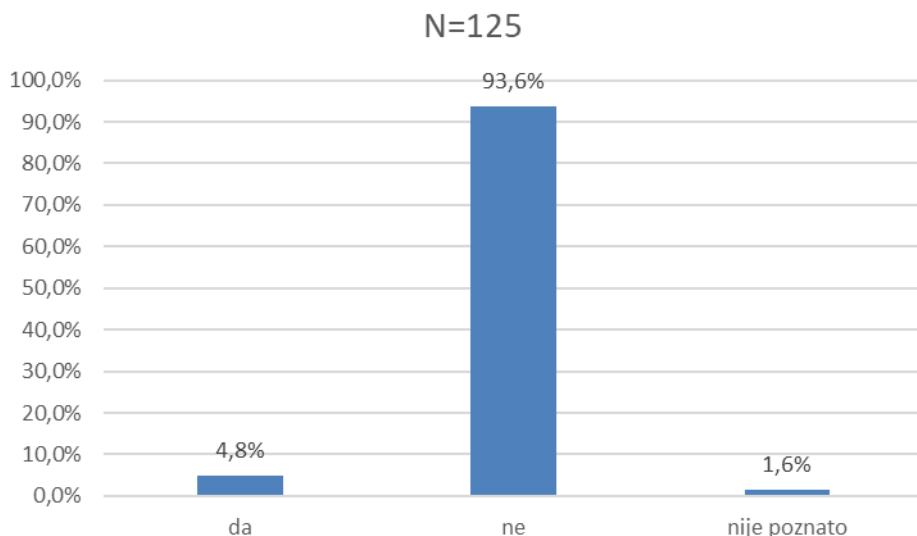
Grafikon 58: Počiniteljeva sklonost alkoholu

1/5 počinitelja imala je problema s konzumacijom alkohola (18,4% prekomjerna konzumacija i 1,6% liječena ovisnost).

Ovdje se mora spomenuti da u 59,2% slučajeva nije bilo podataka o počiniteljevoj sklonosti alkoholu. Međutim, iz analiziranih podataka vidljivo je da je 18,4% počinitelja prekomjerno konzumiralo alkohol, a 1,6% liječeno je od ovisnosti.

Prema istraživanju Kondor-Langer (2015a:193), udio počinitelja koji nisu bili skloni konzumaciji alkoholnih pića iznosi 59,3%, dok Nađ (2001:102) nalazi da nešto više od trećine počinitelja nije bilo sklono konzumaciji alkohola (39,3%).

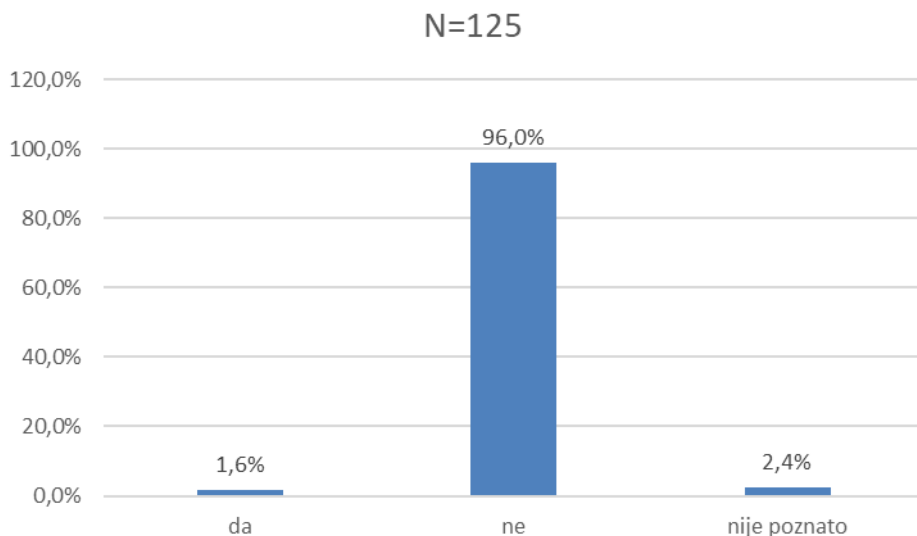
Podaci o broju počinitelja koji su prije počinjenja ubojstva žene liječeni od ovisnosti prikazani su u Grafikonu 59.

Grafikon 59: Počinitelj se liječio od ovisnosti

Relativno najveći broj počinitelja prije se nije liječio od nekog oblika ovisnosti (93,6%), manji broj njih se liječio (4,8%), dok za njih 1,6% nisu pronađeni podaci o liječenju od ovisnosti.

Tijekom istraživanja uzeti su u obzir podaci o sklonosti počinitelja ubojstava žena kockanju i klađenju, a prikazani su u Grafikonu 60.

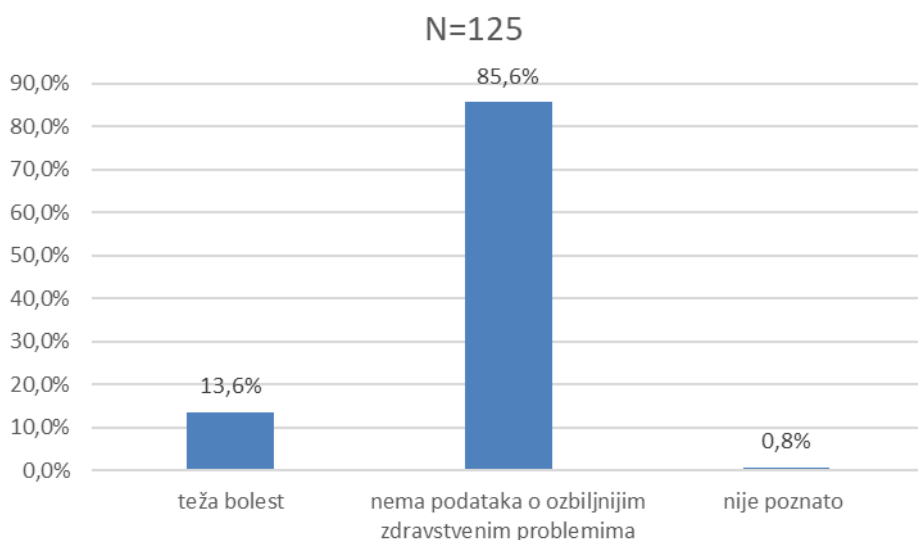

Grafikon 60: Počinitelj ubojstva bio je sklon kockanju i klađenju

Istraživanje je pokazalo da relativno najveći broj počinitelja nije bio ovisan o igrama na sreću, odnosno o kockanju i klađenju (96,0%), dok je navedena ovisnost vidljiva kod 1,6% počinitelja.

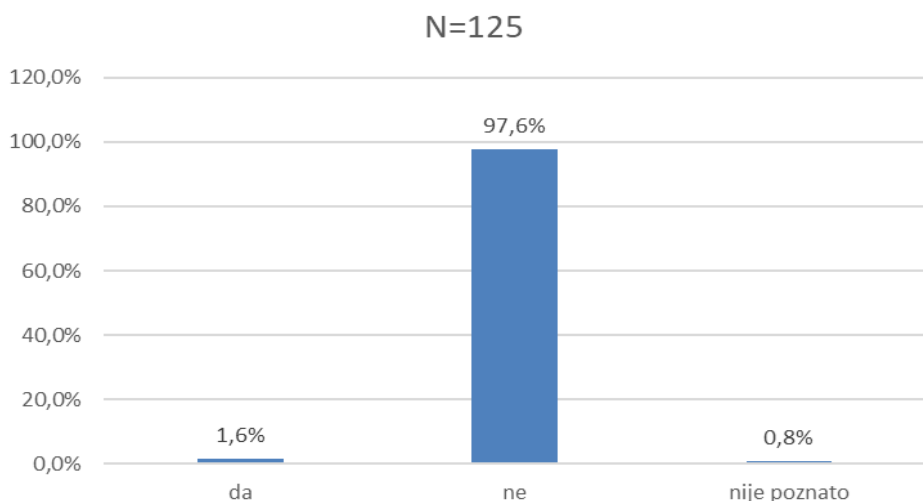
Do sličnih zaključaka došli su i Odeljan i Matijević (2014:99), prema kojima je kod ubojstava u obitelji pronađen vrlo mali udio počinitelja (0,9%) sklonih kockanju.

Podaci o zdravstvenom statusu počinitelja u vrijeme počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024., kao i podaci o njihovu tjelesnom invaliditetu prikazani su u grafikonima 61 i 62.

Grafikon 61: Tjelesno zdravlje počinitelja ubojstva

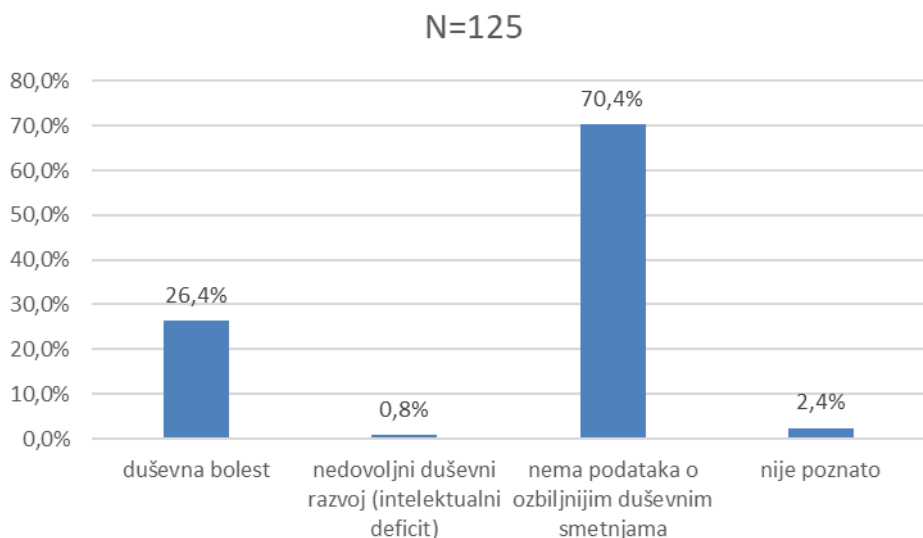
Vezano uz tjelesno zdravlje počinitelja, analiza podataka pokazala je kako kod relativno najvećeg broja počinitelja nema podataka o ozbiljnim zdravstvenim problemima (85,6%), dok je od ukupnog broja počinitelja njih 13,6% bolovalo od neke teže bolesti.

Grafikon 62: Počinitelj ubojstva osoba je s tjelesnim invaliditetom

Također, prema dobivenim podacima relativno najveći udio počinitelja nije imao neki oblik tjelesnog invaliditeta (97,6%). Samo 1,6% počinitelja od ukupnog broja počinitelja imao je neki oblik tjelesnog/senzornog invaliditeta koji se ogledao u obliku slabovidnosti i posljedica moždanog udara.

Podaci o mentalnom zdravlju počinitelja u vrijeme počinjenja ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazani su u Grafikonu 63.

Grafikon 63: Mentalno zdravlje počinitelja ubojstva

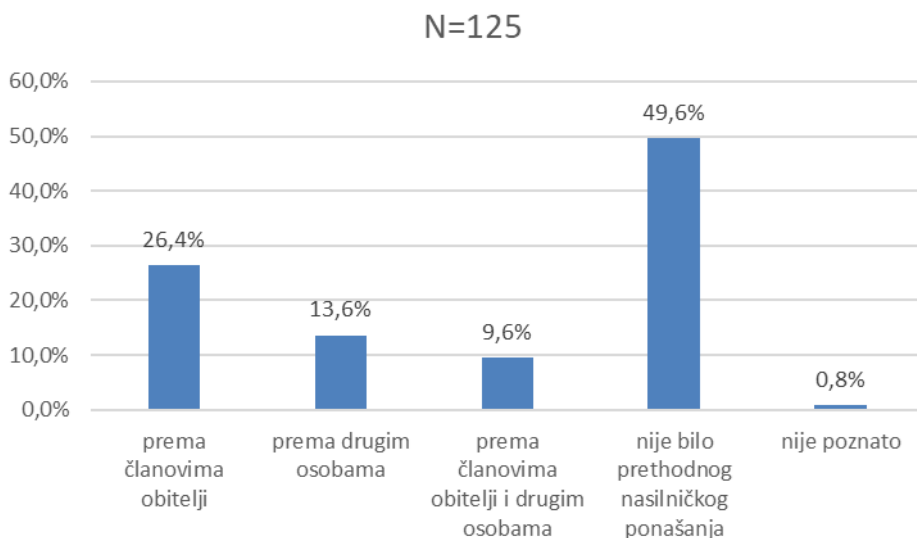
Nešto više od 1/4 počinitelja bolovalo je od neke duševne bolesti.

Relativno najveći broj počinitelja ubojstava nije imao ozbiljnih duševnih smetnji (70,4%). Počinitelja koji su bolovali od duševne bolesti (shizofrenija, psihotični poremećaji, depresija, psihoza, PTSP, bipolarni poremećaj, poremećaji ličnosti) bilo je 26,4% dok je 0,8% počinitelja imalo intelektualni deficit. Ipak treba imati u vidu mogućnost da je određeni broj počinitelja do trenutka ubojstva imao

problema s mentalnim zdravljem, ali je to ostalo dio tamne brojke.

Kao važan čimbenik pri pokušaju prevencije ubojstava među intimnim partnerima Thomas i sur. (2011:305) ističu upravo prisutnost ozbiljnih duševnih bolesti, koje su u njihovu istraživanju pronađene kod četvrtine muških počinitelja ubojstava intimnog partnera. Caman i sur. (2022:3 i 6) došli su do rezultata koji pokazuju da je 40,0% počinitelja ubojstava žena u intimnim vezama primilo skrb za mentalno zdravlje u nekom trenutku života prije počinjenja djela. Također su pronašli da je 20,0% počinitelja u vrijeme ubojstva intimnog partnera imalo simptome mentalnih poremećaja, 13,0% simptome depresije, a 7,0% simptome psihoze.

U Grafikonu 64 prikazani su podaci o nasilničkim ponašanjima počinitelja koja su prethodila ubojstvima ženskih osoba u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. godine.

Grafikon 64: Prethodno nasilničko ponašanje počinitelja ubojstva

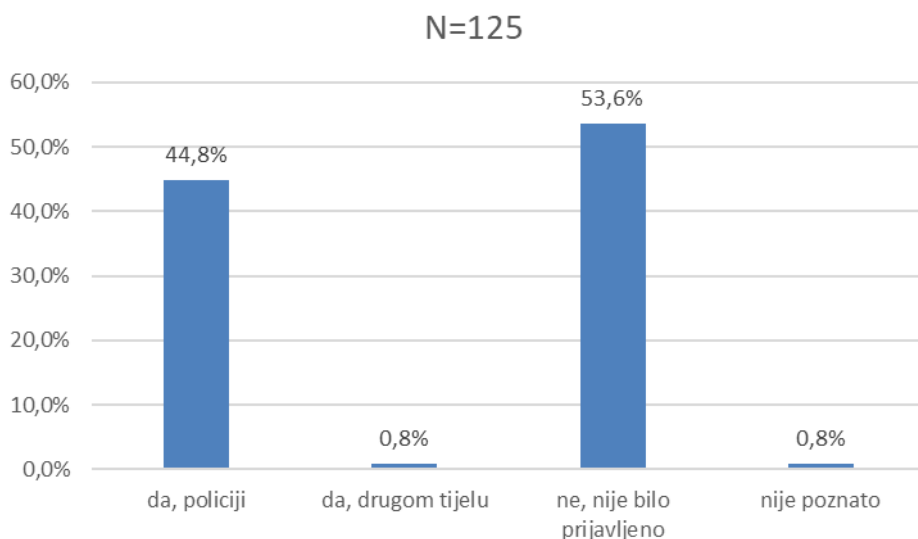
**Gotovo polovina
počinitelja prije
počinjenja
ubojstva
nasilnički
se ponašala.**

Ukupno gledano, relativno je jednak broj počinitelja koji se prije počinjenja ubojstva nisu nasilnički ponašali (49,6%) i onih koji su se ponašali nasilnički (49,6%). Od ukupnog broja počinitelja njih 26,4% nasilnički se ponašalo prema članovima obitelji, a njih 13,6% prema drugim osobama. Slijede počinitelji koji su se nasilnički ponašali i prema članovima obitelji i

prema drugim osobama s relativnim udjelom od 9,6% u ukupnom broju počinitelja.

Ferrara i sur. (2015:3) nalaze da je samo u 3,5% slučajeva zabilježeno prethodno nasilničko ponašanje. Slični rezultati kao u ovom istraživanju mogu se pronaći i u istraživanju Kivivuori i Lehti (2012:73) prema kojima je nešto manje od polovine intimnih partnera počinitelja ubojstva žena (42,0%) bilo prethodno prijavljeno za ranije nasilje nad ženama.

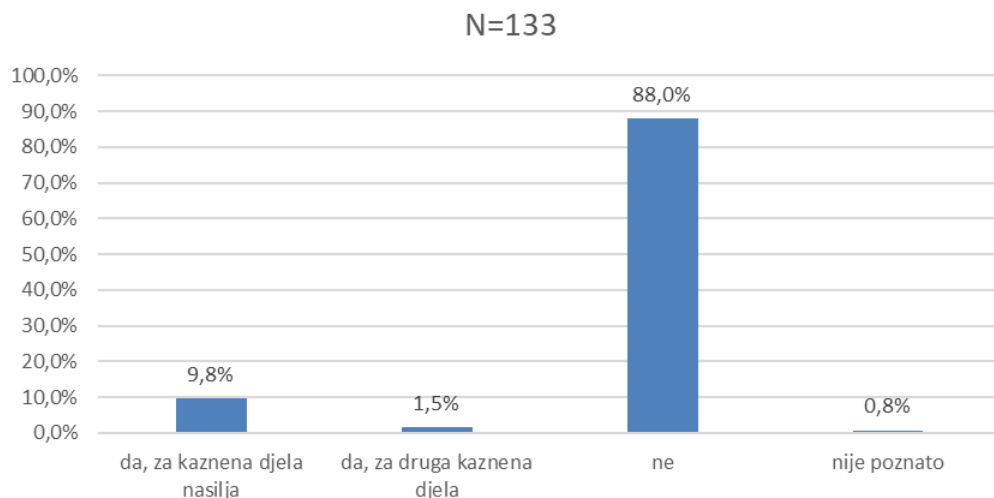
Podaci o prijavljivosti nasilničkog ponašanja počinitelja koje je prethodilo ubojstvima žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazani su u Grafikonu 65.

Grafikon 65: Prijavljivost prijašnjeg nasilničkog ponašanja počinitelja ubojstva

U ukupnom uzorku počinitelja (N=125) vidljivo je da je prethodno nasilničko ponašanje relativno najčešće prijavljivano policijskim službenicima (44,8%).

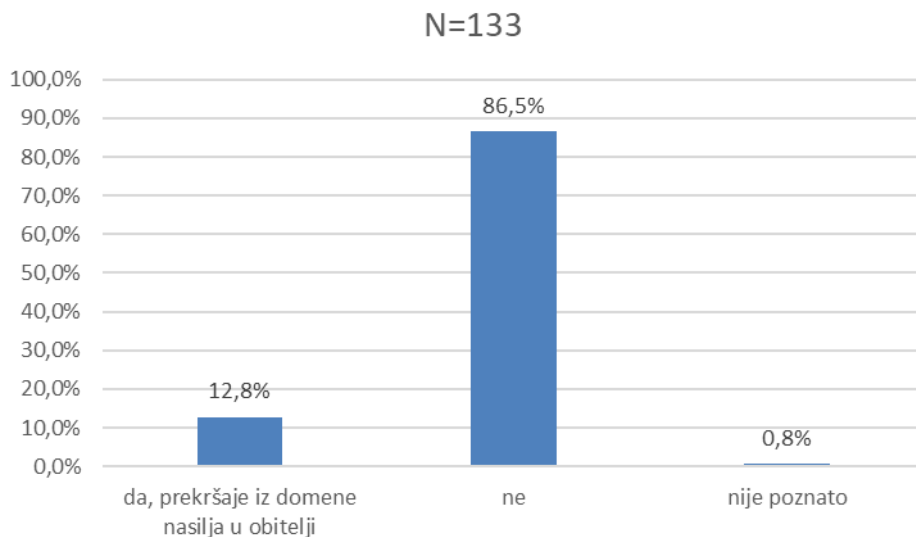
U grafikonima 66, 67 i 68 prikazani su podaci o prethodnoj prijavljivosti počinitelja ubojstava žena za kaznena djela i prekršaje prije počinjenja ubojstva.

Grafikon 66: Počinitelj ubojstva ranije je prijavljivan za kaznena djela na štetu žrtve ubojstva

Ako se sagledaju odnosi između žrtava i svih počinitelja ubojstva (N=133), relativno najveći broj počinitelja ubojstva ranije nije prijavljivan za počinjena kaznena djela na štetu žrtve (88,0%). Međutim, njih 9,8% ranije je prijavljivano za počinjenje nasilnih kaznenih djela na štetu žrtve, a njih 1,5% ranije je prijavljivano za druga kaznena djela.

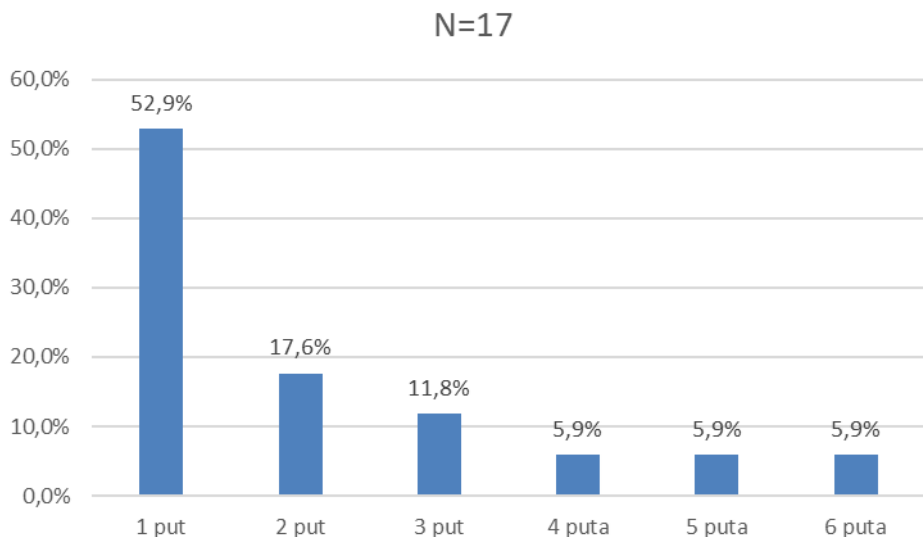
Do gotovo identičnih rezultata došli su i Milivojević i Kondor-Langer (2014:127) u istraživanju ubojstava u obitelji počinjenih u Hrvatskoj od 1. siječnja 2005. do 31. prosinca 2010., prema kojima 88,0% počinitelja nije prije počinjenog ubojstva prijavljivano za kaznena djela na štetu iste žrtve, a od 12,0% počinitelja koji su prijavljivani relativno najviše njih prijavljivano je za kaznena djela s elementima nasilja (10,5%).

Grafikon 67: Počinitelj ubojstva ranije je prijavljivan za prekršaje na štetu žrtve ubojstva

S obzirom na činjenicu da su tri žrtve usmrtila po dva počinitelja (N=133), vidljivo je da najveći broj počinitelja ranije nije prijavljivan za činjenje prekršaja na štetu žrtve (86,5%). Ukupno je 12,8% počinitelja ranije na štetu žrtve činilo prekršaje iz domene nasilja u obitelji.

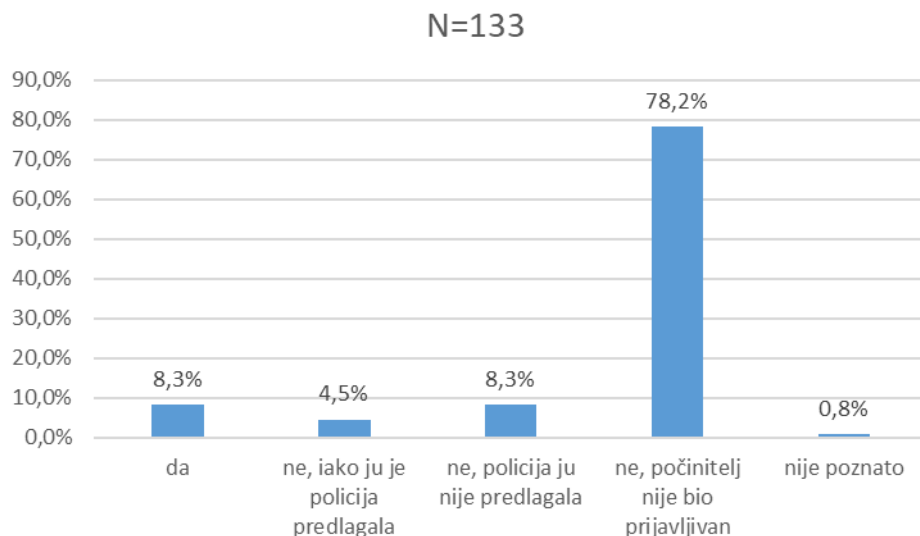
Kondor-Langer (2015a:277) nalazi dvostruko veći broj počinitelja (24,8%) koji su prije počinjenog ubojstva prijavljeni za prekršaje iz domene nasilja u obitelji na štetu žrtve.

Grafikon 68: Broj prethodnih prijava počinitelja ubojstva za prekršaje na štetu žrtve ubojstva

Od ukupno 17 počinitelja koji su prije činili prekršaje na štetu žrtve, njih 52,9% takav je prekršaj počinilo jedanput. Slijede počinitelji koji su takav prekršaj počinili dvaput (17,6%), potom počinitelji koji su prekršaj počinili triput (11,8%), dok je jednak udio počinitelja koji su na štetu žrtve počinili prekršaj četiri, pet i šest puta s relativnim udjelom od po 5,9%.

Podaci o izricanju mjera za zaštitu žrtava počiniteljima ubojstava žena u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2024. prikazani su u Grafikonu 69.

Grafikon 69: Počinitelju ubojstva već je izricana zaštitna/sigurnosna mjera i/ili mjera opreza zbog nasilja nad žrtvom ubojstva

U Grafikonu 69 razmatrani su podaci koji se odnose na moguće odnose žrtava i svih počinitelja (N=133). Podaci o izricanju zaštitnih/sigurnosnih mjera i/ili mjera opreza počiniteljima ubojstava žena pokazuju da su tek u 8,3% slučajeva takve mjere izricane počiniteljima prije počinjenja ubojstva, odnosno kod prethodnih postupaka zbog počinjenih prekršaja i/ili kaznenih djela na štetu žrtve.

Zaključna razmatranja

S metodološke strane potrebno je još jednom spomenuti da je ovim istraživanjem u ovoj fazi obuhvaćeno 125 počinitelja i 130 žrtava, od kojih je 127 ubio jedan počinitelj, a ubojstvo tri žrtve počinjeno je u supočiniteljstvu (po dva počinitelja). Stoga je u pojedinim iznesenim podacima, primjerice u kojima se razmatra odnos žrtava ubojstva i počinitelja i dr., prikazan broj žrtava u odnosu na svakog pojedinog počinitelja (N=133). U pojedinim varijablama mogu se pronaći apsolutni brojevi koji ne odgovaraju ukupnom broju počinitelja, žrtava ili njihovim međusobnim odnosima. Naime, riječ je o pojedinim subuzorcima iz ukupnog uzorka koji su se promatrali u pojedinim varijablama. Također, u ovom istraživanju pojam intimne veze podrazumijeva samo odnose djevojka – dečko. Od ograničenja istraživanja treba navesti da kod pojedinih varijabli nisu bili dostupni svi podaci pa je zbog toga formirana kategorija „nije poznato“.

Cilj istraživanja bio je dobiti uvid u pojedina kriminološka obilježja ubojstava, teških ubojstava i teških ubojstava ženske osobe počinjenih na štetu osoba ženskog spola od 2016. do 2024. na području Republike Hrvatske radi boljeg razumijevanja tog fenomena. Također, analiza podataka dobivenih istraživanjem može poslužiti kao podloga za donošenje strateških i operativnih planova policije u prevenciji i suzbijanju ubojstava žena u Hrvatskoj. Takav je uvid najbolji ako raspoloživi podaci omogućuju da se izradi profil predmetnih slučajeva. S obzirom na to da je ovo istraživanje provedeno na ukupno 130 slučajeva ubojstava žena, što uključuje 130 žrtvi i 125 počinitelja, te da je primijenjen vrlo opsežan instrumentarij koji je omogućio veliku količinu egzaktnih podataka o okolnostima ubojstva kao i o obilježjima žrtvi i počinitelja, zaključno se dolazi upravo do takvog profila.

Na opisani način zaključno dolazimo do profila ubojstava žena u Hrvatskoj od 2016. do 2024. koji su prikazani u tri tablična prikaza (profil obilježja djela, profil žrtve ubojstva i profil počinitelja ubojstva).²¹

²¹ Apsolutni brojevi koji su u tabličnim prikazima profila označeni bojom su subuzorci, a relativne frekvencije (%) prikazane uz označene apsolutne brojeve odnose se na relativni udio u subuzorku.

Tablica 3: Profili vezani uz obilježja počinjenja djela²²

Varijable	Kategorija	N	%
Mjesec počinjenja ubojstva	lipanj	130	11,5%
Dan ubojstva u tjednu	srijeda	130	18,5%
	vikend (subota i nedjelja)	130	26,9%
Vrijeme počinjenja ubojstva	6 - 12 sati	130	33,1%
Bliža oznaka mjesta počinjenja ubojstva	zatvoreni prostor	130	90,8%
Vrsta zatvorenog prostora u kojem je počinjeno ubojstvo	zajednički dom počinitelja i žrtve	130	35,4%
Broj događaja s više žrtava (ukupno u 16 događaja bilo je više žrtava)	2 žrtve	16	62,5%
Počinitelj je ubojstvo počinio samostalno	da	130	97,7%
Počinitelj je poduzimao samo radnje nužne za usmrćenje	da	130	60,8%
Način počinjenja ubojstva	hladno oružje ili oruđe	130	45,4%
Vrsta hladnog oružja ili oruđa kojim je počinjeno ubojstvo	nož	59	69,5%
Vrsta vatrenog oružja kojim je počinjeno ubojstvo	pištolj ili revolver	48	75,0%
Porijeklo vatrenog oružja kojim je počinjeno ubojstvo	ilegalno	48	79,2%
Osobe koje su nazočile počinjenju ubojstva	nitko	130	69,2%
Nazočnost maloljetne djece počinjenom ubojstvu	da	130	6,9%
Utjecaj opojnih sredstava na žrtvu <i>tempore criminis</i>	ne	130	87,7%
Utjecaj opojnih sredstava na počinitelja <i>tempore criminis</i>	alkohol	125	20,8%
Počinitelj je nakon ubojstva pokušao počiniti samoubojstvo	da	125	11,2%
Počinitelj je nakon ubojstva počinio samoubojstvo	da	125	30,4%
Žrtva ubojstva i počinitelj bili su povezani (poznawali su se)	da	133	94,0%
Odnos između žrtve ubojstva i počinitelja	partnerski odnosi	133	43,6%
	obiteljski odnosi	133	33,1%
Vrsta odnosa počinitelja i žrtve ubojstva	suprug	133	23,3%
	sin	133	22,6%
Žrtva ubojstva u vrijeme počinjenja ubojstva bila je s počiniteljem u postupku razvoda braka/životnog partnerstva	da	31	25,8%
Žrtva ubojstva najavila je počinitelju prekid intimne veze (djevojka/dečko)	da	13	3,0%
Žrtva ubojstva prekinula je intimnu vezu (djevojka – dečko) s počiniteljem	da, u roku 7 dana	13	23,1%
Žrtva ubojstva prekidala je i ponovno obnovljala intimnu vezu (djevojka – dečko) s počiniteljem	da	13	1,5%
Postoje saznanja o neprijavljenom nasilju između žrtve ubojstva i počinitelja	da, postojalo je nasilje počinitelja prema žrtvi	133	11,3%

²² U profilu vezanom uz obilježja ubojstava nisu prikazane varijable koje se odnose na: kvalifikaciju kaznenog djela ubojstva, policijsku upravu počinjenja, godinu počinjenja i područje počinjenja. Navedene varijable nisu prikazivane da prilikom čitanja ne bi došlo do pogrešnih zaključaka.

Tablica 4: Profili vezani uz obilježja žrtava

Varijabla	Kategorija	N	%
Dob žrtve ubojstva <i>tempore criminis</i>	više od 65 godina	130	31,5%
Žrtva ubojstva živjela je s počiniteljem	da	133	58,6%
Bračni status žrtve ubojstva <i>tempore criminis</i>	u braku	130	36,2%
Roditeljski status žrtve ubojstva <i>tempore criminis</i>	da	130	78,5%
Broj djece žrtve ubojstva	2 djece	102	42,2%
Broj maloljetne djece žrtve ubojstva	1 dijete	18	50,0%
Žrtvino obrazovanje	srednja škola ili gimnazija	130	39,2%
Zaposlenje žrtve ubojstva	u mirovini	130	36,9%
Žrtvina sklonost alkoholu	ne	130	56,9%
Žrtvina konzumacija opojnih sredstava	ne	130	66,2%
Prijašnji pokušaji samoubojstva žrtve ubojstva	ne	130	66,9%
Žrtva je osoba s tjelesnim invaliditetom	ne	130	97,7%
Osobe prema kojima se žrtva ubojstva ranije nasilnički ponašala (prijavljeno i/ili neprijavljeno)	nije bilo prethodnog nasilničkog ponašanja	130	87,7%
Prijavljivanaost prijašnjeg nasilničkog ponašanja žrtve ubojstva	da, policiji	130	10,0%
Žrtva ubojstva ranije je prijavljivana za kaznena djela na štetu počinitelja	da, kaznena djela nasilja	133	1,5%
Žrtva ubojstva ranije je prijavljivana za prekršaje na štetu počinitelja	da, prekršaj iz domene nasilja u obitelji	133	2,3%

Naime, u promatranom razdoblju došlo je do izmjene i dopune KZ vezane uz kvalifikaciju kaznenog djela uvođenjem kaznenog djela opisanog u članku 111.a KZ. Nadalje, s obzirom na to da se broj ubojstava po policijskim upravama razlikuje od stope ubojstava žena na 100.000 stanovnika, nisu prikazani ni ti podaci, kao ni oni vezani uz relativne udjele povezane s ubojstvima u urbanim i ruralnim područjima jer oni vrlo vjerojatno ovise o naseljenosti tih područja, što bi u zaključku moglo dovesti do pogrešne interpretacije čitatelja. Ni podaci vezani uz godinu počinjenja ubojstva žena nisu prikazani u profilu jer oni zahtijevaju daljnje istraživanje kako bi se pokušale objasniti zabilježene oscilacije u broju ubojstava.

Tablica 5: Profili vezani uz obilježja počinitelja

Varijbla	Kategorija	N	%
Spol počinitelja ubojstva	muško	125	94,4%
Dob počinitelja ubojstva <i>tempore criminis</i>	56 - 65 godina	125	22,4%
S kim je živio počinitelj ubojstva <i>tempore criminis</i>	s roditeljima ili rodbinom	125	34,4%
Bračni status počinitelja ubojstva <i>tempore criminis</i>	neoženjen/neudana	125	41,6%
Roditeljski status počinitelja ubojstva <i>tempore criminis</i>	da	125	53,6%
Broj djece počinitelja ubojstva	2 djece	67	40,3%
Počiniteljevo obrazovanje	srednja škola ili gimnazija	125	65,6%
Zaposlenje počinitelja ubojstva	nije zaposlen	125	39,2%
Materijalne prilike počinitelja ubojstva	dobre	125	59,2%
Razdoblje u kojem je počinitelj ubojstva ostao bez primanja	u roku 6 mjeseci od počinjenja	125	5,6%
Počiniteljeva sklonost alkoholu	prekomjerno konzumira alkohol	125	18,4%
Počinitelj ubojstva liječio se od ovisnosti	da	125	4,8%
Počinitelj ubojstva bio je sklon kockanju i klađenju	da	125	1,6%
Tjelesno zdravlje počinitelja ubojstva	teža bolest	125	13,6%
Počinitelj ubojstva osoba je s tjelesnim invaliditetom	ne	125	97,6%
Mentalno zdravlje počinitelja ubojstva	duševna bolest	125	26,4%
Prethodno nasilničko ponašanje počinitelja ubojstva	prema članovima obitelji	125	26,4%
Prijavljivost prijašnjeg nasilničkog ponašanja počinitelja	da, policiji	125	44,8%
Počinitelj ubojstva ranije je prijavljivao za kaznena djela na štetu žrtve ubojstva	da, kaznena djela nasilja	133	9,8%
Počinitelj ubojstva ranije je prijavljivao za prekršaje na štetu žrtve ubojstva	da, prekršaje iz domene nasilja u obitelji	133	12,8%
Broj prethodnih prijava počinitelja ubojstva za prekršaje na štetu žrtve ubojstva	jedanput	17	52,9%
Počinitelju ubojstva već je izricana zaštitna /sigurnosna mjera i/ili mjera opreza zbog nasilja nad žrtvom ubojstva	da	133	8,3%

Gotovo u pravilu počinitelji su usmrćivali žene u zatvorenim prostorima, nešto manje od 3/4 ubojstava žena odnosno 68,5% počinjeno je u obiteljska četiri zida, relativno najčešće u prijedpodnevnim satima. Najveći broj ubojstava počinjen je vikendom, odnosno subotom i nedjeljom (26,9%), što bi se moglo objasniti činjenicom da vikendom članovi obitelji najčešće zajedno provode najviše vremena.

Najčešće korišteno sredstvo počinjenja bilo je hladno oružje ili oruđe, a u nešto manjem broju od hladnog oružja ili oruđa – vatreno oružje. U subuzorku ubojstava počinjenih hladnim oružjem ili oruđem (N=59) vidljivo je da je nož kao sredstvo počinjenja korišten u relativno najvećem broju slučajeva (69,5%), odnosno žene su u gotovo 3/4 slučajeva usmrćivane nožem. Nažalost, činjenica da je počinitelj koristio nož koji je neizostavan dio svakog kućanstva upućuje na to da je korištenje takvog sredstva za počinjenje ubojstva teško podložno prevenciji.

Od ukupnog broja ubojstava koja su počinjena vatrenim oružjem (N=48) njih 79,2% počinjeno je ilegalnim vatrenim oružjem, dok je počinitelj za 6,2% ubojstava koristio tuđe oružje ili eksplozivno sredstvo.

Počinitelj je u 39,2% ubojstava koristio prekomjernu silu, što može upućivati na počiniteljev motiv, ali i na postojanje određene bliskosti između žrtve ubojstva i počinitelja. Samom ubojstvu u 30,8% slučajeva bile su nazočne i druge osobe, od čega u 6,9% slučajeva djeca.

Počinitelji su u 94,4% slučajeva bili muškarci, koji su kazneno djelo počinili samostalno, a najčešće su bili srednjoškolske naobrazbe, samo ih je četvrtina bila u radnom odnosu i bili su dobrih materijalnih prilika. Najveći broj njih bio je u dobi od 56 do 65 godina, a potom u dobi od 26 do 45 godina. Više od 1/3 počinitelja živjelo je s roditeljima ili rodbinom, a nešto više od 2/5 bilo je neoženjeno/neudano. Njih 1/3 bila je u braku, a 1/5 imala je problema s konzumacijom alkohola (18,4% prekomjerna konzumacija i 1,6% liječena ovisnost).

Počinitelj je u 94% slučajeva žrtvu poznavao. Dobiveni rezultati u istraživanju vezani uz odnos između žrtve i počinitelja pokazuju da je relativno najveći udio žrtava i počinitelja ranije bio u nekoj vrsti partnerske veze (43,6%), potom slijede ubojstva u kojima su žrtve s počiniteljem bile u nekoj vrsti obiteljskog odnosa (33,1%). Važno je istaknuti da u ukupnom broju ubojstava žena dominiraju ona koja su počinili supružnici (23,3%) i sinovi (22,6%).

Najviše žrtava bilo je starije od 65 godina (31,5%), dok je manji broj njih imao maloljetnu djecu, što se može povezati s dobnom strukturom žrtava. Potom, žrtve su većinom bile srednjoškolskog obrazovanja, a manje od trećine njih bilo je zaposleno.

Suicidalnost počinitelja kao rizični čimbenik potvrđen je i ovim istraživanjem. Naime, nešto manje od trećine počinitelja, odnosno njih 30,4% počinilo je samoubojstvo, a njih 11,2% pokušalo je počiniti samoubojstvo nakon počinjenog ubojstva žene. Za 26,4% počinitelja utvrđeno je da su bolovali od duševnih bolesti, a nešto više od 1/3 počinitelja bilo je pod utjecajem nekog opojnog sredstva *tempore criminis*.

Najava prekida ili prekid partnerskog odnosa također je jedan od prepoznatih rizika. Ovim istraživanjem utvrđeno je da je od ukupnog broja žrtava koje su u vrijeme počinjenja ubojstva bile u braku (N=31), njih 25,8% bilo u postupku razvoda. Od ukupnog broja žrtava koje su bile u intimnoj vezi (djevojka – dečko) ili bivšoj intimnoj (djevojka – dečko) vezi (N=13) njih 3,0% počinitelju je najavljivalo prekid intimne veze, njih 53,8% prekinulo je intimnu vezu s počiniteljem, a od njih je 23,1% prekinulo vezu u roku sedam dana prije ubojstva.

Sagledavajući prijašnja nasilnička ponašanja počinitelja, utvrđeno je da njih 49,6% ima prethodnu povijest nasilničkih ponašanja, i to najčešće prema članovima obitelji, dok je od ukupnog broja počinitelja samo njih 11,3% bilo prijavljivano za kaznena djela te 12,8% za prekršaje iz domene nasilja u obitelji na štetu ubijene žrtve.

Rezultati dobiveni ovim istraživanjem važni su i za valorizaciju Obrasca rizičnih faktora za ponavljanje nasilničkog ponašanja koji policijski službenici od 2022. koriste u svim postupanjima vezanim uz nasije prema bliskim osobama/članovima obitelji te u slučajevima nasilja nad ženama.

Ovim istraživanjem dobiven je uvid u niz pojedinih kriminoloških obilježja ubojstava, teških ubojstava i teških ubojstava ženske osobe počinjenih na štetu osoba ženskog spola. Međutim, istraživanje je potaknulo i niz pitanja koja bi trebalo pokušati detaljnije istražiti u nekim budućim istraživanjima. Primjerice, bilo bi dobro da se jedno od budućih istraživanja usmjeri na istraživanje čimbenika koji generiraju uočene razlike u počinjenim ubojstvima po županijama jer to može biti važan empirijski materijal za javne politike prevencije utemeljene na dokazima. Budući da su podaci pokazali kako je nakon počinjenja ubojstva nešto manje od 1/3 počinitelja (30,4%) počinilo samoubojstvo i ako se pritom uzme u obzir činjenica da je nešto malo više od 1/4 počinitelja bolovalo od neke duševne bolesti te da postoji mogućnost da je broj počinitelja koji su imali određenih problema s mentalnim zdravljem još i veći, može se zaključiti da je potrebno uložiti dodatne napore u sustavnom prepoznavanju i rješavanju mentalnih poremećaja.

Neupitno je da to područje zahtijeva multidisciplinarni pristup, a stručnjacima koji se u svojim domenama rada bave pojedinim aspektima vezanim uz ubojstva žena ovo bi istraživanje moglo pružiti i određenu vrstu povratne informacije. Dobivene rezultate tako bi mogli koristiti u svojim promišljanjima za stvaranje učinkovitijih preventivnih mjera i programa usmjerenih na pravodobno prepoznavanje i eliminiranje pojedinih rizičnih čimbenika koji mogu dovesti do ovako teških posljedica nasilja nad ženama.

Popis grafikona

Grafikon 1: Udio ubijenih žena u ukupnom broju ubojstava u Republici Hrvatskoj	14
Grafikon 2: Policijska kvalifikacija kaznenog djela	22
Grafikon 3: Policijska uprava počinjenja ubojstva	23
Grafikon 4: Godina počinjenja ubojstva	24
Grafikon 5: Mjesec počinjenja ubojstva.....	25
Grafikon 6: Dan ubojstva u tjednu.....	26
Grafikon 7: Vrijeme počinjenja ubojstva	27
Grafikon 8: Područje počinjenja ubojstva.....	28
Grafikon 9: Bliža oznaka mjesta počinjenja ubojstva	29
Grafikon 10: Vrsta zatvorenog prostora u kojem je počinjeno ubojstvo.....	30
Grafikon 11: Broj događaja s više žrtava.....	31
Grafikon 12: Počinitelj je ubojstvo počinio samostalno	32
Grafikon 13: Počinitelj je poduzimao samo radnje nužne za usmrćenje ...	33
Grafikon 14: Način počinjenja ubojstva.....	34
Grafikon 15: Vrsta hladnog oružja ili oruđa kojim je počinjeno ubojstvo....	36
Grafikon 16: Vrsta vatrenog oružja kojim je počinjeno ubojstvo	37
Grafikon 17: Porijeklo vatrenog oružja kojim je počinjeno ubojstvo	38
Grafikon 18: Osobe koje su nazočile počinjenju ubojstva	39
Grafikon 19: Nazočnost maloljetne djece počinjenom ubojstvu	40
Grafikon 20: Utjecaj opojnih sredstava na žrtvu <i>tempore criminis</i>	41
Grafikon 21: Utjecaj opojnih sredstava na počinitelja <i>tempore criminis</i>	42
Grafikon 22: Počinitelj je nakon ubojstva pokušao počiniti samoubojstvo.	43
Grafikon 23: Počinitelj je nakon ubojstva počinio samoubojstvo	44
Grafikon 24: Žrtva ubojstva i počinitelj bili su povezani (poznavali su se).	46

Grafikon 25: Odnos između žrtve ubojstva i počinitelja.....	47
Grafikon 26: Vrsta odnosa počinitelja i žrtve ubojstva.....	48
Grafikon 27: Žrtva ubojstva u vrijeme počinjenja ubojstva bila je s počiniteljem u postupku razvoda braka/prekida životnog partnerstva	50
Grafikon 28: Žrtva ubojstva najavila je počinitelju prekid intimne (djevojka – dečko) veze	51
Grafikon 29: Žrtva ubojstva prekinula je intimnu (djevojka – dečko) vezu s počiniteljem	52
Grafikon 30: Žrtva ubojstva prekidala je i ponovno obnavljala intimnu (djevojka – dečko) vezu s počiniteljem.....	53
Grafikon 31: Saznanja o neprijavljenom nasilju između žrtve ubojstva i počinitelja.....	54
Grafikon 32: Dob žrtve ubojstva <i>tempore criminis</i>	55
Grafikon 33: Žrtva ubojstva živjela je s počiniteljem.....	56
Grafikon 34: Bračni status žrtve ubojstva <i>tempore criminis</i>	57
Grafikon 35: Roditeljski status žrtve ubojstva <i>tempore criminis</i>	58
Grafikon 36: Broj djece žrtve ubojstva	59
Grafikon 37: Broj maloljetne djece žrtve ubojstva	60
Grafikon 38: Žrtvino obrazovanje	61
Grafikon 39: Zaposlenje žrtve ubojstva.....	62
Grafikon 40: Žrtvina sklonost alkoholu	63
Grafikon 41: Žrtvina konzumacija opojnih sredstava.....	64
Grafikon 42: Prijašnji pokušaji samoubojstva žrtve ubojstva.....	65
Grafikon 43: Žrtva je osoba s tjelesnim invaliditetom	65
Grafikon 44: Osobe prema kojima se žrtva ubojstva ranije nasilnički ponašala (prijavljeno i/ili neprijavljeno)	66
Grafikon 45: Prijavljivatost prijašnjeg nasilničkog ponašanja žrtve ubojstva	67

Grafikon 46: Žrtva ubojstva ranije je prijavljivana za kaznena djela na štetu počinitelja	68
Grafikon 47: Žrtva ubojstva ranije je prijavljivana za prekršaje na štetu počinitelja	68
Grafikon 48: Spol počinitelja ubojstva	69
Grafikon 49: Dob počinitelja ubojstva <i>tempore criminis</i>	70
Grafikon 50: S kim je živio počinitelj ubojstva <i>tempore criminis</i>	71
Grafikon 51: Bračni status počinitelja ubojstva <i>tempore criminis</i>	72
Grafikon 52: Roditeljski status počinitelja ubojstva <i>tempore criminis</i>	73
Grafikon 53: Broj djece počinitelja ubojstva	73
Grafikon 54: Počiniteljevo obrazovanje	74
Grafikon 55: Zaposlenje počinitelja	75
Grafikon 56: Materijalne prilike počinitelja ubojstva	76
Grafikon 57: Razdoblje u kojem je počinitelj ubojstva ostao bez primanja	77
Grafikon 58: Počiniteljeva sklonost alkoholu	78
Grafikon 59: Počinitelj se liječio od ovisnosti	79
Grafikon 60: Počinitelj ubojstva bio je sklon kockanju i klađenju	79
Grafikon 61: Tjelesno zdravlje počinitelja ubojstva	80
Grafikon 62: Počinitelj ubojstva osoba je s tjelesnim invaliditetom	81
Grafikon 63: Mentalno zdravlje počinitelja ubojstva	81
Grafikon 64: Prethodno nasilničko ponašanje počinitelja ubojstva	82
Grafikon 65: Prijavljivost prijašnjeg nasilničkog ponašanja počinitelja ubojstva	83
Grafikon 66: Počinitelj ubojstva ranije je prijavljivan za kaznena djela	84
Grafikon 67: Počinitelj ubojstva ranije je prijavljivan za prekršaje	85
Grafikon 68: Broj prethodnih prijava počinitelja ubojstva za prekršaje	86

Grafikon 69: Počinitelju ubojstva već je izricana zaštitna/sigurnosna mjera i/ili mjera opreza zbog nasilja nad žrtvom ubojstva	87
---	----

Popis tablica

Tablica 1: Stopa ubojstava žena na 100.000 stanovnika i 100.000 stanovnika ženskog spola od 2016. do 2024. po županijama	15
Tablica 2: Stopa žena žrtava ubojstava u državama članicama EU 2018....	17
Tablica 3: Profili vezani uz obilježja počinjenja djela	89
Tablica 4: Profili vezani uz obilježja žrtava	90
Tablica 5: Profili vezani uz obilježja počinitelja.....	91

LITERATURA

Knjige i članci

A

Au, K. I., Beh, S. L. (2011). Injury patterns of sharp instrument homicides in Hong Kong, *Science International*, 204, 201-204.

Auerhahn, K. (2007). Adjudication Outcomes in Intimate and Non-Intimate Homicides, *Homicide Studies*, 11 (3), 213-230.

B

Bailey, J. E., Kellerman, A. L., Somes, G. W., Banton, J. G., Rivara, F. P., & Rushford, N. P. (1997). Risk factors for violent death of women in the home, *Archives of Internal Medicine*, 157, 777–782.

Balić, S., Divanović, D., Ricijaš, N. (2001). Nasilje i ubojstva među intimnim partnerima. *Kriminologija & socijalna integracija: časopis za kriminologiju, penologiju i poremećaje u ponašanju*, 9 (1-2), 71-84.

Belknap, J., Larson, D. L., Abrams, M. L., Garcia, C., Anderson-Block, K. (2012). Types of Intimate Partner Homicides Committed by Women: Self-Defense, Proxy/Retaliation, and Sexual Proprietariness, *Homicide Studies*, 16 (4), 359-379.

Bianchi, A. L., McFarlane, J., Nava, A., Gilroy, H., Maddoux, J., and Cesario, S. (2014). Rapid assessment to identify and quantify the risk of intimate partner violence during pregnancy, *Birth: Issues in Perinatal Care*, 41 (1), 88-92.

C

Caman, S., Sturup, J., and Howner, K. (2022). Mental disorders and intimate partner femicide: clinical characteristics in perpetrators of intimate partner femicide and male-to-male homicide, *Frontiers in Psychiatry*, 13, 1-10.

Campbell, J. C., Webster, D. W., Glass, N. E. (2008). The Danger Assessment: Validation of a lethality risk assessment instrument for intimate partner femicide, *Journal of Interpersonal Violence*, 24, 653-674.

Campbell, J. C., Sharps, P., & Glass, N. (2001). Risk assessment for intimate partner homicide. U G.-F. Pinard & L. Pagani (Ur.), *Clinical assessment of dangerousness: Empirical contributions* (136-157.): Cambridge University Press.

Campbell, J. C., Webster, D., Koziol-McLain, J., Block, C. R., Campbell, D., Curry, M. A., Gary, F., Sachs, C., Sharps, P. W., Wilt, S., Manganello, J., Xu, X. (2003). Risk Factors for Femicide in Abusive Relationships: Results from a multi-site case control study, *American Journal of Public Health*, 93, 1089-1097.

Catanesi, R., Carabelles, F., Troccoli, G., Candelli, C., Grattagliano, I., Solarino, B., Fortunato, F. (2011). Psychopathology and weapon choice: A study of 103 perpetrators of homicide or attempted homicide, *Forensic Science International*, 209, 149-153.

D

Dawson, M. (2005). Intimate femicide followed by suicide: Examining the role of premeditation, *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 35 (1), 76-90.

Draganić, M., Kovačević, D., Mužinić, L., Sušac, N. (2016). Alkohol kao kriminogeni čimbenik kod ubojstva i pokušaja ubojstva. *Ljetopis socijalnog rada*, 23 (2), 299-323.

Dundović, D. (2005). Razlike u nekim socioekonomskim, fenomenološkim i penološkim obilježjima počinitelja ubojstava intimnih partnera obzirom na spol počinitelja. *Magistarski rad*, Zagreb.

Dundović, D. (2008). Ubojstva intimnih partnera i alkohol. *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, 15 (1), 177-203.

Dutton, D. G., Kerry, G. (1999). *Modus operandi* and personality disorder in incarcerated spousal killers, *International Journal of Law and Psychiatry*, 22, 287-299.

E

Echeburúa, E., Fernández-Montalvo, J., de Corral, P., López-Goñi, J. J. (2009). Assessing risk markers in intimate partner femicide and severe violence: a new assessment instrument, *Interpersonal Violence*, 24 (6), 925-39.

F

Ferrara, P., Caporale, O., Cutrona, C., Sbordone, S., Amato, M., Spina, G., Ianniello, F., Fabrizio, G.C, Guadagno, C., Basile, M. C., Miconi, F., Perrone, G., Riccardi, R., Verrotti, A., Pettoello-Mantovani, M., Villani, A., Corsello, G., Scambia, G. (2015). Femicide and murdered women's children: which future for these children orphans of a living parent?, *Italian Journal of Pediatrics*, 41:68, 1-6.

G

Gallup-Black, A. (2005). Twenty Years of Rural and Urban Trend in Family and Intimate Partner Homicide: Does Place Matter?, *Homicide Studies*, 9, 149-173.

Garcia-Vergara, E., Almeda, N., Fernández-Navarro, F., Becerra-Alonso, D. (2022). Risk Assessment Instruments for Intimate Partner Femicide: A Systematic Review. *Frontiers in Psychology*, 31, 1-21.

Glass, N., Koziol-McLain, J., Campbell, J., Block, C. B. (2004). Female-Perpetrated Femicide and Attempted Femicide: A Case Study, *Violence Against Women*, 10 (6), 606-625.

Grana, S. J. (2001). Sociostructural Considerations of Domestic Femicide, *Journal of Family Violence*, 16 (4), 421-435.

K

Kivivuori, J., & Lehti, M. (2012). Social correlates of intimate partner homicide in Finland: Distinct or shared with other homicide types?, *Homicide Studies: An Interdisciplinary & International Journal*, 16 (1), 60-77.

Kondor-Langer, M. (2015a). Kriminološki i kaznenopravni aspekti ubojstva i teškoga ubojstva u obitelji. *Doktorski rad*, Zagreb.

Kondor-Langer, M. (2015b), Obiteljska ubojstva: Ranije delinkventno ponašanje i tijekom kaznenog postupka, *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, 22 (1), 153-183.

Kondor-Langer, M. (2016). Obiteljska ubojstva: obilježja počinitelja i žrtava s obzirom na spol počinitelja, *Kriminalističke teme*, Godina XVI, Broj 3-4, 21-39.

Kordić, E., Kondor-Langer, M. (2016). Vremenska i prostorna obilježja ubojstava u obitelji u RH, *Kriminalistička teorija i praksa*, 3 (2), 227-255.

Kovčo, I. (1996). Neke karakteristike ubojstava intimnih partnera u Hrvatskoj. *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, 3 (1), 11-126.

Kovčo, I., Vukosav, J. (2007a). Obiteljska ubojstva kao fatalni oblik obiteljskog nasilja. *Zbornik radova znanstveno-stručnog skupa Psihologija nasilja i zlostavljanja*, Filozofski fakultet, 73-89.

Kovčo Vukadin, I., Vukosav, J. (2007b). Razlike u nekim obilježjima ličnosti između počinitelja obiteljskih i neobiteljskih ubojstava. *Knjiga sažetaka*, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 174-175.

Kovčo, I., Singer, M. (1999). *Kriminološke osobitosti počinitelja ubojstava u Hrvatskoj (punoljetni počinitelji)*. Zagreb: Hrvatsko udruženje za kaznene znanosti i praksu.

Koziol-McLain, J., Webster, D., McFarlane, J., Block, C. R., Ulrich, Y., Glass, N., Campbell, J. C. (2006). Risk factors for femicide-suicide in abusive relationships: results from a multisite case control study, *Violence and Victims*, 21 (1), 3-21.

M

McFarlane, J., Campbell, J. C., Sharps, P., Watson, K. (2002). Abuse during pregnancy and femicide: urgent implications for women's health. *Obstetrics & Gynecology*, 100 (1), 27-36.

McFarlane, J., Campbell, J. C., Watson, K. (2002). Intimate partner stalking and femicide: urgent implications for women's safety, *Behavioral Sciences and the Law*, 20 (1-2), 51-68.

Milivojević, L., Kondor-Langer, M. (2014). Obilježja žrtava obiteljskih ubojstava: U J. Pavliček (Ur.) *Ubojstva u obitelji* (116-115). Zagreb: Međunarodno kriminalističko udruženje.

Modrić, L., Damjanović, N. (2014). Obilježja žrtava obiteljskih ubojstava: U J. Pavliček (Ur.) *Ubojstva u obitelji* (64-84). Zagreb: Međunarodno kriminalističko udruženje.

Moracco, K. E., Runyan, W. C., Butts, J. D. (1998). Femicide In North Carolina, 1991-1993: A Statewide Study Of Patterns and Precursors, *Homicide Studies*, 2 (4), 422-446.

N

Nađ, I. (2001). Obiteljska ubojstva u Republici Hrvatskoj. *Magistarski stručni rad*, Zagreb.

Nađ, I., Kovčo Vukadin, I. (2007). Neka obilježja ličnosti počinitelja obiteljskih ubojstava obzirom na vrstu obiteljskog odnosa. *Knjiga sažetaka*, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 228-228.

O

Odeljan, R., Matijević, A. (2014). Obilježja žrtava obiteljskih ubojstava: U J. Pavliček (Ur.) *Ubojstva u obitelji* (86-115). Zagreb: Međunarodno kriminalističko udruženje.

P

Pavliček, J. (2014). Obilježja žrtava obiteljskih ubojstava: U J. Pavliček (Ur.) *Ubojstva u obitelji* (20- 62). Zagreb: Međunarodno kriminalističko udruženje.

Pavliček, J., Milivojević Antoliš, L., Matijević, A. (2012). Neke rodne karakteristike počinitelja ubojstava i pokušaja ubojstava u obitelji, *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, 19 (2), 917-934.

Pavliček, J., Kondor-Langer, M., Milivojević, L., Odeljan, R., Matijević, A., Modrić, I., Damjanović, N. (2014). *Ubojstva u obitelji*. Zagreb: Međunarodno kriminalističko udruženje.

S

Sharps, P. W., Campbell, J., Campbell, D., Gary, F., Webster, D. (2001). The Role of Alcohol Use in Intimate Partner Femicide, *The American Journal on Addictions*, 10, 122-135.

Solarino, B., Punzi, G., Di Vella, G., Carabellese, F., Catanesi, R. (2019). A multidisciplinary approach in overkill: Analysis of 13 cases and review of the literature. *Forensic Science International*, 298, 402-407.

Solinas-Saunders, M. (2022). Intimate Femicide-Suicide in Italy Between 2015 and 2019: A Comparison to Intimate Femicide Without Suicide, *Homicide Studies*, 28 (2), 171-195.

Swatt, Marc L., (2006). Exploring the Difference Between Male and Female Intimate Partner Homicides Revisiting the Concept of Situated Transactions, *Homicide Studies*, 10 (4), 279-292.

T

Taylor, R. (2012). The Importance of “Sexual Proprietariness” in Theoretical Framing and Interpretation of Pregnancy-Associated Intimate Partner Violence and Femicide: Through the Eyes of a Junior Scholar, *Homicide Studies*, 16 (4), 346-358.

Taylor, R., Jasinski, J. L., (2011). Femicide and the Feminist Perspective, *Homicide Studies*, 15 (4), 341-362.

Taylor, R., Nabors, E. L. (2009). Pink or Blue ... Black and Blue? Examining Pregnancy as a Predictor of Intimate Partner Violence and Femicide, *Violence Against Women*, 15 (11). 1273-99.

Thomas, K. A., Dichter, M. E., Matejkowski, J. (2011). Intimate Versus Nonintimate Partner Murder: A Comparison of Offender and Situational Characteristics, *Homicide Studies*, 15 (3), 291-311.

Torrubiano-Domínguez, C., Vives-Cases, M., San-Sebastián, B., Sanz-Barbero, I., Goicolea, I., Álvarez-Dardet, C. (2015). No effect of unemployment on intimate partner-related femicide during the financial crisis: a longitudinal ecological study in Spain, *BMC Public Health*, 15:990, 1-7.

W

Wilson, M., Daly, M. (1993). Spousal Homicide Risk and Estrangement, *Violence and Victims*, 8 (1), 3-15.

Z

Zara, G., Gino, S. (2018). Intimate Partner Violence and Its Escalation Into Femicide. Frailty thy Name Is „Violence Against Women“. *Frontiers in Psychiatry*, 9, 1-11.

Zara, G., Freilone, F., Veggies, Biondi, E., Ceccarelli, D., Gino, S. (2019). The medicolegal, psycho-criminological, and epidemiological reality of intimate partner and non-intimate partner femicide in North-West Italy: looking

backwards to see forwards, *International Journal of Legal Medicine*, 133, 1295-1307.

Normativni izvori

Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14. 11. 2012.).

Direktiva (EU) 2024/1385 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (SL L, 2024/1385, 24. 5. 2024.).

Kazneni zakon, Narodne novine br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23. i 36/24.

Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, <https://ravnopravnost.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/images/pdf/Publikacija%20Konvencija%20Vije%C4%87a%20Europe%20o%20spre%C4%8Davanju%20i%20borbi%20protiv%20nasilja%20nad%20%C5%BEenama%20i%20nasilja%20u%20obitelji.pdf> – pristupljeno 1. srpnja 2025.

Zakon o kaznenom postupku, Narodne novine br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 130/20., 80/22., 36/24. i 72/25.

Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, Narodne novine br. 144/12.

Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, Narodne novine br. 36/24.

Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, Narodne novine br. 36/24.

Mrežne stranice

BJS Statistician. Female Murder Victims and Victim-Offender Relationship, 2021. <https://bjs.ojp.gov/sites/g/files/xyckuh236/files/media/document/fmvvor21.pdf>, pristupljeno 22. lipnja 2025.

Državni zavod za statistiku. Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima. Popis 2021. <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/stanovnistvo/popis-stanovnistva/>, pristupljeno 22. srpnja 2025.

Državni zavod za statistiku. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu po gradovima/općinama. Popis 2021. <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/stanovnistvo/popis-stanovnistva/>, pristupljeno 11. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Austria. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20211560_mh0121100enn_pdf.pdf, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Bulgari. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-bulgaria>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Cyprus. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-cyprus>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Denmark. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20211573_mh0321154enn_pdf_0.pdf, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Estonia. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-estonia>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Finland. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-finland>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in France. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20211577_mh0821036enn_pdf.pdf, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Germany. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-germany>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Mjerenje femicida u Hrvatskoj. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20211563_pdf_mh0121103hrn_002.pdf, pristupljeno 12. lipnja 2025.

EIGE. Measuring femicide in Hungary. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-hungary>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Ireland. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20211569_mh0421096enn_pdf_0.pdf, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Italy. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20211564_mh0421097enn_pdf_0.pdf, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Latvia. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-latvia>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Lithuania. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-lithuania>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Malta. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-malta>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Netherlands. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-netherlands>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Slovakia, <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-slovakia>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE, Measuring femicide in Slovenia. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20211585_mh0221351enn_pdf.pdf, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Spain. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/measuring-femicide-spain>, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

EIGE. Measuring femicide in Sweden. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20211587_mh0221353enn_pdf.pdf, pristupljeno 8. kolovoza 2025.

Hrvatska enciklopedija. <https://www.enciklopedija.hr/clanak/motivacija>, pristupljeno 12. kolovoza 2025.

HeMED. https://hemed.hr/Default.aspx?sid=12653#v1605789_hr, pristupljeno 12. kolovoza 2025.

Ministarstvo unutarnjih poslova. Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada i rezultata rada u 2024. godini. https://mup.gov.hr/UserDocsImages/statistika/2025/statistika%20za%202024%20hrv%20i%20eng/Statisticki_pregled_2024_web.pdf, IV, pristupljeno 15. lipnja 2025.

Ministarstvo unutarnjih poslova, Ubojstva RH od 2014. do 2024. https://mup.gov.hr/UserDocsImages/statistika/Nasilje%20u%20obitelji%2C%20Ubojstva%20u%20RH/Ubojstva%20RH-%20od%202014.-2024_.pdf, pristupljeno 15. lipnja 2025.

Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention. *OJJDP Statistical Briefing Book*. Online. <https://www.ojjdp.gov/ojstatbb/offenders/qa03401.asp?qaDate=2019.>, pristupljeno 22. srpnja 2025.

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). Femicides in 2023: Global estimates of intimate partner/family member femicides. <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2024-11/femicides-in-2023-global-estimates-of-intimate-partner-family-member-femicides-en.pdf>, pristupljeno 30. lipnja 2025.

Violence Policy Center. American Roulte, Murder-Suicide in United States. <https://vpc.org/studies/amroul2023.pdf>, pristupljeno 10. srpnja 2025.